

T.C.

**ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AŞKA VE FLÖRT
ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İREM YÖRÜK TEPE

**SOSYAL HİZMET POLİTİKALARI VE UYGULAMALARI
PROGRAMI**

Ankara, 2021

T.C.
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AŞKA VE FLÖRT
ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İREM YÖRÜK TEPE

**SOSYAL HİZMET POLİTİKALARI VE UYGULAMALARI
PROGRAMI**

Ankara, 2021

T.C.
ANKARA YILDIRIM BEYAZIT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Üniversite Öğrencilerinin Aşka ve Flört Şiddetine Yönelik Tutumları
Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

İrem YÖRÜK TEPE

Yüksek Lisans

21/05/2021

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Esra ÇALIK VAR

Jüri Üyeleri

Prof Dr. Cengiz ÖZBESLER

Doç. Dr. Esra ÇALIK VAR

Dr. Öğr. Üyesi Hicran ÇETİN GÜNDÜZ

Okuduğumuz ve Savunmasını dinlediğimiz bu tezin bir Yüksek Lisans derecesi
için gereken tüm kapsam ve kalite şartlarını sağladığını beyan ederiz.

Prof. Dr. Seyfullah Oktay ASLAN

Enstitü Müdürü

Bu tezin Yüksek Lisans derecesi için gereken tüm şartları sağladığını tasdik ederim.

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda patent ve telif haklarını ihlal edici etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tezde kullanılmış olan tüm bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi beyan ederim.
21.05.2021

İrem YÖRÜK TEPE

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam boyunca beni destekleyen ve bilimsel araştırma yöntemlerini öğrenmeme yardımcı olan sevgili danışmanım Doç Dr. Esra ÇALIK VAR'a, yüksek lisans eğitimim boyunca anlayışlı ve çözüm odaklı yaklaşımı ile sorunlarımıza kolayca çözüm getiren Prof. Dr. Cengiz ÖZBESLER'e,

Araştırmamıza veri sağlayarak katkıda bulunan tüm öğrenci arkadaşlarıma,

Lisans ve yüksek lisans sürecini birlikte tamamladığımız, bilgi ve tecrübelerini her daim benimle paylaşan sevgili arkadaşım Özge BENCİK'e, yüksek lisans döneminde tanıştığım ve çalışmamda her zorlandığım anda bana destek olan bilgi ve birikimini paylaşan sevgili arkadaşım Büşra DEMİR'e,

Aldığım kararları, isteklerimi ve hayallerimi her zaman destekleyen tüm zor zamanlarımda beni yeniden güçlendiren anneme, babama ve kardeşime,

Son olarak da tez konumu seçtikten sonra hayatıma giren ve bana gerçek aşkın tüm güzellikleri beraberinde getirdiğini, şiddet ve aşkın bir arada olamayacağını yeniden gösteren, tez sürecimde hem veri toplama aşamasında hem de her yorulduğum, umutsuzluğa kapıldığım anda beni yeniden güçlendirerek çalışmama devam etmemi sağlayan canım eşim Muaz TEPE'ye

Sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	v
ABSTRACT.....	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	vii
TABLolar DİZİNİ.....	viii
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER.....	5
2.1. Şiddet Kavramı	5
2.1.1. Şiddetin Nedenleri	6
2.2. Flört Şiddeti	11
2.2.1. Flört Şiddeti Türleri.....	13
2.2.2. Flört Şiddetinin Nedenleri ve Ortaya Çıkmasında Etkili Risk Faktörleri	17
2.2.3. Flört Şiddetinin Sonuçları	20
2.2.5. Flört Şiddetine Kuramsal Bakış.....	21
2.3. Aşk	29
2.3.1. Aşkın Kavramsal Tanımı.....	29
2.3.2. Aşkın Kuramsal Tanımları	30
2.4 Flört Şiddetinin “Aşk” Teması ile Meşrulaştırılması.....	37
3. MATERYAL VE YÖNTEM	41
3.1. Araştırmanın Modeli	41
3.2. Çalışma Grubu	41
3.3. Veri Toplama Araçları	42
3.3.1. Kişisel Bilgi Formu	42
3.3.2. Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği: Kısa Form	42

3.4. Veri Toplama Süreci	43
3.5. Veri Analizi.....	44
4. BULGULAR.....	45
4.1. Katılımcıların Sosyo-Demografik Özelliklerine Yönelik Bulgular	45
4.2. Katılımcıların Eğitim Durumuna İlişkin Bulgular	46
4.3. Katılımcıların Anne-Baba Birliktelik Durumu ve Aile İçi Şiddete Maruz Kalma – Tanık Olma Durumuna Yönelik Bulgular	46
4.4. Katılımcıların Flört Deneyimlerine Ait Bulgular.....	48
4.5. Katılımcıların Flört İlişkilerinde Meydana Gelen Şiddete Ait Bulgular	49
4.6. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri ve Aşka Dair Tutumlar Ölçekleri Puanlarına İlişkin Bulgular.....	53
4.7. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar ile Aşka İlişkin Tutum Puanları Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular	55
4.8. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Sosyodemografik Özelliklerine Göre Farklılaşmasına Yönelik Bulgular	56
4.9. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Devam Etmekte Oldukları Bölüme Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular	63
4.10. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Anne Bana Birliktelik ve Aile İçi Şiddete Maruz veya Tanık Olma Durumlarına Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular	67
4.11. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Flörtte Dair Deneyimlerine Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular	70
4.12. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği Puanlarının Sosyodemografik Özelliklere Göre Farklılaşmasına Yönelik Bulgular	72
4.13. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçekleri Puanlarının Anne Bana Birliktelik ve Aile İçi Şiddete Maruz veya Tanık Olma	

Durumlarına Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular.....	81
4.14. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği Puanlarının Flörte Dair Deneyimlerine Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular	86
5. TARTIŞMA.....	92
5.1. Katılımcıların Sosyo-demografik Özelliklerine Yönelik Bulguların Tartışılması	92
5.2. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri ve Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği'nden Aldıkları Puanlara İlişkin Bulgularının Tartışılması	93
5.3. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar ile Aşka İlişkin Tutum Puanları Arasındaki İlişkiye Dair Bulguların Tartışılması	96
5.4. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Sosyodemografik Özelliklere Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulguların Tartışılması	100
5.5. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Devam Etmekte Oldukları Bölüme Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulguların Tartışılması	102
5.6. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Anne Baba Birliktelik ve Aile İçi Şiddete Maruz veya Tanık Olma Durumlarına Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulguların Tartışılması	104
5.7. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Flörte Dair Deneyimlerine Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular	105
5.8. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği Puanlarının Sosyodemografik Özelliklere Göre Farklılaşmasına Yönelik Bulguların Tartışılması	107
5.9. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçekleri Puanlarının Anne Baba Birliktelik ve Aile İçi Şiddete Maruz veya Tanık Olma Durumlarına Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulguların Tartışılması	109
5.10. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği Puanlarının Flörte Dair Deneyimlerine Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulguların Tartışılması	

.....	110
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	113
7. KAYNAKLAR	116
8. EKLER	140
EK-2. Katılımcı Bilgilendirilmiş Onam Formu	141
EK-3. Kişisel Bilgi Formu	142
EK-4. Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği	144
EK-5. Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri	147
EK- 6. Özgeçmiş.....	152

ÖZET

Üniversite Öğrencilerinin Aşka ve Flört Şiddetine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

İrem YÖRÜK TEPE

Flört, genç yetişkinlik döneminde kimlik gelişimi açısından önemli bir kavramdır. Bununla birlikte sağlıklı flört ilişkileri genç yetişkinlerin özgüveninin artmasına ve olumlu sosyal ilişkiler geliştirmelerine etki etmektedir. Ancak şiddet içeren flört ilişkileri gençlerde önemli psikolojik ve sosyal sorunlara neden olabilir. Bu nedenle gençlerin şiddet içeren flört ilişkilerinden korunması oldukça önemlidir. Buna bağlı olarak da flört şiddetine etki eden nedenlerin araştırılması oldukça önemlidir.

Bu araştırmanın amacı üniversite öğrencilerinin aşk ve flört şiddeti tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırmanın evreni Ankara’da bir üniversitenin lisans öğrencileridir. Araştırmaya amaçsal örneklem yöntemi ile 300 öğrenci dâhil edilmiştir. Araştırmada Aşka Dair Tutumlar Ölçeği ve Flört Şiddeti Tutumlar Ölçekleri kullanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde t-testi, ANOVA ve Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre tutkulu aşk ile flörtte erkeğin uyguladığı fiziksel şiddet, kadının uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddet tutumları arasında negatif ilişki vardır. Oyun gibi aşk ile flörtte erkeğin ve kadının uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet tutumu arasında pozitif ilişki vardır. Arkadaşça aşk ile flörtte erkeğin uyguladığı fiziksel şiddet, kadının uyguladığı fiziksel şiddet ve psikolojik şiddet tutumu arasında negatif ilişki bulunmuştur. Sahiplenici aşk ile erkeğin uyguladığı psikolojik şiddet ve kadının uyguladığını psikolojik ve fiziksel şiddet tutumu arasında pozitif ilişki vardır. Özgeci aşk ile erkeğin uyguladığı psikolojik şiddet, kadının uyguladığı psikolojik şiddet ve kadının uyguladığı fiziksel şiddet tutumu arasında pozitif ilişki bulunmaktadır.

Flört şiddeti genç yetişkinlik döneminde önemli psikolojik ve sosyal sorunlara neden olabilir. Bu nedenle aşkın şiddete neden olmayacak bir duygu olduğu çocukluk döneminden itibaren öğretilmelidir. Bunun yanı sıra toplum ve medya bu konuda daha hassas davranmalıdır.

Anahtar kelimeler: Aşk tutumları, flört şiddeti, üniversite öğrencileri

ABSTRACT

Examining the Relationship Between University Students' Attitudes Towards Love and Dating Violence

İrem YÖRÜK TEPE

Dating is an important concept for identity development in young adulthood. In addition, healthy dating relationships affect the increase of self-confidence and positive social relationships of young adults. However, violence in dating relationships can cause serious psychological and social problems in teenagers. For this reason, it is very important to protect young people from violent dating relationships. Consequently, it is very important to research the reasons affecting dating violence.

The aim of this study is to examine the correlation between university students' attitudes toward love and dating violence. The universe of the research consists of bachelor students of a university in Ankara. 300 students were included in the study by purposeful sampling method. Attitudes Towards Dating Violence Scales and Love Attitudes Scales were used in the study. T-test, ANOVA, and Pearson Correlation analysis were used to analyze the research data. In general, there is a negative correlation between the "passionate love" attitude and physical dating violence used by males and psychological and physical dating violence used by females. There is a positive correlation between the "game-playing love" attitude and psychological and physical dating violence used by females and males. There is a negative correlation between the "friendship love" attitude and physical dating violence used by males and psychological. Finally, there is a positive correlation between the "altruistic love" attitude and psychological dating violence used by males psychological and physical dating violence used by females.

Dating violence can cause significant psychological and social problems during young adulthood. Therefore individuals should be taught from childhood that love is a non-violent emotion. In addition, society and the media should be more sensitive about this issue.

Keywords: Dating violence, love attitudes, university students

SİMGELER VE KISALTMALAR

FŞTÖ: Flört Şiddeti Tutum Ölçekleri

EUPFŞÖ: Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği

EUFFŞÖ: Erkeğin Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddeti Ölçeği

KUPFŞÖ: Kadının Uyguladığı Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği

KUFFŞÖ: Kadının Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddeti Ölçeği

AİTÖ: Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği

TABLolar DİZİNİ

Tablo 4.1. Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin bulgular	45
Tablo 4.2. Katılımcıların eğitim durumlarına ilişkin bulgular	46
Tablo 4.3. Katılımcıların anne-baba birliktelik durumu ve aile içi şiddete ilişkin bulgular	46
Tablo 4.4. Katılımcıların ne tür aile içi şiddete tanık olduklarına ilişkin bulgular	47
Tablo 4.5. Katılımcıların ne tür aile içi şiddete maruz kaldıklarına yönelik bulgular	47
Tablo 4.6. Katılımcıların flört deneyimlerine ilişkin bulgular	48
Tablo 4.7. Flört deneyimi olan katılımcıların ilk ilişkilerinin kaç yaşında başladığına ilişkin bulgular	48
Tablo 4.8. Katılımcıların devam eden ilişkisi olma durumuna ilişkin bulgular	48
Tablo 4.9. Katılımcıların ilişki devam süresine ilişkin bulgular	49
Tablo 4.10. Katılımcıların herhangi bir flört ilişkisinde şiddet maruz kalma durumlarına ilişkin bulgular.....	49
Tablo 4.11. Katılımcıların şiddete maruz kaldıkları ilişkilerine yönelik bulgular	49
Tablo 4.12. Katılımcıların psikolojik flört şiddetine maruz kalmalarına ilişkin bulgular	50
Tablo 4.13. Katılımcıların fiziksel flört şiddetine maruz kalmalarına ilişkin bulgular	50
Tablo 4.14. Katılımcıların cinsel flört şiddetine maruz kalma durumlarına ilişkin bulgular	50
Tablo 4.15. Katılımcıların sosyal flört şiddetine maruz kalma durumlarına ilişkin bulgular	51
Tablo 4.16. Katılımcıların dijital flört şiddetine maruz kalma durumlarına ilişkin bulgular	51
Tablo 4.17. Katılımcıların flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarına ilişkin bulgular	51
Tablo 4.18. Katılımcıların psikolojik flört şiddeti uygulama durumlarına ilişkin bulgular	52

Tablo 4.19. Katılımcıların fiziksel flört şiddeti uygulamalarına ilişkin bulgular	52
Tablo 4.20. Katılımcıların cinsel flört şiddeti uygulama durumlarına ilişkin bulgular	52
Tablo 4.21. Katılımcıların sosyal flört şiddeti uygulama durumlarına ilişkin bulgular	53
Tablo 4.22. Katılımcıların dijital flört şiddeti uygulama durumlarına ilişkin bulgular	53
Tablo 4.23. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri puanlarına ilişkin bulgular	53
Tablo 4.24. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarına ilişkin bulgular	54
Tablo 4.25. Pearson Korelasyon Testi: Sahip olunan aşk tutumu ile flört şiddeti tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik bulgular	55
Tablo 4.26. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının cinsiyete göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları.....	56
Tablo 4.27. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının yaşa göre dağılımı.....	57
Tablo 4.28. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik tutumlar Ölçekleri puanlarının yaşa göre farklılaşmasına ilişkin ANOVA bulguları.....	58
Tablo 4.29. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının gelire göre dağılımı.....	58
Tablo 4.30. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının gelire göre farklılaşmasına ilişkin ANOVA bulguları.....	59
Tablo 4.31. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının uzun süre yaşadıkları yerleşim yerine göre dağılımı	61
Tablo 4.32. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının uzun süre yaşadıkları yerleşim yerine göre farklılaşmasına ilişkin ANOVA bulguları	61
Tablo 4.33. Katılımcıların EUPFŞÖ puanlarının yerleşim yerine göre gruplar arası farklılık Post Hoc sonuçları.....	62
Tablo 4.34. Katılımcıların KUFFŞÖ puanlarının yerleşim yerine göre gruplar arası farkının Post Hoc sonuçları	63

Tablo 4.35. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının devam etmekte oldukları bölüme göre dağılımı	63
Tablo 4.36. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının devam etmekte oldukları bölüme göre farklılaşmasına ilişkin ANOVA bulguları	64
Tablo 4.37. Katılımcıların EUPFŞÖ puanlarının okumakta oldukları bölüme göre gruplar arası farklılık Post-Hoc sonuçları.....	65
Tablo 4.38. Katılımcıların EUFFŞÖ puanlarının devam edilmekte olan bölüme göre gruplar arası farklılık Post-Hoc sonuçları.....	66
Tablo 4.39. Katılımcıların KUPFŞÖ puanlarının devam edilmekte olan bölüme göre gruplar arası farklılık Post-Hoc sonuçları.....	66
Tablo 4.40. Katılımcıların KUFFŞÖ puanlarının devam edilmekte olan bölüme göre farklılık Post-Hoc sonuçları.....	67
Tablo 4.41. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının anne baba birliktelik durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları.....	67
Tablo 4.42. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının aile içi şiddete tanık olma durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları.....	68
Tablo 4.43. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının aile içi şiddete maruz kalma durumuna göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları.....	69
Tablo 4.44. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının flört deneyimine göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları	70
Tablo 4.45. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının flört şiddetine maruz kalma durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları.....	71
Tablo 4.46. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının cinsiyete göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları	72
Tablo 4.47. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının yaşa göre dağılımı	73
Tablo 4.48. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının yaşa göre farklılaşmasına ilişkin ANOVA bulguları	74

Tablo 4.49. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının gelire göre dağılımı	75
Tablo 4.50. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının gelire göre farklılaşmasına ilişkin ANOVA bulguları	76
Tablo 4.51. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının uzun süre yaşanan yere göre dağılımı	78
Tablo 4.52. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının uzun süre yaşanan yere göre farklılaşmasına ilişkin ANOVA bulguları	78
Tablo 4.53. Katılımcıların Arkadaşça Aşk puanlarının yerleşim yerine göre gruplar arası farklılık Post-Hoc sonuçları	80
Tablo 4.54. Katılımcıların Sahiplenici Aşk Puanlarının yerleşim yerine göre gruplar arası farklılık Post- Hoc sonuçları	81
Tablo 4.55. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının anne baba birliktelik durumuna göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları	81
Tablo 4.56. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının aile içi şiddete tanık olma durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları ..	83
Tablo 4.57. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının aile içi şiddete maruz kalma durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları	84
Tablo 4.58. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının flört deneyimi olma durumuna göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları	86
Tablo 4.59. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının herhangi bir ilişkilerinde flört şiddetine maruz kalma durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları	88
Tablo 4.60. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının herhangi bir flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları	89

1.GİRİŞ

Şiddet, toplumsal yaşam içerisinde insan yaşamını tehdit eden en ciddi sosyal sorunlardan biridir. İnsanlığın başlangıcından bu yanda var olan şiddet hem bireysel nedenlerden hem de toplumsal nedenlerden kaynaklanabilmektedir (1). Bu nedenle oldukça karmaşık bir kavram olan şiddetin tek bir tanım ile açıklanması oldukça güçtür (2). Şiddet denildiğinde her ne kadar akla ilk olarak fiziksel şiddet gelse de şiddet, uygulanış biçimine göre en genel biçimde fiziksel, cinsel, psikolojik, ekonomik şiddet olarak sınıflandırılmaktadır (3). Bununla birlikte şiddet uygulanan tarafa göre kişilerarası şiddet, toplumsal şiddet ve kendine yönelik şiddet olarak da sınıflandırılmaktadır (4).

Kişiler arası şiddetin bir çeşidi olan flört şiddeti, partnerlerden birinin diğerine ya da her iki tarafın da karşılıklı olarak uyguladıkları zor kullanmaları, kısıtlamaları içeren davranışlardır (5). Dünya Sağlık Örgütü flört şiddetini partnerin ya da eski partnerin fiziksel, cinsel, psikolojik taciz, baskı, kontrol içerikli davranışları olarak tanımlamaktadır (6). Yapılan araştırmalara göre flört şiddeti en çok 16-24 yaş arası gençlerde yaygın olarak görülmektedir (7). Flört şiddetinin en sık gençlik döneminde karşımıza çıkmasının en temel nedenlerinden biri flört kavramının gençler açısından bir gelişim basamağı olması ve gençlerin ilişkiler konusunda yeterince tecrübeli olmamasıdır. Erikson, psikososyal gelişim kuramında gençlik döneminde gelişen yakın ilişkilerin gelişimsel bir süreç olduğunu ve sağlıklı ilişkilerin kimlik gelişimi açısından ne denli önemli olduğunu ifade etmektedir (8). Bu doğrultuda ilk olarak ergenlik döneminde başlayan flört ilişkileri genç yetişkinlik döneminde daha ciddi bir biçimde ele alınmaktadır (9). Bununla birlikte hala ilişkiler konusunda yeterli tecrübesi bulunmayan ve kimlik gelişimi devam eden gençler açısından sağlıklı flört ilişkilerinin içerisinde olmak çeşitli psikolojik sorunlara yol açmaktadır (10). Flört şiddetine maruz kalan gençlerde madde ve alkol kullanımı, yeme ve uyku bozuklukları, riskli cinsel davranışlar, depresyon, travma sonrası stres bozukluğu, anksiyete, intihar girişimi gibi sorunlarla karşılaşılabilir (11,12,13).

Tüm bu bilgiler ışığında literatür incelendiğinde flört şiddeti çalışmaları flört şiddetine etki eden nedenler ve flört şiddetinin sonuçları üzerine odaklanmaktadır. Ulusal literatürde son yıllarda flört şiddetinin nedenleri ve sonuçlarına ilişkin çalışmalara geçmişe oranla daha sık rastlanmaktadır. Yapılan çalışmalar özellikle flört şiddetine etki edebilecek faktörler üzerine odaklanmaktadır. Bunlar çocukluk çağı travmaları, bağlanma, kişilik bozuklukları, benlik saygısı, kişilik bozuklukları, toplumsal cinsiyet ve erkeklik vb. konu başlıklarıdır (14,15,16,17). Bununla birlikte şiddet toplumsal ve kültürel etkilerle de şekillenmektedir. Bu doğrultuda flört şiddeti içinde bulunulan kültüre ve toplumsal koşullara göre farklılık göstermektedir (5). Özellikle de ataerkil yapı flört şiddetine neden olan araçların en önemlisidir (5,18). Ataerkil sisteme dayanan toplumsal cinsiyet rolleri de kadın erkek ilişkilerinde şiddete yol açan faktörlerin başında gelmektedir (19). Kadın ve erkek için toplumsal yaşamda belirlenen roller romantik ilişkiler adına da toplum tarafından belirlenmektedir. Buna göre toplumsal cinsiyet kalıpları erkeklerin ilişkilerde sahiplenilen, koruyan, sözü dinlenen taraf olmasını salık verirken kadınların da alttan alan, korunan, muhtaç gibi kavramlarla tanımlanması söz konusudur. Bu durum kadınları ilişkilerde ikincil konuma düşürmenin yanı sıra şiddetin meşrulaştırılmasında da önemlidir. Özellikle son dönemde giderek artan kadına yönelik şiddet faillerinin birçoğunun eş ya da erkek arkadaş olduğu görülmektedir. Şiddet sebebi olarak ise kıskançlık, kadının ayrılmak istemesi, erkeğin isteğinin yerine getirilmemesi ya da erkeğin rızası olmayan bir davranış sergilenmesi gösterilmektedir (14). Bununla birlikte medyanın romantik ilişkilerde meydana gelen şiddeti “kıskançlık, çok sevmek, ayrılığa dayanamamak” gibi başlıklarla romantize ederek sunması ilişkilerde ataerkil söylemin yarattığı şiddetin “aşk” adı altında meşrulaştırılmasına yol açmaktadır. Fidan ve Yeşil’in 2018 yılında yaptığı bir çalışmada üniversite öğrencilerine flört şiddetinin nedenleri sorulduğunda erkek öğrenciler “kızın söz dinlememesi, kızın bağımsız hareket etmek istemesi, çok sevmek/kıskanmak” gibi yanıtlar vermişlerdir (20). Yapılan araştırmada öğrenciler tarafından verilen yanıtlar flört şiddetinde ataerkil söylemin yanı sıra çarpık bir “aşk ve sevgi” anlayışının da etkili olduğunu göstermektedir.

Aşk kavramı her ne kadar bir duygu olması sebebiyle öznel bir kavram olsa da kültüre, toplumsal yapıya göre şekillenebilmektedir (21). Buna göre bireyler aile, sosyal çevre ve medya aracılığı ile aşka dair çeşitli inançlar ve tutumlar

geliştirebilirler. Bu noktada flört ilişkilerinde yaşanan şiddet ve aşka dair tutumların ne ölçüde ilişkili olduğu önemlidir. Öyle ki toplumun bazı kesimlerinin “çok sevmenin” şiddeti doğurabileceği gibi çarpık bir şiddeti normalleştirme anlayışı bulunduğu görülmektedir. Bu söylem özellikle medya aracılığı ile de desteklenmektedir (22). Birçok televizyon dizisinde aşk adına şiddete katlanılmasının aşkı yücelttiğine dair mesajlar verilmektedir. Bu noktada hem kadın hem de erkek açısından aşkın yüceliği adına şiddetin meşrulaştırılması söz konusu olmaktadır. Özellikle günümüzde teknolojinin gençlerin hayatında büyük bir yer kaplaması ile taraflar birbirlerine dijital kanallar aracılığı ile de şiddet uygulamakta ve bunları “aşk” teması ile meşrulaştırmaktadır.

Bireysel etkiler ve toplumsal yapının, medyanın da aracılığı ile şekillenen aşka dair tutumlar bireylerin aşk adına şiddeti normalleştirmesine neden olmaktadır. Bu nedenle bireylerin aşka dair tutumlarının flört şiddeti tutumları ile arasında bir ilişki olabileceği ve flört şiddeti kavramının aşk kavramı ile birlikte değerlendirilmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Literatür incelendiğinde flört şiddeti ve aşka dair tutumlar arasındaki ilişkiye dair doğrudan bir çalışmaya rastlanmadığından bu konu hakkında bir inceleme yapılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle bu araştırmanın temel amacı üniversite öğrencilerinin aşka dair tutumları ve flört şiddeti tutumları arasında bir ilişki olup olmadığının öğrenilmesidir. Bu ana amaç doğrultusunda çalışmada şu alt amaçlar da sorgulanacaktır:

- 1) Üniversite öğrencilerinin sosyo-demografik özellikleri ve flört deneyimlerine ilişkin bulguların tespit edilmesi.
- 2) Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutumları sosyo- demografik özelliklere göre farklılaşmakta mıdır?
- 3) Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutumları aile birliği, aile içi şiddete tanık olma veya maruz kalma açısından farklılaşmakta mıdır?
- 4) Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti tutumları flörte ilişkin deneyimlerine göre farklılaşmakta mıdır?
- 5) Üniversite öğrencilerinin aşk tutumları sosyo- demografik özelliklere göre farklılaşmakta mıdır?
- 6) Üniversite öğrencilerinin aşk tutumları aile birliği, aile içi şiddete tanık olma veya maruz kalma açısından farklılaşmakta mıdır?

- 7) Üniversite öğrencilerinin aşk tutumları flörte ilişkin deneyimlerine göre farklılaşmakta mıdır?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Şiddet Kavramı

Şiddet, toplumsal yaşam için insan yaşamını tehdit eden en ciddi sosyal sorunlardan biridir. Dünya Sağlık Örgütü tarafından “maruz kalan bireyde yaralanmaya, psikolojik hasara, ölüme sebebiyet vermesi ya da verme olasılığı bulunan kasıtlı eylem” olarak tanımlanmaktadır. Tüm dünyada ciddi bir halk sağlığı sorunu olan şiddet sebebiyle her yıl 1,6 milyon insan yaşamını yitirmektedir (4).

Şiddet; korkutma, cezalandırma, baskı, sindirme gibi amaçlarla farklı biçimlerde tüm dünyada karşımıza çıkan bir olgudur. Bu nedenle tek bir ifade ile tanımlanması oldukça güçtür (23). Şiddet tanımları zamana, bakış açısına göre değişebilmektedir. Ancak genel anlamıyla bilinçli bir şekilde bireye zarar vermeye yönelik davranışlardır (24).

Atman şiddeti “bedene zor kullanma ile fiziksel hasara neden olma, bireyin gelişimini, özgürlüğünü kısıtlama” şeklinde tanımlarken (25) Güleç ve arkadaşları tarafından “birine veya bir şeye öznel bir sebep belirleyerek zarar verme, engel olma davranışları” şeklinde tanımlanmaktadır (26). Ünsal, şiddetin karşı tarafı sindirmek amacıyla uygulanan eylemler ya da olaylar olduğunu ifade etmektedir (27). Avrupa Komisyonu ise şiddetin kişinin iyilik halini ve güvenliğini riske atan saldırgan eylemler olduğunu ifade eder (28).

Geçmiş yıllarda şiddete yönelik sadece fiziksel zarar verme eylemleri üzerinde durulmuşsa da zamanla şiddetin çok boyutlu ve çeşitli bir kavram olduğu fark edilmiştir. Kaya Sakarya 'ya göre şiddet, bireylerin fiziksel ve psikolojik açıdan zarar görmesine neden olan bireysel ve toplu davranışlardır (3). Şiddet kavramı son yıllarda farklı biçimleriyle incelenmeye başlamış ve fiziksel, psikolojik, cinsel, sosyal, ekonomik şiddetin varlığı hakkında çalışmalar yapılmıştır (2). Geçmişte şiddetin özellikle fiziksel boyutunun üzerinde durulmasının temel nedeni fiziksel şiddetin kanıtlanabilir yönüdür. Güleç ve arkadaşlarının şiddetin birey tarafından yaralama, intihar gibi yollarla kendisine de yönelebileceğini ifade etmektedirler (26). Şiddetin tek bir ifade ile tanımlanamaması şiddetin geniş kapsamlı bir kavram

olmasının kanıtıdır (29). Bununla birlikte şiddet sadece çeşitleriyle değil kültürel farklarla da şekillenebilmektedir. Kültürel yapı ile şekillenene şiddet davranışı kimi kültürel etkilerle normalleştirilebilir (30).

Şiddet, tüm dünyada pek çok sosyal sorunun kaynağı olmuş ve geçmişten bu yana insanlığın ortak sorunu olarak kendini sürdürmeye devam etmektedir. Şiddetin farklı çeşitlerle karşımıza çıkması, kültürel düzeyde farklılıklar göstermesi, şiddeti ortaya çıkarak etmenlerin kişilere, toplumsal yapıya, siyasi ve sosyal koşullara göre değişim göstermesi şiddetin birden çok tanımının olmasına neden olmuştur. Bununla birlikte Durmuş ve Gürcan'ın da belirttiğine göre şiddetin farklı etmenlerden etkilenmesi ve çok çeşitli olması tek bir çözüm ile sonlandırılabilmesini de engellemektedir (31).

2.1.1. Şiddetin Nedenleri

Şiddetin neden olduğu etmenler farklı bakış açıları ile açıklanmıştır. Bunlardan ilki şiddete biyolojik faktörlerin neden olduğu görüşüdür. Garza- Trevino 'a göre şiddet eğilimi limbik sistem ile beynin bölümlerinden olan frontal ve temporal lobların etkisi ile artmaktadır (32). Bununla birlikte seratanin miktarının azalması ve alkol – uyuşturucu madde etkisi de bireylerin şiddet eğilimini arttırmaktadır (33). Bir görüşe de göre de şiddete sosyal etkiler, kültürel yapı, aile yaşamı etki etmektedir (34). Şiddetin sosyal nedenlerini araştıran araştırmacılar şiddet ve aile yapısı, ırkçılık, kültürel özellikler, işsizlik, sosyal eşitsizlik gibi sebeplerin de şiddet davranışı üzerinde etkili olduğunu görmüşlerdir (35).

Sosyal hizmet disiplininin çeşitli sorunlara yönelik incelemelerinde kullandığı ekolojik modele göre ise şiddet bireysel, sosyokültürel ve toplumsal paydaların birleşiminden doğmaktadır (24, 36). İnsan biyopsikososyal bir varlıktır ve insan tarafından gerçekleşen şiddet eylemini tek bir kavramsal nedenle açıklamak oldukça güçtür. İnsan sosyal yaşam içinde var olan bir canlıdır. Bu nedenle insanın eylemleri salt bireysel nedenlerle açıklanamaz. Toplumsal yapı, kent yaşamı, stres, işsizlik, kentsel yaşam içinde yaşanan yalıtılmışlık hissi vb. insanların şiddet eğilimini arttırabilir (37,38). Buradan yola çıkarak şiddetin etkilerinin dönemsel olarak teknolojik, siyasi ve kültürel koşullardan etkilenebileceği söylenebilir.

Şiddet içinde yaşanan kültürel etkilere göre şekillenen bir kavramdır. Kimi toplumlarda şiddet davranışı olarak görülen bir eylem kimi toplumlarda normalleşmiş bir eylem haline gelebilir. Özellikle ataerkil yapıli bir kültüre sahip olan toplumlarda erkeklerin kadınlar üzerinde tahakküm kurması normalleştirilmektedir. Bununla birlikte kimi toplumlarda şiddet bir çocuk eğitme aracı olarak da kullanılabilmektedir.

2.1.1.1. Bireysel Nedenler

Şiddetin ortaya çıkış biçimi bireysel özelliklere göre farklılık göstermektedir. Benzer koşullara sahip tüm bireyler şiddet davranışı göstermemektedir. Bu durum şiddetin bireysel sebeplerle de ilişkisi olduğu yönünde bir işarettir (39). Belirli faktörler şiddet davranışı açısından risk oluştururken eşit risk faktörlerine sahip bireyler her zaman benzer tutumlara sahip değildir. Çeşitli araştırmalar alt sosyoekonomik sınıfta olmanın şiddet davranışı açısından risk faktörü olduğunu belirtmesine rağmen bu gruba mensup tüm bireylerin şiddet davranışı göstermediği de görülmektedir. Dolayısıyla şiddete neden olan bireysel etmenlerin de bulunduğu görülmektedir. İftar, bu etmenleri biyolojik, psikolojik ve davranışsal etmenler olarak gruplandırmaktadır (40). Biyolojik etmenlerden biri hormonal bozukluklardır. Norepinefrin ve L-dopa düzeylerindeki artışın şiddet davranışı açısından risk oluşturduğu tespit edilmiştir (3,33). Bununla birlikte limbik sistem ve beynin frontal temporal loblarının şiddet ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca genetik etkiler ve endokrin bozuklukları da şiddet davranışına neden olabilmektedir (3). İncecik ve arkadaşları alkol ve madde kullanımının da beyindeki kontrol mekanizması ve düşünce sistemi üzerindeki etkileri nedeniyle şiddete olan eğilimi artırabileceğini ifade etmişlerdir (41).

Şiddet eğiliminde biyolojik etkilerin bir diğ er nedeni de cinsiyet faktörüdür. Kadınlık hormonlarının saldırganlık üzerinde azaltıcı etkisi bulunurken erkeklik hormonları saldırganlığı tetiklemektedir. Bu nedenle tüm kültürlerde erkekler kadınlara oranla şiddete daha meyillidir. Bununla birlikte kadınların PMS (premenstrüel sendrom) dönemlerinde saldırganlık davranışlarının arttığı bilinmektedir (40,42).

Şiddet eğilimini tetikleyen bireysel farklılıkların kimi de bireylerin çocukluk dönemindeki bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimleri, çevre koşulları, olaylara yönelik şemalarıdır (42). Buna göre yaşanan akran zorbalığı, hiperaktivite, zeka seviyesinin düşük olması, dışlanmak gibi faktörler de şiddeti tetikleyebilmektedir (43).

Şiddet ve bireysel etkilerin bir diğer konusu da insan yaşamındaki krizler ve bu krizlere yönelik baş etme stratejileridir. Her bireyin yaşamında gelişimsel ve durumsal krizler bulunmaktadır. Gelişimsel krizler her birey için neredeyse benzer süreçlerle ilerleyen ve beklenen yaşam olaylarıdır. Bunlar ergenlik, evlenme, çocuk sahibi olma, emekli olma gibi yaşam döngüsüne bağlı gelişen olağan durumlardır. Durumsal krizler ise önceden tahmin edilemeyecek ani gelişen olaylardır. Kaza, doğal afet, ölüm, ameliyat, hastalık, savaş, işsizlik vb. krizler durumsal krize örnektir. Bu krizler bireylerin hayatlarında krizi çözme ve baş etme stratejilerine bağlı olarak yapıcı olabileceği gibi sağlıksız baş etme stratejileri, kriz anında sosyal destekten yoksun olmak vb. sebepler krizin yıkıcı etki bırakmasına neden olacaktır (44). Bu krizlerle sağlıklı bir şekilde başa çıkamamak ve devamında gelişen psikolojik durum bireylerin şiddete yönelik eğilimini artırabilmektedir (2).

2.1.1.2. Ailesel Nedenler

Bireylerin kişilerarası ilişkileri, iletişimi, toplumsal kuralları vb. tüm sosyal ortamı ilk kez deneyimledikleri kurum ailedir. Ailenin yapısı, ebeveynlerin eğitim düzeyi, ailenin sosyoekonomik durumu, anne babanın çocukları ile olan ilgi ve alakası, ebeveynlerin birbirleri ile olan iletişimleri vb. faktörler çocuğun gelişimini etkilemektedir (45, 46, 47). Bu yönü ile aile, çocuğu topluma hazırlayan bir kurumdur. Ancak aile içerisinde gelişen olumsuz durumlar çocuğun sağlıksız bir gelişim süreci geçirmesine ve yetişkinliğinde çeşitli sorunlarla karşılaşmasına neden olabilir (2, 48).

Aile içerisinde karşılaşılan iletişim örüntüleri çocuklar tarafından model alınarak taklit edilir. Dolayısıyla olumsuz davranış kalıplarından olan saldırganlık aile içerisinde kuşaklararası bir döngü haline gelmektedir (49). Aile içi şiddet; eşler arası, ebeveyn den çocuğa, çocuktan ebeveyne ve çocuklar arasında olmak üzere dört farklı yönde gelişebilir. Çocuğun ailesinde gördüğü ve model aldığı bu şiddet

davranışı gelecek yaşamında kendisini şiddet faili ya da mağduru konumuna sürükleyebilir (49) Çünkü çocuklar ebeveynlerinden şiddeti bir sorun çözme yöntemi ya da normalleşmiş bir iletişim biçimi olarak öğrendiklerinde kendileri de şiddeti bir sorun çözme yöntemi olarak kullanacaklardır (50). Örneğin babasından annesine yönelik bir şiddet eylemine tanık olmuş bir erkek çocuğun gelecekteki partnerine şiddet uygulama riski şiddete tanık olmamış erkeklere göre daha yüksektir (51).Toplumsal cinsiyet rolleri gereği ülkemizde erkeklerin saldırgan tavırları normalleştirilmektedir. Bu nedenle bir erkek çocuk şiddet eyleminde bulunduğu anda ailesi tarafından onaylanır ve desteklenirse bu çocuk ergenlik ve yetişkinlik döneminde şiddeti bir iletişim biçimi, sorun çözme aracı olarak kullanabilir (39).

Aile içerisinde yaşanan şiddet çocuğun gelişim sürecini ve buna bağlı olarak gelecek yaşamını etkilemektedir. Aile içi şiddete tanık olmuş ya da maruz kalmış çocuklarla yapılan çeşitli araştırmalarda bu çocukların korku, depresyon, sosyal izolasyon, çaresizlik, akademik başarıda düşüş, saldırgan tutum ve davranışlar gösterdikleri görülmüştür (52).

Şiddet davranışının ailesel etkilerinden bir diğeri de suç geçmişi olan, madde kullanımı olan ebeveynlere sahip olmaktadır. Antisosyal özellikler gösteren ailelerin çocuklarının şiddet eğiliminin yüksek olması beklenmektedir (46,53).

2.1.1.3. Toplumsal Nedenler

Sosyal hizmet disiplini içerisinde birey, çevresi içinde değerlendirilmektedir. Bu anlayış bireyin yaşadığı sorunların salt bireysel nedenlerle açıklanamayacağı, her bireyin bir sosyal çevre içerisinde var olduğu ve şekillendiği görüşünden ortaya çıkmıştır. Birey ve çevre arasında etkileşimsel bir sistem söz konusudur ve birey hem çevresinden etkilenir hem de çevresini etkiler.

Şiddet davranışı bireysel etkilerin yanı sıra içinde yaşanılan çevre, toplumsal yapı, medya, sosyoekonomik düzey gibi faktörlerden etkilenmektedir. Bireyin içinde bulunduğu çevrenin şiddet davranışını meşrulaştırması bireyin şiddet eğilimini arttırmaktadır. Öyle ki toplum, birey üzerinde yapıcı veya yıkıcı etki ile şekillendirici bir özelliğe sahiptir (2,38,40).

Şiddet kavramına toplumun nasıl bir bakış açısı ile yaklaştığı şiddetin meydana çıkması ve şiddetin önlenmesi açısından önemlidir. Eğer toplumsal yapı içerisinde şiddet normalleşmiş bir yaşam tarzı olarak görülüyorsa o toplum için şiddet meşrudur ve sorun olarak değerlendirilmez (54). Örneğin namus cinayetleri, kan davası, aile içi kadına ve çocuğa yönelik şiddet ataerkil yapıya sahip bir grup için geleneksel ve şiddet olarak kabul edilmeyen eylemlerdir (55).

Sosyal öğrenme kuramına göre şiddet taklit yolu ile öğrenilen bir davranıştır. Şiddetin sorun çözme aracı olarak kullanıldığı, normalleştirildiği bir sosyal çevrede yetişen çocuk ve gençler için şiddet meşrulaşmış bir davranıştır. Bu nedenle bireyin içinde bulunduğu çevrede şiddetin nasıl tanımlandığı bireyin şiddet davranışını taklit etmesinde etkili rol oynamaktadır (42,56). Çünkü içinde bulunulan grupta var olmak için birey diğer grup üyelerini taklit etmek durumundadır (57). Bununla birlikte yoksulluk, göç, işsizlik, parçalanmış aile, düşük sosyoekonomik düzey şiddet eğilimi üzerinde etkilidir (58,59). Düşük sosyoekonomik düzeyde şiddetin meşrulaşmasının bir nedeni temel ihtiyaçları karşılamada maddi gücün yetersiz olması ve bu ihtiyaçları gidermek amacıyla şiddete başvurulmasıdır. (58). Bu nedenle yoksulluk şiddet davranışı açısından risk oluşturmaktadır. Özellikle az gelişmiş toplumlarda zengin ve yoksul arasındaki yaşam standartlarının hızla farklılaşması, nüfusun önemli bir kesiminin düşük ücretlerle çalıştırılması toplumda sosyal çöküşe neden olmakta ve bu sosyal çöküş şiddeti doğurmaktadır (60). Bu nedenle yoksulluk ve şiddet, temelinde bir insan hakları problemi olmakla birlikte farklı başlıklarda incelenmesi gereken bir alandır.

Günümüzde kitle iletişim araçları, sosyal medya kişilerin yaşamında önemli bir yer kaplamaktadır. Bu nedenle bireyler birçok konu hakkında medya yoluyla bilgi edinebilmektedir. Sosyal öğrenme kuramına göre davranış sadece yakın çevreden taklit edilerek öğrenilmez (61). Çocuklar içinde bulundukları tüm sistemlerden gözlemledikleri bir davranışı modelleyebilirler. Bu nedenle medyanın şiddetin öğrenilmesi ve benimsenmesi üzerindeki rolü önemlidir. Medyada şiddet görüntüleri ve söylemleri sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Bu durum çocukların ve ergenlerin şiddeti normalleştirmesine neden olmaktadır (35). Medyanın şiddet davranışı üzerindeki etkilerini inceleyen çeşitli araştırmalara göre medyada şiddet içeren görüntülere daha fazla maruz kalmak saldırgan davranışları arttırmaktadır (62). Özellikle son yıllarda ülkemizde de sık sık medyada yer alan kadına yönelik şiddetin

haberleştirilme biçiminin toplumun kimi kesimlerince kadına yönelik şiddetin normalleştirilmesine neden olduğu görülmektedir.

2.2. Flört Şiddeti

Flört; aralarında romantik paylaşımın, duygusal bağın ve cinsel çekimin bulunduğu kişilerarası bir ilişki türüdür (63). Straus, flörtü taraflardan birinin ilişkiyi bitirme tercihi veya birlikte alınmış bir ilişki sonlandırma kararına kadar birlikte sosyal ilişkiler kurmaları şeklinde tanımlamış ve bu ilişkinin evlilik öncesi döneme denk geldiğini ifade etmiştir (64). Flört ilişkisi için farklı araştırmacılar farklı tanımlamalar yapmış ve bu tanımlamaların flörte ve romantik ilişkilere ait kendi bakış açılarını da yansıttığı görülmektedir. Geçmiş dönemde flört tanımlamalarında sadece heteroseksüel ilişkilere yer verilirken günümüz de bu kavramın homoseksüel ilişkiler için de kullanıldığı görülmektedir.

Flört, genç bireyler için önemli bir gelişimsel kriz olması nedeniyle özellikle ergenlik ve genç yetişkinlik dönemi ile özdeşleşmiştir (65). Flört ilişkileri genç bireylerin duygusal olgunluğa erişmesini desteklemenin yanı sıra gelecekteki eş seçimi tercihlerinin de bu dönemde yaşadıkları flört tecrübelerine göre şekillenecek olması açısından önemlidir (66).

Flört ilişkilerinde meydana gelen şiddet ilk kez kadına yönelik şiddet çalışmaları yürüten aktivistler tarafından araştırılmaya başlamıştır (67). Buna göre flört şiddeti kişilerarası şiddetin bir türüdür ve flört ilişkisi içinde olan partnerlerden birinin bir diğerine fiziksel, cinsel, psikolojik olarak zarar verici ve baskı altına alıcı eylemlerde bulunmasıdır (68). Bununla birlikte bu zarar verici eylemler partnerler tarafından bilinçli bir şekilde uygulanmaktadır (69). Flört şiddeti maruz kalanın fiziksel, cinsel veya psikolojik iyilik haline zarar verdiği gibi kişinin gelişimini olumsuz etkileyen davranışlardır (49).

Flört şiddetine yönelik genel bir tanımlama yapılacak olursa flört ilişkisi içerisindeki kişilerin birbirlerine ya da birinin diğerine karşı fiziksel, psikolojik, cinsel, sosyal açılardan kısıtlayıcı ve zorlayıcı eylemlerde bulunmasıdır. (70). Son yıllarda ilişkilerde partnerin diğeri üzerinde çeşitli araçlarla fiziksel, psikolojik,

cinsel kontrol sağlaması şeklindeki tüm davranışların flört şiddeti kapsamına alınabileceğine dair görüş gelişmektedir (71).

Romantik bir ilişki içerisinde meydana gelmesi nedeniyle flört şiddeti maruz kalan tarafından kimi zaman göz ardı edilebilir, kişilerin özelinde ve saklı kalması gerekli bir durum olarak görülebilir (5). Flört ilişkilerinde şiddetin genellikle göz ardı edilmesinin bir nedeni de kıskançlık ve kontrol etme davranışlarının aşk olarak yorumlanmasıdır (72). Aslan ve arkadaşlarının 2008 yılında 240 üniversite öğrencisiyle yaptığı bir çalışmada “kıskançlık” davranışının öğrencilerin %37 (n:90)’si tarafından flört şiddeti olarak görülmediği ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte toplumsal cinsiyet rollerinin etkisi sebebiyle erkeklerin kadınlardan üstün görülmesi ve bir erkeğin bir kadına şiddet uygulamasının toplum tarafından meşrulaştırılması da flört ilişkisi içinde kadınların şiddet mağduru olarak karşımıza daha çok çıkmasına neden olmaktadır (5). İftar’ın üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutum ve davranışlarının incelendiği çalışmanın bulgularına göre, öğrencilerin %52.9’unun flört şiddetine maruz kaldığı, %52’sinin ise flört ilişkisinde şiddet uyguladığı görülmüştür. Öğrencilerin yaşadıkları flört şiddetinde en çok duygusal şiddete maruz kaldığı görülmüştür (40).

Romantik ilişkilerde meydana gelen şiddet çiftler arasındaki duygusal bağ sebebiyle maruz kalan tarafından fark edilmesi ve tepki verilmesi oldukça zor bir şiddet türüdür. İlişkide şiddetin fark edilememesinde bu konudaki farkındalığın yeterli olmaması, ilişkilere dair toplumsal kalıp yargılar ve medya etkisi oldukça önemlidir. Bununla birlikte flört ilişkilerinde görülen şiddet döngüsel bir modelde karşımıza çıkmaktadır. Türkiye’de kadına yönelik şiddetle mücadele alanında önemli çalışmaları bulunan Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı şiddet döngüsünü şu şekilde açıklamaktadır:

- Gerginlik aşaması: Şiddet uygulayan erkek gerginlik yaratır ve önemsiz durumlardan sorun yaratarak tartışma başlatır. Kadına psikolojik şiddet uygulayarak onu baskı ile kontrol altına almaya çalışır. Kadın mümkün oldukça gerginliği azaltmak için ılımlı tavırlar sergiler.
- Şiddet aşaması: Erkeğin yarattığı gerilimin etkisiyle öfkesini kontrol edememesi ile şiddet fiziksel boyut alır. Erkek, fiziksel şiddet uyguladıktan hemen sonra buna çeşitli bahaneler sunmaya başlar.

- Balayı aşaması: Şiddet uygulayan erkek, kadından özür dileyerek pişmanlığını dile getirir. Şiddetin bir daha tekrarlanmayacağına, anlık bir öfke ile böyle bir davranış sergilediğine ve değişeceğine yönelik sözler verir. Bu aşamada kadının gönlünü almak için hediyeler alır, ilgili ve sevecek bir tutum takınır. Kadın, romantik bir ilişki içinde olduğu partnerine duyduğu sevgi ve bağlılık nedeniyle erkeğin bu tutumuna inanmak ister ve erkeği affeder. Ancak bu dönem bir süre sonra sonlanır ve erkek tekrar gerilim artırıcı davranışlar sergilemeye başlar ve şiddet döngüsü yeniden başlamış olur (5)

Şiddet döngüsü şeması özellikle kadına yönelik şiddet üzerinde odaklanmaktadır. Buradaki en temel sebeplerden birinin romantik ilişkilerde yaşanan erkekten kadına yönelik şiddetin toplumsal cinsiyet kalıpları sebebiyle normalleştirilmesi ve kadının şiddeti alttan almasına yönelik toplumsal telkinler ile kadınların romantik ilişkilerde şiddete daha çok maruz kalması olabilir. WHO (Dünya Sağlık Örgütü)'ın 2013 yılında yaptığı bir araştırmada dünya genelindeki kadınların %30'unun romantik ilişkilerde fiziksel ya da cinsel şiddete maruz kaldıkları sonucu ortaya çıkmıştır (68). Mason ve arkadaşlarının 2014 yılında 282 ergen birey ile yaptıkları çalışmada devam eden flört ilişkileri içinde %11.9'unun fiziksel, %26.1'inin psikolojik şiddete maruz kaldığı görülmüştür (74). Ülkemizde flört şiddetine yönelik çalışmalar oldukça kısıtlıdır.

2.2.1. Flört Şiddeti Türleri

2.2.1.1. Fiziksel Şiddet

Tokat atmak, tekmelemek, vücuda isabet edecek şekilde eşya fırlatmak, boğmak, çeşitli aletlerle yaralamak, yakıcı maddeler ile vücutta yanıklar oluşmasına neden olmak, işkence etmek, kişinin sağlıksız koşullarda yaşamasına neden olmak gibi davranışlar fiziksel şiddet olarak tanımlanmaktadır (75). Özetle bireye fiziksel ağrı ve acı verici, vücut bütünlüğünü zedeleyici tüm eylemler fiziksel şiddet olarak tanımlanmaktadır (76). Fiziksel şiddet kanıtlanabilir olması nedeniyle en kolay fark edilen flört şiddeti türlerindendir (77). Kanıtlanabilir olması nedeniyle araştırılması

ve çalışılması diğer şiddet türlerine göre nispeten daha kolay olduğundan dünyada da flört şiddeti çalışmaları uzun bir süre sadece fiziksel şiddete odaklanmıştır (78).

Dikmen ve arkadaşları tarafından 2018 yılında 500 kadın üniversite öğrencisi ile yapılan çalışmada kadın öğrencilerin %88'inin psikolojik, %22.2'sinin sözel, %21,4'ünün ekonomik, %16.4'ünün fiziksel, %7.2'sinin ise partnerleri tarafından cinsel şiddete maruz kaldıkları tespit edilmiştir (79).

2.2.1.2. Psikolojik Şiddet

Küfür/hakaret etme, aşağılama, kıyaslama, düşüncelerine değer vermeme, görmezden gelme, kıskançlık, sürekli eleştirme, başkaları yanında rencide etme, gibi davranışlarla partneri baskı altına almaya ve bireyin öz güvenini zedelemeye dönük davranışların tamamıdır (80). Psikolojik flört şiddetinin temelinde yatan bir diğer durum da duygusal ihtiyaçların yok sayılması ve küçümsenmesidir (81). Özetle psikolojik şiddet, partnere karşı duyguların baskı aracı olarak kullanılması ve istismar edilmesidir (66). Bununla birlikte psikolojik şiddet karşı tarafın suçlu hissetmesine neden olmak için uygulanmaktadır (82).

Psikolojik flört şiddeti kanıtlanabilir olmaması sebebiyle maruz kalanların yaşadıkları şiddetin farkına varmaları açısından zorlayıcı bir şiddet türü olmasının yanı sıra maruz kaldıkları şiddetin boyutlarını yakınlarına ve resmi kuruluşlara ifade etmekte zorlanmalarına ve yeni mağduriyetlere maruz kalmalarına neden olmaktadır. Flört şiddetine yönelik Follingstad ve arkadaşları tarafından yapılan bir çalışmada katılımcıların %99'unun flört şiddeti türlerinden psikolojik şiddeti deneyimledikleri sonucu ortaya çıkmıştır (83). Follingstad ve arkadaşları bu sonucu fiziksel şiddet içeren tüm ilişkilerin aynı zamanda psikolojik şiddet de içermesi şeklinde açıklamaktadır (83). Bununla birlikte psikolojik şiddetin ilişkilerde en çok görülen türlerden biri olmasının nedeni bireylerin psikolojik şiddet davranışlarını ilişkilerde yaşanan normal olarak görmesinden kaynaklanıyor olabilir.

2.2.1.3. Cinsel Şiddet

Cinsel şiddet en temel şekilde cinselliğin tehdit ve sindirme amacıyla kullanılması olarak tanımlanmaktadır (84). T.C. Kadın Statüsü Başkanlığı Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı'nda geçen ifade ile cinsel şiddet, partnerin cinsel organına zarar vermek, istemediği yerde, zamanda ve biçimde partneri cinsel ilişkiye zorlamak, kürtaj hakkını elinden almak ya da kürtaja zorlamak, cinsel içerikli sözlü veya yazılı ifadeler ile partneri rahatsız etmek vb. şeklinde açıklanmaktadır (85). Cinsel birleşme olup olmaması aranmaksızın bireyin rızası olmadan kendisine yönelik her türlü cinsel mesaj içeren sözlü ya da fiziksel eylem cinsel şiddet olarak adlandırılır (86). Bununla birlikte şiddet uygulayanın alkol veya uyuşturucu madde etkisi altında olması, içinde bulunduğu durumun bilişsel olarak farkında olacak durumda olmaması gibi gerekçeler cinsel şiddetin varlığını etkilemez (49).

Cinsel şiddet denildiğinde ilk akla gelen şiddet biçimi tecavüz ve tacizdir. Ancak cinselliğin başkaları ile kıyaslanması, kişinin özel fotoğraf veya videolarının izinsiz bir şekilde kayıt altına alınması ve bunların kullanılması ile kişiyi tehdit etme, cinselliğe yönelik net bir “hayır” cevabını kabul etmeyerek ısrarcı olma ve zor kullanma da cinsel şiddet içerisine girmektedir (87).

Cinsel şiddet genellikle kadınların maruz kaldığı bir flört şiddeti biçimi olarak karşımıza çıkmakla birlikte istisnai durumların olduğu da bilinmektedir. Ancak cinsel şiddet hususunda erkeği fail, kadını ise mağdur konumuna getiren temel olgu toplumsal kalıp yargılardır. Yavuz, cinsel şiddeti erkeğin cinsel doyum sağlamak ve kadını aşağılamak ve toplumsal normların getirisi olan kadına hükmetme isteği ile gerçekleşen bir şiddet türü olarak açıklamaktadır (88).

Cinsel şiddete dair Kadın Dayanışma Vakfı tarafından yapılan bir araştırmada katılımcı kadınların %50'sinin rızaları dışında cinsel ilişkiye zorlandıkları tespit edilmiştir (89). 2015 yılında Hacettepe Üniversitesi ve dönemdeki ismi ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yürütülen bir çalışmada Türkiye’de kadınların %12’sinin yaşamlarının bir döneminde cinsel şiddete maruz kaldıkları tespit edilmiştir (90). Bununla birlikte erkekler de cinsel şiddet mağduru olmakla birlikte flört ilişkileri içerisinde kadınların cinsel şiddete uğrama riski erkeklerden daha fazla olarak görülmektedir (49).

2.2.1.4. Sosyal Şiddet

Literatür incelendiğinde sosyal flört şiddetinin “kıskançlık” adı altında çoğu zaman psikolojik şiddet tanımı içerisinde yer aldığı görülmektedir. Sosyal şiddet doğası gereği psikolojik şiddeti de içinde barındırmaktadır. Ancak toplumsal normlar, toplumsal cinsiyet rolleri, ilişkilere dair sosyal yaşamda öğrenilmiş kalıplar sosyal flört şiddetinde etkili olabildiği için farklı bir dinamiğe de sahiptir.

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı tarafından yapılan tanıma göre sosyal flört şiddeti, partnerin sosyal ilişkilerinin kısıtlanarak yalnız bırakılması, partnerin sosyal yaşamının sürekli kontrol edilmesi, kimlerle görüştüğüne müdahale edilmesi, arkadaşları ve ailesinden uzaklaştırılması ve sosyal çevre içinde “rezil etmekle” tehdit edilmesi gibi davranışlardır. Şiddet uygulayan partner bu davranışları sevginin dışı vurumu, partnerini koruma iç güdüsü, kıskançlığın “çok sevmekten” kaynaklandığı gibi bahaneler sunarak partnerine kabul ettirmeye çalışır (91). Sosyal flört şiddetinde özellikle karşı cinsten arkadaşlar ile görüşmenin yasaklanması gibi davranışlar sık sık karşımıza çıkmaktadır (92).

2.2.1.5. Dijital Şiddet

Gelişen teknoloji ile birlikte hayatımızın önemli bir kısmını oluşturan sosyal medya kimi zaman ve anlık mesajlaşma uygulamaları vb. flört ilişkilerindeki şiddet riskini artırabilmektedir. Öyle ki dijital yaşamla birlikte her an ulaşılabilir olma, hayatımızla ilgili çeşitli bilgilerin, görüntülerin tüm sosyal medya kullanıcıları ile paylaşılması gibi durumlar meydana gelmektedir. İçerisinde psikolojik şiddeti ve kimi zaman cinsel şiddeti de barındıran dijital şiddet partnerin dijital yaşamda kontrol edilerek baskılanmasını temel almaktadır.

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı’nın tanımlamasıyla, dijital flört şiddeti partnerin karşı tarafı teknolojik araçları yolu ile kontrol etmesi, bu araçlar aracılığı ile karşı tarafı tehdit etmesi, sosyal medya şifrelerini istemesi ve kontrol etmesi, sosyal medyada kimlerle arkadaş olabileceğine karar vermesi, resim ya da video

göndermesi için karşı tarafı zorlaması, sürekli mesaj atması ve hızlı bir yanıt beklemesi vb. tüm davranışları içermektedir (91).

2.2.1.6. Israrlı Takip (Stalking)

Israrlı takip genellikle gizli veya açık bir cinsel istekle karşı tarafa yönelik taciz olarak tanımlanabilecek davranışlarda bulunmaktır (93). Israrlı takip bir taciz davranışı gibi görünse de bu davranışı gerçekleştirme nedenleri incelendiğinde tacizden farklı bir davranış olarak değerlendirilmesi gerektiği, eylemi gerçekleştirenlerin psikiyatrik değerlendirmeden geçmelerinin uygun olabileceği gibi düşünceler ortaya çıkmıştır (94). Türkiye'nin de Mart 2021'e kadar imzacısı olduğu İstanbul Sözleşmesi ısrarlı takip kavramının bir şiddet biçimi olarak değerlendirilmesi gerektiğini belirten ilk uluslar arası belgedir. İstanbul Sözleşmesi'ne göre ısrarlı takip; karşı tarafa yönelik kasıtlı bir biçimde onu korkutacak ve güvende hissetmemesine neden olacak tehditkar davranışların tamamıdır (95). Bu davranışlar; kişiyi takip etmek, kişiyi iletişim kurmaya zorlamak, kişiyi sosyal medya aracılığıyla rahatsız etmek ve gözetim altına almak, kişinin bulunduğu özel ya da kamusal alana gizlice girmek ve kişiyi izlemek vb. şeklindedir (96). Flört ilişkilerinde bu davranışlar özellikle ilişki sonlandıktan sonra ayrılmak istemeyen tarafta görülebilir.

2.2.2. Flört Şiddetinin Nedenleri ve Ortaya Çıkmasında Etkili Risk Faktörleri

Flört şiddeti riskini arttıran temel faktörler; cinsiyet, yaş, madde kullanımı, aile içi şiddet mağduru ya da tanığı olmak, toplumsal cinsiyet rolleri ve kadına uygulanan şiddetin normalleştirilmesi, düşük gelir seviyesi, depresyon, kişilik bozuklukları şeklinde sıralanabilir (3). Ergenlik ve genç yetişkinlik dönemi flört şiddeti için riskli dönem olarak kabul edilmektedir. Özellikle kişilik gelişiminin belirlendiği bu dönemde bireyler tecrübesizlikleriyle şiddetten daha olumsuz biçimde etkilenebilir. Bununla birlikte flört şiddeti risklerinin en önemli bir diğer nedeni de cinsiyet farklılıklarıdır. Yapılan çalışmalarda erkeklerin de flört şiddeti mağduru olduğu görülmekle birlikte genellikle flört şiddetine maruz kalanlar kadınlardır (97). Bunun

en temel sebeplerinden biri toplumsal cinsiyet rolleridir. Toplumsal cinsiyet rolleri sosyal yaşamda kadın ve erkek olmaya atfedilen değerleri kapsadığı için kültürden kültüre farklılık gösterebilir (98). Ülkemizde erkeğin üstün görüldüğü ataerkil bir sosyal sistem söz konusudur. Bu nedenle kadına güçsüzlük, ilişkilerde şiddeti alttan almaya yönelik tutum, affedici olma gibi özellikler yüklenmektedir. Bu nedenle kadına yönelik flört şiddeti normalleştirilmektedir. Flört şiddetinin erkekler tarafından daha fazla uygulanıyor olmasının bir nedeni de erkeklerin kadınlara oranla daha fazla saldırganlık eğilimi göstermesi ve şiddet davranışını kadınlara oranla daha yüksek düzeyde onaylamalarıdır (99). Burada erkeklerin şiddete olan meyili biyolojik etkilere çok “şiddet” temasının çocuk yetiştirme sürecindeki “erkeklik” kavramı ile açıklanabilir. Bu nedenle şiddet eylemleri üzerinde yetiştirilme biçimleri, toplumsal cinsiyet kalıpları son derece etkilidir. Özellikle yakın ilişkilerde şiddetin bireysel sebeplerinin yanı sıra toplumsal nedenleri de oldukça önemlidir. Çünkü yakın ilişkilerde şiddet çoğu zaman ilişkilere dair öğrenilmiş olumsuz ve yanlış kalıpları “aşk” olarak adlandırmakla ilişkilidir. Özellikle ülkemizde kültürel etkiler ve toplumsal cinsiyet kalıpları gereği yakın ilişkilerde erkeklerin sahiplenici bir tutumla kadınlar üzerinde tahakküm kurmaları normalleştirilmektedir (100,101). Aile içi şiddete maruz kalma ya da tanık olma kadınların flört şiddeti mağduru olma riskini artırırken erkeklerin de flört şiddeti uygulan taraf olma riskini artırmaktadır (102). Bununla birlikte bireysel sebeplerin de flört ilişkilerinde şiddete neden olabileceği bilinmektedir. Alkol ve madde kullanımının da flört şiddeti açısından riskli olduğu çeşitli araştırmalar sonucu ortaya çıkmıştır (66).

Fidan ve Yeşil’in 2018 yılında 30 kadın 30 erkek üniversite öğrencisiyle yaptığı çalışmada öğrencilere flört şiddetinin nedenleri sorulmuş ve bu cevaplar beş başlık altında toplanmıştır:

- Erkek ve kızın aşırı sahiplenme ve hayatına müdahale isteği
- Erkeğin kişilik ve ruhsal durumu
- Kültürel farklılıklar
- “Hastalıklı sevgi” ve takıntılı tavırlar (ayrılmak istemeye karşı çıkılması)
- Cinsel birliktelik istenmesi ve karşı çıkılması (20).

Buna göre öğrencilerin flört şiddetine yönelik bakış açılarının şiddeti fark etme ve durdurmaya yönelik eyleme geçme, ilişkiyi sonlandırabilme eylemleri üzerinde

etkili olabileceği görülmektedir. Öyle ki aynı araştırmada kadın öğrencilerin şiddete maruz kaldıktan sonra şiddeti sosyal çevreye, kendi tutumlarına ve partnerinin karakterine bağlayarak normalleştirdikleri erkek öğrencilerin ise şiddeti bir sevgi göstergesi olarak “sahiplenme” davranışı ile açıklamaktadır. Fidan ve Yeşil (2018)’in araştırmasında şiddet mağduru olan öğrencilerin hiçbirinin durumu polise bildirmediği, bunun nedeninin ise şiddetin artacağı kaygısı ve ailesinin öğrenmesinden korkmak olarak tespit edilmiştir (20).

Şiddet içeren bir ilişkiyi sonlandırmak da çoğu zaman oldukça zordur. Bunun en temel nedenlerinden biri yaşanan kültür içinde şiddetin normalleştirilmesidir. Bunun yanı sıra şiddete maruz kalan bireylerde özgüven problemleri yaşanabilir. Bu nedenle bu bireyler açısından ilişkiyi sonlandıracak eylemlerde bulunmak zor olabilir. ABD’de yakın ilişkilerde şiddet üzerine çalışan bir merkez olan The Center For Relationships Abuse Center Awareness tarafından hazırlanan şiddete maruz kalanların ilişkilerini sonlandırmakta yaşadıkları sorunların sebepleri şu şekilde gruplandırılmıştır (103):

- Şiddet uygulayan birey partnerini sosyal çevresinden soyutlamış ve onun tüm destek mekanizmalarını ortadan kaldırmıştır. Genellikle şiddet uygulayan birey partnerinin tüm sosyal yaşamını kontrol altına aldığı için şiddet mağdurunun yardım isteyebilmesi engellenmiştir.
- Şiddet uygulayan birey partnerinin ailesine ve sevdiklerine zarar vermekle tehdit ediyor olabilir.
- Şiddet mağdurunun, romantik bir ilişkide olduğu birey tarafından şiddete maruz kalması ve şiddet uygulayanın kendisini manipüle etmesi nedeniyle şiddetin bir süre sonra ortadan kalkacağına ve partnerinin değişeceğine olan inancı.
- Şiddet mağdurunun kendisini koruyabilecek kamusal mekanizmalar hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması ya da içinde bulunduğu koşullar nedeniyle bu imkânlara erişemiyor olması.
- İçinde bulunulan kültürün şiddeti normalleştiriyor olması.
- Şiddet mağduru kişinin yaşadığı tecrübeler ya da medyada karşılaştığı olumsuz örnekler nedeniyle ceza adalet sistemine olan güvensizliği

- Şiddeti güvenlik birimlerine bildirdiğinde şiddetin daha da artabileceği endişesi

The Center For Relationships Abuse Center Awareness web sitesinde aile içi şiddet ve flört şiddeti sonrası yaşanan kadın cinayetlerinin %75'inin ayrılık sonrası gerçekleştiğini ifade ederek şiddet mağdurlarının ayrılık konusunda yaşadıkları kaygıların şiddet önleme mekanizmaları yeterli olmadığı ya da uygulanmadığı durumlarda gerçekçi kaygılar olduğunu belirtmiştir (103).

2.2.3. Flört Şiddetinin Sonuçları

Flört şiddeti, kısa vadede fiziksel yaralanmalara ve devamında gelişen çeşitli psikolojik sorunlara yol açmaktadır (104). Yapılan çalışmalarda flört şiddeti mağduru olan bireylerin post travmatik stres bozukluğu, depresyon, madde kullanımı, öz güven düşüklüğü, intihar, yeme bozuklukları, riskli cinsel davranışlar gösterme gibi sorunlar yaşadıkları görülmektedir (105).

Flört şiddetinin en temel nedenlerinden birinin toplumsal cinsiyet rolleri olması nedeniyle romantik ilişkilerde kadınların şiddet mağduru olma oranları daha yüksektir (106). Bu nedenle flört şiddetinin kadınlar üzerinde daha yıkıcı etkileri görülmektedir. Yapılan çalışmalarda flört şiddetine maruz kalan genç kadınların ilişkilerinde şiddete maruz kalmayan kadınlara oranla daha yüksek düzeyde depresif özellikler gösterdikleri, madde kullanım oranlarının daha yüksek olduğu, yeme bozuklukları yaşadıkları ve riskli cinsel deneyimlere daha açık oldukları gözlemlenmiştir (107). Bununla birlikte erkekler de flört ilişkisi içerisinde şiddete maruz kalabilmektedir. Ancak romantik ilişkilerde kadınların daha fazla fiziksel ve cinsel istismara maruz kaldıkları bilinmektedir. Bu nedenle kadınlar flört şiddeti karşısında hayati risklerle karşılaşabilirler. Bu doğrultuda yapılan çalışmalarda kadınların flört şiddeti karşısında korku ve kaygı yaşadıkları erkeklerin ise öfke hissettikleri görülmüştür (108). Bununla birlikte flört şiddetine maruz kalan erkeklerde yapılan çalışmalarda flört şiddetine maruz kalan erkeklerin antisosyal davranışlar ve madde kullanımı sorunları yaşadıkları görülmüştür (109).

Bireyler flört şiddetinin hangi türüne maruz kalırsa kalsın tüm şiddet türlerinin bireyleri psikolojik yönden son derece olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Flört şiddeti sonrası oluşan fiziksel hasarlar bir ölçüde geri döndürülebilirken psikolojik hasarların sonlanması oldukça zordur (49). Flört şiddeti ve sonuçlarının araştırıldığı bir çalışmada flört şiddetine maruz kalan katılımcıların anksiyete ve depresyon düzeyleri diğer katılımcılara göre anlamlı derece farklılık göstermiştir (110). Benzer biçimde ülkemizde yapılan bir araştırmada flört şiddeti mağduru kadınlar ve flört dışı şiddete maruz kalmış kadınların depresyon ve anksiyete düzeyleri çalışılmıştır. Bu çalışmada flört şiddeti mağduru olan kadınların daha yüksek düzeyde depresyon ve anksiyete belirtileri gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır (111). Özellikle cinsel ve fiziksel şiddet mağduru kadınların önemli psikolojik sorunlar ve buna bağlı sosyal sorunlar yaşadıkları gözlemlenmektedir. Yapılan bir çalışmada fiziksel şiddet mağduru kadınların aşırı alkol kullanma, riskli cinsel ilişki, madde kullanımı, sağlıksız beslenme, intihar gibi sorunlar yaşadıkları cinsel şiddet mağduru kadınların ise bunlara ek olarak cinsel ilişkiden önce madde kullanımı riskinin arttığı görülmüştür (112).

Cinsel şiddet mağduru olmak cinsel yolla bulaşan hastalık riskini artırmakla birlikte istenmeyen gebelik, çocuk düşürme gibi riskleri de beraberinde getirmektedir. Bu nedenle cinsel şiddet bireyler üzerinde uzun süreli yıkıcı etkilere neden olabilmektedir (14).

2.2.5. Flört Şiddetine Kuramsal Bakış

2.2.5.1. Feminist Kuram

Feminizm temel anlamda toplumsal yaşamda kadın ve erkek arasında oluşturulan eşitsizliklerle mücadele eden bir ideolojidir. Feminizm, aile içi şiddet, çalışma hakkı, kadın ve erkeğin eşit maaş alması, seçme seçilme hakkı gibi sorunlara odaklanarak doğmuştur. Bununla birlikte feminizm toplumsal alanda cinsiyete bağlı yaratılan eşitsizlikleri kadınların insan haklarına yönelik bir ihlal olarak görmektedir (113). Toplumsal alanda ve aile yaşamında kadınların ikincil statüye itilmesinin temel nedeni ataerkil sistemdir. (114).

Şiddet, güç eşitsizliklerinden meydana gelen bir olgudur ve şiddete neden olan ataerkil sistemdir. Öyle ki ataerkil yapı kadın ve erkek arasında güç dengesizliği oluşturarak kadın ve erkeğin toplumsal yaşamda iktidar mücadelesi vermesine yol açar (115). Feminist bakışa göre tüm yaşam alanlarında olduğu gibi ilişkilerde de ataerkil sistem, toplumsal cinsiyet rolleri sebebiyle güç eşitsizliği kadınların aleyhine gelişmektedir (18, 114,116). Buna bağlı olarak da ataerkil sistemin kadın üzerinde erkekler tarafından güç ve kontrol mekanizması oluşturmasının normalleştirilmesiyle ilişkilerde şiddet erkekten kadına doğrudur.

Kuramın en çok eleştirilen yanı feminizmin ilişkilerde şiddeti sadece erkeklerin başlattığına yönelik tutumudur (117). Ancak feminist ideoloji, “ataerkil sistemin kadınlara erkeklere bağımlı bireyler olma ve ilişkilerde kabullenici olmaya yönelik bir sorumluluk yükler ve yaşanan şiddeti romantizme ederek şiddetin normalleşmesini sağlar” görüşünü savunmaktadır (118). Eleştiriler karşısında kimi feminist kuramcı kadınların da ilişkide şiddet uyguladığını kabul etmiştir. Ancak kadınların uyguladığı şiddet feminist kuramcılara göre kendisi savunma amacı taşımaktadır (119). Ancak yapılan çeşitli araştırmalara göre kadınlar ilişkilerde sadece kendilerini savunma amaçlı şiddet uygulamamaktadır (120). Bununla birlikte yapılan çeşitli araştırmalarda da flört şiddetinin her iki cins tarafından uygulanabileceği ancak kadınların flört şiddeti sonrası fiziksel ve psikolojik açıdan daha fazla zarar gördüğü de görülmüştür (121).

2.2.5.2. Güç Kuramı

Güç kuramı ilişkilerde şiddetin partnerler arası güç dengesizliklerinden ortaya çıktığını savunur (117). Şiddetin çiftler arası güç dengesizliğinden oluştuğunu belirtmesiyle güç kuramı feminist kuramla benzerlik gösterir ancak feminist kuramı güç dengesizliklerini sadece ataerkil sisteme bağlarken güç kuramı bu eşitsizliğe neden olan farklı faktörler de sunar. Güç kuramcılarına göre partnerler arası eşitsizliğin nedenleri olarak ataerkil sistem, kültürel yapı ve toplumsal cinsiyet rollerine ek olarak aile yapısının önemine değinir (122). Aile içerisinde çatışmaya, şiddete tanık olan ya da maruz kalan çocuklar ilişkilerde şiddeti normalleştirebilir (123). Bu normalleştirme yetişkinlik ilişkilerine aktararak şiddetin devamlılığına neden olabilir.

Güç kuramı ilişkilerdeki gerilimin artmasıyla güç eşitsizliklerinin oluştuğunu, bunun da şiddeti meydana getirdiğini savunur. Feminist kuramdan farklı olarak bu güç eşitsizlikleri her zaman ataerkil sistemden kaynaklanmaz. Ekonomik sıkıntılar, hastalıklar, işsizlik, kök aileye bağlı gelişen problemler vb. çiftler arasındaki gerginliği artırabilir (124). Bununla birlikte partnerler arası güç dengesizlikleri de gerilimi artırarak şiddete neden olabilir (123).

2.2.5.3. Bağlanma Kuramı

İnsanın yaşamı boyunca ilk ilişki deneyimi bebeklik döneminde kendisine bakım verenleri ile gerçekleşmektedir. Bu nedenle yaşama dair ilk şemalarımız aile yaşamı ile gelişir.

Bowlby tarafından ortaya konan bağlanma kuramına göre bebeklik dönemi fiziksel, duygusal ve zihinsel açıdan bebeklerin tamamen kendilerine bakım verenlere bağımlı olduğu bir dönemdir. Bu aşamada bebek bakım vereninin sevgi ve ilgisine bağımlıdır (125). Bebek bakım vereni güven kaynağı olarak görür ve gelecekteki yaşama dair güven ilişkisi bakım vereni ile arasındaki güven ilişkisine bağlı olarak gelişir. Öyle ki bebekler kendilerini güvende hissetmediklerinde bakım verenlerine yönelebilirler. Bu durum güvenli bağlanma stili geliştirmiş bebekler için geçerliyken bakım verenin bebeğe karşı ilgisiz, sevgisiz, aşırı kaygılı, kısıtlayıcı vb. tutumları bebeklerin kaygılı ya da kaçınmacı stili geliştirmesine de neden olabilir (126). Bakım veren ile sağlıklı bağlanma geliştiremeyen bireyler gelecekte olumsuz benlik algısı, empatik düşümememe gibi sorunlarla karşılaşabilmektedir. Bununla birlikte bu kişiler yetişkinliklerinde de sağlıklı ilişkiler kurmakta zorlanabilirler (127).

Flört ilişkisi çiftlerin romantik bir çekim ve bağlanma ile birbirleri ile paylaşımda bulunması ve birbirlerinin ihtiyaçlarını göz etmesi temelinde şekillenir. Flört karşılıklı bir bağlanma içermesi sebebiyle flörtte yaşanan şiddetin bağlanma kuramı açısından da değerlendirilmesi oldukça önemlidir (128). Yapılan bazı araştırmalar güvensiz bağlanma stillerine sahip kadın ve erkeklerin duygularını kontrol etmekte zorlandıklarını ve bunun da flört ilişkilerinde şiddete neden olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır (129). İlişkilerinde şiddet uygulayan bireyler yeterince

sevilmediğini ve değer görmediğini düşünerek öfke kontrol problemleri yaşayarak şiddete başvurabilmektedir (130). Bağlanma stilleri ve flört şiddetine yönelik yapılan çeşitli araştırmalarda da güvensiz bağlanma stilleri ile flört şiddeti arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir (131,132). Bunun yanı sıra güvensiz bağlanma stillerinin flört şiddeti açısından etkili bir neden olabileceğine dair veriler yetersiz ve tutarsızdır (133).

2.2.5.4. Sosyal Öğrenme Kuramı

Sosyal öğrenme kuramı Bandura tarafından geliştirilen çocukların ailelerini ve çevrelerini gözlemleyerek onların davranışlarını taklit etme yolu ile yetişkinlik davranışlarını geliştirdiklerini savunan bir kuramdır (61). Sosyal öğrenme kuramına göre bireyler etraflarında gelişen olaylar karşısında pasif değildir. Birey çevresini inceleyerek öğrenir ve öğrendiği davranışı taklit eder (134). Bireylerin ilk sosyalleştikleri toplumsal kurum ailedir. Bu nedenle olumlu veya olumsuz davranışların öğrenilmesi ve taklidi ilk olarak ailede gelişir ancak birey sadece ailesini ya da rol modelini taklit etmez. Birey çevresindeki tüm toplumsal ilişkileri gözlemler ve olumlu şekilde pekiştirilmiş davranışı taklit eder (135,136).

Şiddet, bireyin ilk toplumsallaşma alanı olan ailede sık sık karşımıza çıkmaktadır. Burada önemli olan nokta çocuğun aile içerisinde şiddeti ne tür etkileşimlerle özdeşleştirdiği, şiddet davranışının bulunduğu çevrede nasıl karşılandığıdır. Şiddetin sorun çözme aracı olarak kullanıldığı ailelerde şiddet normalleşerek gelecek nesillere aktarılmaktadır (48). Shorey'e göre de şiddete maruz kalma ya da tanık olma bireyin şiddeti normalleştirmesine ve bireyde sorun çözme yolu olarak kullanılabileceği algısını oluşturmada etkilidir (18).

Wareham ve arkadaşları tarafından yapılan sosyal öğrenme kuramı ve flört şiddeti arasındaki ilişkinin incelendiği bir çalışmada geçmişte şiddete maruz kalmanın flört şiddetini arttırdığı tespit edilmiştir (137). Konuya dair yapılan çeşitli çalışmalarda aile içinde şiddete tanık olma ya da maruz kalmanın flört şiddeti mağduru ve uygulayıcısı olma açısından riskli olduğu tespit edilmiştir (138,139).

Bell ve Nauge, sosyal öğrenme kuramı ve flört şiddeti çalışmalarına katılmakla birlikte sosyal öğrenme kuramının flört şiddetini açıklamakta tek başına yetersiz kaldığını çünkü çocuklukta şiddete maruz kalmadığı ve tanık olmadığı halde flörtte şiddet uygulayan veya maruz kalan kişilerin de olduğunu ifade etmektedirler (119). Follete ve Alexander, aile içinde şiddete tanık olma veya maruz kalmanın flört şiddeti açısından risk oluşturduğunu ancak şiddeti tek başına açıklamak için yeterli olmadığını savunurlar (140).

2.2.6. Flört ve Flört Şiddeti Kavramının Genç Yetişkinlik Dönemi Açısından Değerlendirilmesi

Bireylerin döllenme ile başlayan ve ölüm ile sonlanan yaşam yolculuğunda bilişsel, fiziksel, duygusal ve sosyal yönlerden gelişimini inceleyen gelişim psikolojisi, insanların yaşam dönemlerinin beş farklı döneme ayrıldığını savunur. Bunlar bebeklik, çocukluk, ergenlik, yetişkinlik ve yaşlılıktır. Bu gelişimsel sürecin yaşanması kültürel yapıya göre farklılıklar gösterse de evrensel olarak kabul görmüş bir süreçtir (141).

Önemli gelişim kuramcılarından biri olan Erikson, insan yaşamının sekiz psikososyal gelişim aşamasından geçtiğini ve her aşamanın kendine özgü hedefleri olduğunu belirtmektedir. Buna göre birey her gelişim aşamasında çeşitli krizlerle karşılaşabilir. Bireyin içinde bulunduğu döneme ait krizlerin üstesinden ne biçimde gelebildiği bir sonraki gelişim aşaması adına önemlidir (142). Erikson, ergenlik sonrası gelişen ve yaklaşık 18-30 yaş arası dönemi kapsayan aşamanın genç yetişkinlik dönemi olduğunu ve bu dönemin temel krizinin “yakınlığa karşı yalıtılmışlık” olduğunu belirtir (8). Yakınlık, kendini ve duygularını kimliğini değiştirme, kaybetme korkusu olmadan bir başkasına açabilme becerisidir. Yalıtılmışlık ise bireyin başarılı ilişkiler kuramayarak yalnızlaşmasıdır. Bu nedenle bu dönemde işlevsel flört ilişkileri geliştirmek bireyin gelişimi açısından önemlidir (8).

Tüm gelişim dönemlerinde olduğu gibi yetişkinlik döneminde de bireylere yönelik çeşitli toplumsal beklentiler oluşmaktadır. Bunlar iş sahibi olma, eş seçimi

yapma ve aile kurma, ev ve iş yaşamına dair tüm sorumlulukları yerine getirme vb. şeklindedir (143). Günümüzde 18-25 yaş arası bireylerin önemli bir kısmı değişen sosyal yapı, uzayan eğitim süresi sebebi ile yetişkinliğe atfedilen rollerden uzaklaşmaktadır. Bu dönemdeki bireyler artık yeniliklere ve keşfetmeye odaklanmıştır (144). Bu nedenle genç yetişkinlik yetişkinliğe geçiş öncesinde ara bir dönem olmakla birlikte ergenliğe oranla bireylerin yaşama dair daha fazla sorumluluk aldıkları bir dönemdir. Buna bağlı olarak da özellikle üniversite yaşamını kapsayan dönemde genç yetişkinler açısından flört hem gelişimsel bir kriz hem de ilerideki eş seçimi tercihleri açısından son derece önemlidir. Genç yetişkinlik döneminde kurulan romantik ilişkilerin ergenlik döneminde kurulan romantik ilişkilere nazaran daha önemli olmasının temel nedeni genç yetişkinlik dönemindeki bireylerin ilişkilerini daha ciddiye almasıdır. Ergenlik döneminde romantik ilişkiler daha çok eğlence amaçlı birlikte vakit geçirmelerken genç yetişkinlikte romantik ilişkiler bağlılığa ve yakınlığa dayalıdır (145). Bu nedenle bu dönemde kurulan romantik ilişkiler bireylerin kimlik gelişimleri ve sosyal ilişkilerini geliştirmenin yanı sıra yetişkinlik sürecindeki eş seçimlerinin belirleyicisidir (146). Aynı zamanda genç yetişkinlik döneminde görülen romantik ilişkiler bireylerin benlik saygılarını güçlendirmekle birlikte özgüvenlerinin artmasını da sağlamaktadır (147). Bu dönemde yaşanan romantik ilişkiler gelecekteki yetişkin ilişkilerine dair becerilerin kazanılmasını da sağlar (148). Bununla birlikte romantik ilişkiler kimi zaman da bireyler üzerinde olumsuz etkilere neden olabilir (149). Olumsuz romantik ilişki deneyimleri olumsuz benlik algısına yol açabilir (150). Şiddet barındıran flört ilişkileri sigara ve madde kullanımı, yeme bozuklukları, riskli cinsel ilişkilere girme, depresyon, travma sonrası stres bozukluğu, yeme ve uyku bozuklukları, intihar gibi riskleri de beraberinde getirmektedir (11,12,13,109,112,151). Flört şiddetine maruz kalmanın genç yetişkinler üzerinde bu denli yıkıcı etkilere neden olmasının bir sebebi de toplumsal yargılar sebebiyle şiddete maruz kalanın şiddeti saklamasından kaynaklanıyor olabilir. Özellikle romantik ilişkilerde meydana gelen erkek tarafından uygulanan kadına yönelik şiddet toplumun bazı kesimleri tarafından kabul görmektedir. Bununla birlikte toplumun bazı kesimlerince flört onaylanmayan bir ilişki biçimidir. Bu durum toplumun özellikle evlilik dışı ilişkilerde şiddete maruz kalan kadınların olumsuz tutumlarla yargılanmasına ve evlilik dışı bir ilişki yaşadığı gerekçesi ile şiddeti hak ettiği yönünde ifadeler ile şiddetin meşrulaştırmasına yol açmaktadır. Bu nedenle şiddet mağduru gençler şiddete maruz kaldıklarını

yakınlarına açıklamakta zorluk yaşayabilir. Bu durum gençlerin yaşadıkları travmatik durumla tek başlarına mücadele etmelerine ve çeşitli sorunlarla karşılaşmalarına yol açabilir.

2.2.7. Flört Şiddetine Yönelik Araştırmalar

Türkiye’de yakın ilişkilerde yaşanan şiddet daha çok aile içi şiddet üzerinden değerlendirilmiş ve çalışmalar bu alana yönelmiştir. Bununla birlikte son dönemde flört şiddetine yönelik çalışmaların arttığı ancak bunların sınırlı sayıda olduğu görülmektedir. Çalışmalar genellikle flört şiddetine maruz kalma sıklığı, hangi tür flört şiddetine maruz kalındığı, flört şiddetine etki eden nedenler ve çeşitli değişkenler açısından flört şiddetinin incelenmesi yönündedir. Ülkemizde flört şiddetine yönelik boylamsal bir çalışma bulunmamaktadır.

Flört şiddetine yönelik dünya genelinde yapılan çalışmalara bakıldığında ilk çalışmaların 1980’li yıllarda Makepeace tarafından yapıldığı görülmektedir. Bu çalışmalar üniversite öğrencilerinin yaşadıkları flört şiddeti sıklığı, ne tür flört şiddetine maruz kaldıkları yönünde çalışmalardır (152). Bununla birlikte yapılan çalışmalarda dünya genelinde kadınların üçte birinin flört şiddetine maruz kaldığı ve bu oranın her yıl arttığı görülmektedir (153).

Flört şiddeti ve cinsiyet farklılıkları ilişkisi incelendiğinde ortaya çıkan genel sonuç erkeklerin flört şiddeti uygulayan taraf olma açısından daha yüksek bir orana sahip olduğu yönündedir (154). Gover, tarafından yürütülen bir çalışmada kadınların flört şiddetine daha fazla maruz kaldıklarına yönelik bulgular elde edilmiştir (155). Yine benzer biçimde Downey, Feldman ve Ayduk tarafından 2000 yılında yapılan bir çalışmada da flört ilişkilerinde erkeklerin daha fazla şiddet uyguladığı yönündedir (156). Benzer biçimde ülkemizde yapılan birçok araştırmada da flörtte erkeklerin şiddet faili kadınların ise şiddet mağduru olduğu yönünde bulgular oldukça fazladır (16,40,157, 158). Bununla birlikte kadınların flört şiddeti faili olarak tespit edildiği çalışmalar da bulunmaktadır (159). Ancak yapılan çalışmalarda kadınların şiddet sonucu fiziksel yaralanmalara daha fazla maruz kaldıkları ve flört şiddeti açısından daha fazla riskle karşı karşıya kaldıkları da görülmektedir (160). Kadınların ve erkeklerin flört ilişkilerinde maruz kaldıkları şiddet de farklılık göstermektedir. Erkeklerin flörtte genellikle psikolojik şiddete maruz kaldığı görülürken kadınların

daha çok cinsel ve fiziksel şiddete maruz kaldığı yönünde bulgular tespit edilmiştir (161,162)

Flört şiddetine yönelik cinsiyetler arası ayrımın en temel sebeplerinden biri de toplumsal cinsiyet rolleri kalıpları ile yetiştirilme biçimidir. Flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet rolleri ilişkisini inceleyen araştırmalarda eril kalıpların kadına yönelik flört şiddetine karşı normalleştirici bir algısı olduğu yönündedir (163). Çimen, tarafından 2018 yılında yapılan bir çalışmada katılımcıların bir kısmı toplumsal cinsiyet kalıplarının flört ilişkilerinde önemli bir yeri olduğunu ve ilişkilerde tarafların birbirine karşı tutum ve davranışlarını, beklentilerini etkileyeceğini ifade etmiştir. Buna göre kimi katılımcılar toplumsal cinsiyet temelli beklentilerin flört şiddetine zemin hazırladığını belirtmektedir (164).

Flört şiddetinin genellikle heteroseksüel ilişkilerde yaşandığına dair yanlış bir algı bulunmaktadır. Ancak yapılan çalışmalar homoseksüel ilişkilerde de şiddet yaşandığını ortaya koymaktadır. Yapılan çalışmalar sınırlı sayıda olmakla birlikte homoseksüel ilişkilerde erkek eşcinseller arası şiddetin kadın eşcinseller arası şiddete oranla daha yüksek olduğu yönündedir (165).

Flört şiddeti ve bağlanma biçimleri arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalara göre bağlanma biçimleri kişilerin flörtte şiddet davranışı uygulaması ya da maruz kalmasında etkili bir faktördür. Buna göre özellikle kaçınmacı bağlanma biçimine sahip bireylerin flört şiddeti uygulama riski daha yüksektir (166). McDermott ve Loper tarafından yapılan bir çalışmada flört şiddeti kabul düzeyleri ile kaçınmacı ve kaygılı bağlanmanın baskın eril cinsiyet rolü ile arasında ilişki tespit edilmiştir (167).

Flört şiddeti nedenleri üzerine yapılan araştırmaların bir sonucuna göre de çocukluk döneminde maruz kalınan ya da tanık olunan aile içi şiddet olgusudur. Buna göre aile içi şiddete tanık olmuş veya maruz kalmış çocukların yetişkinlik döneminde şiddet uygulayan ya da şiddete maruz kalan taraf olma ihtimali artmaktadır (168). Yapılan çalışmalar hem erkekler hem de kadınlar açısından çocukluk döneminde anne baba arası şiddete tanık olma durumunun hem şiddet faili hem de şiddet mağduru olma açısından risk olduğu yönündedir (169,170).

Flört şiddeti çalışmaları son dönemde hızla artmakla birlikte ülkemizde hala yeterince çalışma bulunmayan ancak gelişmekte olan bir alan olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.3. Aşk

2.3.1. Aşkın Kavramsal Tanımı

Aşk; insanın varlığından bu yana merak konusu olmuş, bilimsel açıdan incelenmesi son elli yıl içerisinde olsa da özellikle sanatın sık sık ele aldığı bir kavramdır. Bu kısımda aşkın farklı perspektiflerden nasıl yorumlandığı ve kavramsal açıdan nasıl tanımlandığına yer verilecektir.

Aşk kavramının içinde bulunduğumuz kültüre göre şekillendiğini söylemek hiç de yanlış olmayacaktır. Öyle ki bir kültürü anlamının en temel öğelerinden biri de o kültürün konuştuğu dili ve anlamları kavramaktan geçer. Aşk kelimesinin tüm dillerde karşılığı bulunmaktadır. Türkçeye Arapçadan geçen “aşk” kelimesi “aşeka” kökünden gelir ve bu kelimenin Arapçadaki anlamı “yanındaki ağacı sararak ölümüne yol açan sarmaşık”tır (171). Batı dillerinde ise aşk kelimesi “libido, arzulama, özleme, doyum” gibi kavramlar ile ilişkilendirilmektedir(172). Buradan yola çıkarak Doğu kültürünün aşk kavramına acı boyutunda, Batı kültürünün ise aşk kavramına arzu boyutunda yaklaştığı düşünülebilir.

Platon, aşkı insanı mutlu edeni ve iyi olanı istemek şeklinde tanımlarken Descartes, aşk duygusunun bir heyecan olduğunu belirtmektedir. Mevlana ise aşka dair ifadelerinde aşkın tanımlanamaz oluşuna vurgu yapmıştır. Bu ifadelerden biri “çabuk yazan kalem, aşk kelimesine gelince çatlayıp yarılır” şeklindedir (173). Farklı dönemlerin ve farklı kültürlerin düşünürleri olan bu düşünürlerin aşk konusundaki görüşleri ve tanımlamaları da aşkın zamanın dinamiklerine ve kültüre göre şekillenebilecek bir kavram olduğuna işaretir.

Aşk sadece iki insanın birbirine karşı hissettiği duygu olmamakla birlikte tasavvufi ve platonik aşk şeklinde de sınıflandırılmıştır. İki farklı insanın birbirine karşı hissettiği duygu olan aşk ise insan yapısının farklılıkları gereği pek çok farklı bakış açısı ile tanımlanmıştır (174). Bununla birlikte aşka dair tanımlamaları yapan

araştırmacılar da aşkı kendi bakış açılarına göre yorumlamıştır. Buna göre kimi araştırmacılar aşkı bireysel özelliklerle, kimi araştırmacılar toplumsal ya da evrimsel süreç ile açıklarken kimi araştırmacılar ise aşkı nöropsikolojik yönden incelemiştir (175). Bu nedenle aşka dair evrensel bir tanımlamanın güç olmasının yanı sıra en genel şekilde aşk, temelinde heyecana dayanan zamanla güçlenen bir duygu ve içinde çekicilik, özveri, cinsellik ve arkadaşlığın olduğu bir kavram olarak tanımlanabilir (174).

Aşk kavramı her araştırmacı tarafından farklı tanımlamalar ile ifade edilmektedir. Bu durum aşkın karmaşık bir duygu olmasından kaynaklanmaktadır (176). Bu nedenle aşk hakkında araştırma yapan araştırmacılar aşkı türlere ayırmıştır. Bunun sebebi ise farklı bireylerin aşka farklı anlamlar yüklediğini görmeleridir (177). Aşk deneyimlerinin ve ifade edişlerinin kişiden kişiye farklılaşmasının aşkı karmaşık hale getirdiğini ifade eden Ercan'a göre aşk doğrudan gözlenemez ancak gözlenebilir davranışlarla yorumlanabilir (171). Bununla birlikte Ercan, aşkın çevresel koşullardan kültürden, sosyal yapıdan etkilendiğini savunmaktadır (171). Aşkın kültürel etkilere göre farklı şekillerde öğrenilmesinin yanı sıra tüm kültürlerde kadın ve erkekler tarafından yapılan aşk tanımında her iki grubun da aşkın başlangıcında mutluluk, neşe, aşkın bitişinde ise depresyon, nefret, acı gibi duygu ve durumları yaşadıkları saptanmıştır (178). Buradan yola çıkarak aşk kavramının bireyler üzerinde benzer etkiler yaratmakla birlikte içinde bulunan kültüre, bireyin aşk kavramı hususunda çevresinden etkilenme biçimlerine göre farklılık gösterebildiğini söyleyebiliriz.

2.3.2. Aşkın Kuramsal Tanımları

Aşk kavramı, insanlık tarihi boyunca ilgi çekici bir konu olmuştur. Üzerine sanat eserleri verilen aşk 1970'li yıllardan itibaren ise bilimin de konusu haline gelmiştir. Ancak karmaşık bir kavram olan aşkın bilimsel bakış ile incelenmesi hiç de kolay olmamıştır. Duygu, düşünce, davranışlar bütünü olması yanında toplumsal yapıdan da etkilenen aşk kavramını farklı araştırmacılar, farklı görüşler ile incelemiştir. Aşk üzerine yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda literatürde öne çıkan bazı çalışmalar olmuştur. Bu çalışmada Lee'nin Aşk tutumları kuramı ile

çalışılacaktır ancak literatürde öne çıkan kuramlardan bazıları ile ilgili aşağıda bilgi verilmektedir.

2.3.2.1. Rubin'in Aşk Kuramı

Yakın ilişkilerin incelenmesinde sevgi ve aşk arasındaki ayrım üzerinde duran Zick Rubin, aşk üzerine ölçüm yapmayı amaçlayan ilk bilimsel çalışmayı gerçekleştirerek aşkın kuramsal açıdan incelenmesine önemli bir katkı sağlamıştır. Bununla birlikte Rubin'in aşk tanımı önceki tanımların aksine ikili bir sınıflama içerir. Bunlar; aşk ve hoşlanmadır. Rubin'e göre sevgiliye duyulan aşk ve arkadaşına duyulan hoşlanma benzerlikler içermekle birlikte farklı etmenlerden etkilenerek farklılaşırlar (179). Öyle ki Rubin bu doğrultuda "Hoşlanma ve Aşk Ölçeği" hazırlayarak kuramını uygulamaya dönüştürmüştür.

Rubin'e göre aşk; bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bütünlük içeren bir çeşit tutumdur (179, 180, 181, 182). Rubin aşkın kültürel bir olgu olduğunu bu nedenle aşkın anlamının insana göre değişebileceğini savunmuştur (179, 180, 182). Rubin aşkın üç temel faktörü olduğunu savunur. Bunlar; bağlanma, gözetme ve yakınlıktır. Bağlanma, başka biriyle olabildiğince bir arada olmayı ve ondan duygusal destek görmeyi; gözetme, bireyin kendi mutluluğundan çok karşısındakinin mutluluğunu düşünmesi; yakınlık ise biriyle sıkı bağ kurma, duygu ve düşüncelerini başkalarıyla olduğundan daha farklı biçimde paylaşmayı ifade etmektedir (179).

Rubin'in kuramından yola çıkarak bir süre sonra literatürde tutkulu aşk ve dostça aşk sınıflandırmaları yapılmaya başlamıştır.

2.3.2.2. İki Etkenli Aşk Kuramı

İki etkenli aşk kuramının temelinde "uyarı" ve "etiket" kavramları yer almaktadır. Bir kişinin aşık olabilmesi için öncelikle fizyolojik uyarılmaya ihtiyacı vardır. Kurama göre aşk duygusu; kalp çarpıntısı, heyecandan titreme ve midede ağrı hissetme, kızarma vb. fizyolojik belirtiler ile uyarılan bireyin bu duyguları "bu aşk olmalı" şeklinde etiketlemesidir (183).

Walster ve Berscheid, aşkın Schachter'in heyecanlarla ilgili olan iki etmen kuramı ile açıklanabileceğini savunmuştur (171). Schachter'e göre heyecansal bir yaşantı fizyolojik bir uyarılma ve bilişsel bir etiketlemeden meydana gelmektedir. Güçlü bir duyguyu tanımlamak için öncelikle kalbin hızlı hızlı atması, nefes almada zorlanma, kızarma gibi fizyolojik tepkiler ve sonrasında bu tepkileri açıklayan aşk, korku, öfke gibi etiketler gereklidir. Farklı durumlar karşısında verilen farklı uyarılar ve farklı etiketler çevre tarafından bireye öğretilebileceği gibi kişisel deneyimler de bu etiketlemelerde önemli rol oynar (184). Walster ve Berscheid, olumlu duygular kadar olumsuz duyguların da aşkı tetikleyici uyaranlar içerebileceklerini savunmuşlardır (183). Korku, reddedilme, karşı koyulma gibi duygular aşık olmanın motivasyonu olarak görülüyorsa aşk duygusuna katkı sağlayıp ortaya çıkmasına neden olabilirler (185). Olumsuz duyguların veya koşulların aşkı perçinlemesine Pinesölüm korkusu ve savaş üzerinden örnek verir. Buna göre Pines savaş esnasında uzun süre birlikte kalan çiftlerin adrenalinin ve uzun bir süre birlikte zaman geçirme etkisiyle birbirlerine bağlanmaya ve aşık olmaya daha yatkın olduklarını ifade etmektedir (176).

2.3.2.3. Hatfield'in Aşk Kuramı

Hatfield aşkı, tutkulu aşk ve arkadaşça aşk olarak iki genel sınıfa ayırmaktadır. Hatfield kuramında tutkulu aşkta karşı taraf ile bir bütün olmaya duyulan yoğun istek, cinsel doyum, fiziksel uyarılma gibi temaların ön planda olduğunu savunmaktadır. Tutkulu bir aşık sevgilisinden ayrı kaldığında yoğun endişe duymaktadır. Bu endişe kıskançlık, acı ve hayal kırıklığı ile sonuçlanabilir. Arkadaşça aşk ise partnerinin mutluluğu için çaba göstermeyi, şefkati, paylaşmayı içerir (186). İlişkilerin başlangıcında tutkulu aşk yoğun olarak yaşanırken ilerleyen süreçte bu aşk arkadaşça aşka dönüşebilir. Çünkü tutkulu aşk ve arkadaşça aşk arasında en temel fark yakınlıktır (187). Tutkulu aşkta yakınlık kaygısı nedeniyle ortaya çıkan kıskançlık, acı çekme arkadaşça aşkta görülmez. Çünkü arkadaşça aşkta çiftler yakınlık sorununu halletmiş ve birbirini gözetmeyi ön plana almışlardır.

Hatfield, arkadaşça aşkın ilişki paylaşımlarının artmasıyla kazanıldığını tutkulu aşkın ise yoğun duygular ile ortaya çıktığını ifade etmektedir. Hatfield, tutkulu aşkın

ortaya çıkmasında yoğun duygularla beraber kültürel etkiler ve öğrenmenin de etkisini vurgular (188).

Hatfield ve Walster, kuramdan yola çıkarak bilişsel, duygusal ve davranışsal boyutları olan “Tutkulu Aşk Ölçeği”ni geliştirmişlerdir (171). Bu ölçeğin bilişsel bileşenlerini sevgiliye ilişkin yoğun düşünceler, sevgiliyi ya da ilişkiyi idealleştirme ve sevgiliyi tanıma ve onun tarafından tanınma isteği oluşturmaktadır. Duygusal bileşenlerini sevgiliye yönelik cinsel çekim, ilişki iyi gittiğinde hissedilen olumlu, kötü gittiğinde hissedilen olumsuz duygular, sevilme, tam ve kalıcı bütünleşme isteği ile psikolojik uyarılma oluşturur. Ölçeğin davranışsal bileşenleri ise sevgilinin duygularını anlamak için eylemde bulunma, sevgili için çalışma, sevgiliye hizmet etme ve fiziksel yakınlık kurmayı içerir (171).

2.3.2.4. Sternberg Üçgen Aşk Kuramı

Sternberg’in kuramına göre aşkın üç farklı bileşeni vardır. Bunlar: duygusal bileşen olan yakınlık, güdüsel bileşen olan tutku ve bilişsel bileşen olan bağlılıktır. Yakınlık, ilişkide kendini açma, paylaşımında bulunma gibi süreçleri içermektedir. Tutku, ilişkinin cinsel çekiciliğini oluşturur. Bağlılık ise temelde diğerini sevmeye ve onunla birlikte olmaya yönelik karardır. Sternberg bu üç bileşenin bulunduğu aşkın mükemmel olduğu savunmaktadır. Bununla birlikte Sternberg, aşk ilişkilerinde bu bileşenlerin ne ölçüde bir arada geldiklerini inceleyerek aşkı sekiz farklı kategoriye ayırmıştır (189,190,191,192). Bunlar: hoşlanma, boş aşk, aptalca aşk, çılgın aşk, romantik aşk, arkadaşça aşk, mükemmel aşk ve aşksızlıktır.

2.3.2.5. Lee’nin Aşk Biçimleri Kuramı

John Alan Lee, sosyolog olması nedeniyle aşkı farklı bir bakış açısıyla incelemiş ve aşkın sosyal ve kültürel boyutları üzerine de odaklanmıştır. Aşk konusunda geniş bir alan taraması yapan Lee, farklı kişilerin “seni seviyorum” cümlesine verdikleri farklı yorumları keşfetmiştir. Bu nedenle zamanın öne çıkan aşka yönelik tek kapsamlı anlayışını değiştirmiştir (21). Lee’ye göre aşk

öğrenilmiştir. Bu öğrenme sürecinde aile, içinde bulunulan kültürel, sosyal ve tarihsel etkiler ile değerler bireylerin aşka dair bakış açısını etkiler (193).

Lee aşkı oluşturan tutumları renklere benzetir. Buna göre doğada kırmızı, mavi ve sarı olmak üzere üç ana renk vardır. Bu renkler bir araya gelerek yeni renkleri oluştururlar. Üç ana renkten biri diğerinden üstün olmadığı gibi onların oluşturduğu ara renkler de değer olarak birbirinden farksızdır ve eşsizdir. Lee, tıpkı renkler gibi aşkın da üç temel sınıfa ayrıldığını bunların bir araya gelmelerinden ise yeni aşk biçimlerinin ortaya çıktığını ifade etmektedir. Lee'nin aşk biçimlerinden üç ana tutum tutkulu aşk, arkadaşça aşk ve oyun gibi aşktır (171).

Tutkulu Aşk (Eros): Fiziksel çekiciliğin ve ideal güzellik anlayışının ön planda olduğu aşk türüdür. Lee, bu aşk türünü kırmızı renk olarak tanımlar (194). Bu tür ilişkiler ilk aşamada fiziksel çekim ve cinsellikle başlar. Bu nedenle tutkulu aşıklar partnerlerinin entelektüel niteliklerini göz ardı edebilirler. Tutkulu aşk tutumuna sahip bireyler ilk görüşte aşka inanırlar ve aşık olduklarında kendilerini fiziksel açıdan oldukça iyi hissederler. Bu aşk tutumuna sahip bireyler ilişkilerinin her anına değer verir ve ilişkilerindeki özel günlere oldukça dikkat ederek partnerlerinden de aynı özeni beklerler. Bununla birlikte ilişkilerinin tutkulu bir şekilde devam etmesi için karşı tarafa her zaman özenlidirler (195).

Tutkulu aşk tutumuna sahip bireyler ilişkilerini sonlandırmadan yeni bir ilişkiye adım atmazlar ve genellikle sadık olmalarının yanı sıra kıskanç ve sahiplenici olmakla birlikte bu konuda aşırılıklara kaçmazlar. İlişkilerine yoğun duygular ile başladıkları ve partnerlerini idealize ettikleri için ayrılıklarında hayal kırıklıkları yaşayabilirler ancak hiçbir zaman aşkı saplantı haline getirmezler. Onlar için aşk değerlidir ancak bu konudaki aşırılıklardan kaçarak aşırı kıskanç ve sahiplenici davranmazlar (171).

Oyun Gibi Aşk (Ludus): Kısa süreli olan oyun gibi aşk bağlılığın olmadığı, eğlencenin ön planda olduğu bir aşk türüdür. Oyun gibi aşk tutumuna sahip bireyler partnerlerini ve aşkı bir oyun olarak görerek çeşitli stratejiler ile oyundan kazanç sağlama amacı güderler (196). Bu tür bireylerle ilişki yaşamak eğlenceli olabileceği gibi ilişkide bağlılık ya da paylaşım arayan kişiler oyun gibi aşıklar ile anlaşılamayacaktır. Çünkü oyun gibi aşıklar ilişkiye tutkulu aşıklar gibi yoğun

duygular ve çekim ile başlamazlar (195). Bunun yanı sıra tutkulu aşıklar birbirlerine karşı bağlılık gösterirken oyun gibi aşk tutumuna sahip bireyler aşkı ödül kazandıkları bir oyuna benzetir ve bağlılık içeren anlamlar yüklemeler. Bu nedenle ilişkide kendilerini yeterince ve derinden açmazlar ve partnerleriyle derin duygusal ve sosyal paylaşımlara girmekten hoşlanmazlar. Ancak oyun gibi aşk tutumuna sahip bireyler aşkı salt cinsel haz olarak da görmezler. Onlar için cinsellik aşka harcanan çabanın ufak bir bölümünü oluşturur. Gerçek doyum ödül almaktan ziyade oyun oynamanın kendisidir. Aşk oyun gibi gören bireyler için stratejiler ve aşktan dolayısıyla oyundan alınan haz oldukça önemlidir. Partnerlerine bağlılık göstermediklerini belirttiklerini düşündüklerinden aldatma onlar için oyunun bir parçasıdır (171). Onlara göre kıskançlık aşkın eğlencesini bozan bir duygudur. İlişkilerinde geleceğe yönelik plan yapmazlar. Eğer partnerleri onlar üzerinde bu konuda baskı kurarsa ilişkilerini sonlandırırlar. Romantik ilişkilere karşı duygusal yaklaşmayan bu bireyler ayrılıklarında da derin üzüntüler yaşamazlar. Genellikle yeni bir ilişkiye başlayarak bu sorunu çözerler. Tüm bunlara rağmen bu bireyler eğer birlikte oldukları kişiye karşı duygusal açıdan bir şeyler hissediyorlarsa kıskanç olabilirler (197).

Arkadaşça Aşk (Storge): Bu aşk tutumunda birlikte geçirilen zamanın kalitesi ve etkinliklerin paylaşılması önemlidir. İlişkide iniş çıkışlardan, derin acılardan ve tutkudan ziyade birbirini gözetmeyi ön plana alırlar (177). Bu tür ilişkilerde tutku genellikle zaman içerisinde ortaya çıkar. Çiftler ne zaman aşık olduklarına dair kesin bir an hatırlayamazlar çünkü onlar için aşk birlikte geçirilen zamandan keyif almaktır (198). Bu aşk türü arkadaşlıktan yola çıktığı için karşı tarafın davranışları tahmin edilebilir. Bu da yanlış anlaşılmalara, büyük kavgaları ilişkiden uzak tutar. Bunun yerine birbiri için özveride bulunma ve huzur ilişkinin temellerini oluşturur. Bu tür ilişkilerde cinsellik paylaşımının bir yoludur ve bu nedenle de ilişkide ön planda değildir. Aynı zamanda ideal bir güzellik anlayışı olmadığından fiziksel çekim ilişkide geri plana atılabilir. Bu tür aşk tutumuna sahip bireyler coşkulu ilişkiler yerine sakin ve acının az olduğu ilişkiler yaşarlar. Uzun süreli ayrılıklar onlar için katlanılması güç durumlar değildir. Ayrılık sonrasında ise arkadaş kalmaya devam edebilirler (199).

Lee, aşk biçimlerini renkler ile açıklar ve aşkında karma renklerden oluşabileceğini savunur. Lee, tutkulu aşkı kırmızı renge, arkadaşça aşkı mavi renge

ve oyun gibi aşkı sarı renge benzetir. Lee'ye göre bu renkler gibi aşk tutumlarının farklı birleşimleri yeni renkler ortaya çıkarır (199).

Mantıklı Aşk (Pragma): Mantıklı aşk; arkadaşça aşk ve oyun gibi aşk tutumlarının bir araya gelmesiyle oluşur. Mantıklı aşk tutumuna sahip bireyler partnerlerinin aile yapısı, kültürel özellikleri, eğitim durumu, gelir düzeyi gibi hususlarda oldukça keskin çizgilere sahiptirler. (177). Mantıklı aşıklar ilişkide oldukça gerçekçidir. Kendileri için idealize ettikleri partneri ararlar ve partnerlerinin konumuna göre onlara değer verirler (200). Buradaki idealize etme tutkulu aşıklarda olduğu gibi duygusal yoğunluktan kaynaklanmaz. Devam edebileceğine inandıkları ve özellikle de olumlu bir gelecek sağlayabilecekleri kişileri tercih ederler. Mantıklı aşıklar birlikte oldukları kişi ile uyumlu olmayı ararlar. İlişki öncesinde belirledikleri kimi kriterler vardır. Buna uygun olmayan kişiler ile ilişkiye başlamayı düşünmezler. Bu sayede ilişkiye belirsiz bir şekilde salt duygusallık ile bağlanmamış olurlar (201).

Mantıklı aşk tutumuna sahip bireyler kendilerine uygun partnerleri bulmak için bir sosyal ortama katılarak bunu tanışma aracı olarak bilinçli bir şekilde kullanırken arkadaşça aşıklar zevk aldıkları bir etkinlik olduğu için bulundukları bir ortamda aynı zevklere sahip kişiler ile tanışırlar. Özetle mantıklı aşıklar kendilere uygun sosyal düzeyde ve benzer zevklere sahip kişiler ile ilişki yaşamak isterler ancak buna ulaşmak için suni yöntemler kullanabilir ve ilişkiyi baştan sona tasarlayabilirler. Bununla birlikte uygun partneri bulan mantıklı aşıklar ilişkilerinde oldukça mutlu olabilir ve gelişen arkadaşlıkları bir süre sonra duygusal paylaşımları da artırabilir. Bu yönüyle arkadaşça aşka benzeyen mantıklı aşk, eğer uygun partner bulunamamışsa aşkı oyun gibi görerek uygun partneri aramak için zaman kaybetmeyecektir (171).

Sahiplenici Aşk (Mania): Tutkulu ve oyun gibi aşk biçimlerinin birleşiminden oluşur. Eski Yunanca'da Mania kelimesi genellikle takıntı ve psikolojik rahatsızlıkları ifade etmede kullanılır. Bu nedenle sahiplenici aşk hastalıklı bir aşk biçimi olarak görülmektedir. Sahiplenici aşıklar ilişkilerinde güvensiz, aşırı kıskanç, takıntılı kişilerdir. Sahiplenici aşıklar aşkı tıpkı tutkulu aşıklar gibi yoğun duygular ve güçlü fiziksel çekim ile yaşarlar. Ancak tutkulu aşıkların aksine ilişkilerine güvenmezler ve kıskanç tutum sergilerler (202).

Sahiplenici aşıklar ilişkilerine ve partnerlerine çok güvenmezler ve partnerlerinin ilişkiye kendilerinden daha çok özveride bulunduklarını görmek isterler. Ancak partnerlerine güvenmedikleri için sürekli olarak kaybetme korkusu yaşarlar (171).

Sahiplenici aşıklar aşkı tutkulu görmelerinin yanı sıra partnerlerine sürekli şüpheli yaklaştıkları için sevgilerinden ve bağlılıklarından emin olmak için oyunlar kurabilirler. Bu durumda sahiplenici tutuma sahip bireyler tutkulu aşklarını oyun gibi aşkın kuralları ile sürdürmeye çalışabilirler (171,202). Sürekli duygusal iniş çıkış yaşayan sahiplenici aşıklar ilişkide depresif olma ve çok mutlu olma arasında kalabilirler. Bunun yanı sıra aşkları için tüm zorlukları göze alabilirler (198). Partnerleri hakkında hemen gelecek hayalleri kurmaya başlayabilirler. Bu nedenle ayrılık sahiplenici aşıklar için oldukça yıkıcıdır (203). Bunun yanı sıra ilişkileri olumsuz ilerlese dahi ilişkilerini sonlandırmakta zorlanırlar ve genellikle ilişki partnerleri tarafından sonlandırılır (197).

Özgeci Aşk (Agape): Tutkulu aşk ve arkadaşça aşk tutumlarının birleşiminden oluşur. Özgeci aşıklar kendilerini partnerine adayan ve kendilerini ona ve ilişkilerine feda edebilecek aşıklardır. Bu tür aşk tutumuna sahip bireyler için aşklarının karşılık bulmasındansa partnerlerinin mutluluğu daha önemlidir (21). Özgeci aşıklar birlikte oldukları kişiye karşı oldukça destekleyici ve affedicidirler (204). Özgeci aşıklar partnerlerini kusurlarına rağmen severler ve ilişkilerine oldukça bağlıdırlar. Bu kişiler genellikle bir kişiye aşık olmuş ve eğer ilişkileri sonlanmışsa da başka bir birlikteliğe yeniden başlamamış kişilerdir (204).

2.4 Flört Şiddetinin “Aşk” Teması ile Meşrulaştırılması

Şiddete neden olan en önemli nedenlerden biri de şiddeti meşru kılacak araçların ortaya çıkarılmasıdır. Flört şiddeti bağlamında bu araçların başında “aşk” teması gelmektedir.

Aşk temelinde bağlılık, güven ve karşılıklı fedakarlık gerektirmektedir (185). Ancak aşk bağlılık yerine bağımlılık, güven yerine güvensizlik ve tek taraflı fedakârlığa dönüştüğü takdirde aşka dair deneyim patolojik bir hal alabilir (205)

Meydana gelen bu patolojik ilişki bireysel açıdan her iki partner için de psikolojik sorunlara yol açabileceği gibi flört şiddetine yönelik riskleri de artırabilir. Amerika’da sağlıklı ilişkiler üzerine yapılan bir çalışmada toplumun %3-10’unun sağlıklı bir birliktelik yaşamadığını ve bu oranın üniversite öğrencilerinde %25’e ulaştığı sonucu ortaya çıkmıştır (206,207). Bu oranın gençler arasında artmasının en temel nedenlerinden biri gençler açısından flört ilişkilerinin önemli bir sosyal kabul görme aracı olmasıdır. Pek çok genç akran grubundan sosyal onay alabilmek için “hiç ilişkisi olmamasındansa kötü bir ilişkisi olmasını” tercih etmektedir.

Gençlerin aşka dair görüşleri çevre, toplum ve özellikle de medya etkisiyle şekillenmektedir. Medyada yer alan aşk sunumu, “kıskanmanın ve sahiplenmenin çok sevmek” olduğu yönünde bir algı oluşturulmaktadır (87). Günümüzde özellikle sosyal medya başta olmak üzere medyanın gençleri etkileyebileceği düşünülürse medyada yansıtılan aşk temasının ve romantik ilişkilerde meşrulaştırılan şiddetin günlük yaşamda olumsuz etkilere yol açabileceği de öngörülebilir. Özellikle televizyon dizileri aracılığı ile sunulan romantik ilişkilerde toplumsal cinsiyet vurgusu sıklıkla yapılmaktadır. Romantik ilişkilere dair evlilik, romantizm kaygıları kadın sorunları olarak yansıtılırken kadınların ilişkilerde kırılgan, alttan alan erkeklerin ise güç, sahiplenme, koruma gibi başlıklarla bezendiği görülmektedir. Bununla birlikte pek çok dizi ve filmde aşk, uğruna her şeyin yapılabileceği kutsal bir kavram olarak da ele alınmaktadır (208). Bu nedenle kutsal olan aşk adına yapılan her türlü fedakârlık ilişkinin devamlılığı için gereklidir vurgusu sık sık ortaya çıkmaktadır.

Medyada ilişkiler içerisinde özellikle de kadına yönelik şiddetin cinsiyetçi bir temelle meşrulaştırılması söz konusudur. Son dönemde izlenme oranları yüksek olan birçok dizide aşkı için hayatındaki kadına şiddet uygulayan erkek karakterlerin varlığı sık sık karşımıza çıkmaktadır (209). Özellikle kimliğin geliştiği ergenlik ve genç yetişkinlik dönemindeki bireylerin bu dizi karakterlerinden etkilenebileceği düşünülürse diziler aracılığı ile idealize ettikleri aşk olgusu flört şiddetini normalleştirebilir. Benzer biçimde daha çok gençlerin takip ettiği ve izledikleri ilişkiyi rol model aldıkları romantik komedi dizilerinin birçoğunda kadın-erkek ilişkilerinde “aşk” adı altında kıskançlığın ortaya çıkardığı hem kadın hem de erkek tarafından uygulana şiddet eğlence, mizah unsuru olarak yansıtılarak normalleştirilmektedir.

Romantik ilişkilerde meydana gelen kadına yönelik şiddetin gazete başlıkları ve haberlerdeki sunumu da son derece önem taşımaktadır. Şiddet içeren ilişkilerin adli bir olaya dönüşmesi ile haber değeri kazanması ve haber başlığında “kıskançlık, aşk” temalarının vurgulanması bireylerde aşkın çok kıskanmaya ve dolayısıyla da şiddete neden olabileceğine dair çarpık bir normalleştirmeye yol açmasına neden olmaktadır. Bunlarla birlikte romantik ilişkilerde meydana gelen kadına yönelik şiddetin faili olan erkek partner mağdur olarak gösterilmekte ya da şiddete neden olan bahaneler öne sürülmektedir. 2014 yılında yapılan bir çalışmada kadına yönelik şiddet üzerine yazılmış haber dili ve içerikleri incelendiğinde “Boşanmak isteyen eşini öldürdü”, “Ayrılmak İsteyen Sevgilisini Başından Vurdu”, “Beni aldatıyor musun? Diye sordu. Dayağı yedi”, “Eşe mini etek dayağı” gibi başlıkların yer aldığı görülmektedir (210). Bu haber başlıkları romantik ilişki yaşadığı erkek tarafından şiddete maruz kalan kadınların toplumsal, kültürel roller üzerinden cinsiyetçi bir söylemle yeniden mağdur edilmesinin yanı sıra (210) romantik ilişkilerde kıskançlık, ayrılık gibi sebeplerle şiddete başvurma ve meşrulaştırılması adına da önemlidir.

Gençlerin medya aracılığı ve toplumsal etkilerle aşk üzerine geliştirdikleri kodlar yaşadıkları ilişkilerde şiddete maruz kalma veya şiddeti uygulayan taraf olma açısından oldukça risklidir. Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği tarafından hazırlanan flört şiddeti broşüründe gençlerin şiddet içeren bir ilişkiyi sürdürme nedenleri arasında “aşkın böyle olduğunu düşündükleri için” maddesi hem medyanın hem de toplumun aşk söylemlerinin gençlerin flört şiddetini fark etmesi önünde önemli bir sorun olarak görülebilir (87). Çünkü flört şiddetini besleyen pek çok mit bulunmaktadır. Bunlardan bazıları Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği tarafından şu şekilde sıralanmıştır:

- İlişkide kıskançlık ve sahiplenme sevginin göstergesidir.
- Sevgililerin tüm zamanını birlikte geçirdiği ilişkiler iyi ilişkidir.
- İlişkilerde sözel ve psikolojik şiddet çok fazla üzerinde durulması gereken bir konu değildir.
- İlişkilerde sadece erkekler şiddet uygular.
- Partnerini önemsemek onu sürekli kontrol etmeyi gerektirir (87).

Yukarıda belirtildiği üzere ilişkilere dair toplum tarafından geliştirilen çarpık aşk anlayışı bireylerin ilişkilerde şiddeti normalleştirmesi, yok sayması ve şiddeti

fark edememesine yol açmaktadır. Bu nedenle özellikle romantik ilişkilerde meydana gelen şiddet üzerinden toplumun ve medyanın kullandığı dil oldukça önemlidir. Romantik ilişkilerde yaşanan şiddeti yeniden yaratmaya neden olacak söylemlerden uzak bir biçimde dile getirmek flört şiddetine yönelik farkındalık oluşturacaktır. Bu nedenle aşka dair kodların flört şiddeti bağlamında bilimsel olarak incelenmesi oldukça önemlidir.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, araştırmanın etiği, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, korelasyonel araştırma olarak tasarlanmıştır. Korelasyonel araştırmalar, nicel araştırma yöntemlerinden biridir. İki ya da daha çok değişken arasındaki ilişkinin, bu değişkenlere müdahale edilmeden incelendiği araştırmalardır. Korelasyonel araştırmalar, değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesinde, ilişki düzeylerinin belirlenmesinde etkili ve bu ilişkilerle ilgili daha üst düzey araştırmaların yapılması için gerekli verileri ortaya koyan önemli araştırmalardır (211).

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın evreni Ankara'da bir üniversitenin lisans öğrencileridir. Katılımcılar seçkisiz olmayan örneklem yöntemlerinden amaçsal örnekleme yöntemi kullanılarak ve gönüllülük esasıyla belirlenmiştir (211). Araştırmada maksimum çeşitlilik sağlanması adına katılımcılar üniversitenin Tıp Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İslami İlimler Fakültesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencilerinden seçilmiştir. Öğrenciler okudukları bölümlere uygun biçimde Fen Bilimleri, Sosyal Bilimler olarak iki gruba ayrılmış ve sosyal hizmet bölümü öğrencileri ile bu iki grubun karşılaştırılması amaçlanmıştır. Buna göre fen bilimleri, sosyal bilimler ve sosyal hizmet öğrencilerinden her grup için 100 öğrenci seçilerek toplam 300 öğrenci ile çalışma tamamlanmıştır. Araştırma 2020 Şubat-Mayıs dönemini kapsamaktadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak sosyo-demografik özellikleri belirlemek için araştırmacı tarafından hazırlanan “kişisel bilgi formu” kullanılmıştır. Katılımcıların flört şiddetine yönelik tutumlarını belirlemek için “Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri” ve katılımcıların aşk tutumlarını belirlemek için “Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği: Kısa Form” kullanılmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Form, katılımcıların yaş, gelir, eğitim durumları, aile yaşantısına dair bilgiler ve flört deneyimlerine ilişkin bilgiler vb. 20 sorudan oluşmaktadır.

3.3.2. Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği: Kısa Form

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği: Kısa Form insanların romantik ilişkilerde aşka ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla Hendrick, Hendrick ve Dicke tarafından 1998 yılında geliştirilmiştir (212). Ölçek geliştirilirken Lee'nin aşk sınıflandırması temel alınmıştır. Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği'nde tutkulu aşk, oyun gibi aşk, arkadaşça aşk, mantıklı aşk, sahiplenici aşk ve özgeci aşk olmak üzere altı farklı aşk tutumu 5'li likert tip ile ölçülmektedir. Ölçekten altı ayrı aşk tutumu için altı farklı puan elde edilmekte ve her bir aşk biçimi için en az 4 en fazla 20 puan alınabilmektedir. Bir aşk tutumunun puanının artması o aşk tutumunun tercih edildiğini göstermektedir. Ölçek Büyükşahin ve Hovardaoğlu tarafından 2004 yılında Türkçeye uyarlanmıştır (213). Ölçeğin orijinal formunun Cronbach Alpha değeri her bir alt boyut için .62 ve .87 arasında değişmektedir. Türkçe geliştirilen formun faktör yapısının, maddelerin faktörlere göre dağılımının ve madde sayısının orijinal ölçeğe uygun olduğu, Cronbach Alfa ve iki yarım güvenirlik katsayıları .70 olarak bulunmuştur (213). Bu bulgular ölçeğin kabul edilebilir güvenirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

3.3.3. Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri

Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri, kadın ve erkeklerin flörtte fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet tutumlarını belirlemek üzere Price, Byers ve Flört Şiddeti Araştırma Ekibi tarafından 1999 yılında geliştirilmiştir (214). Yumuşak ve Şahin tarafından 2013 yılında Türkçeye uyarlanmıştır (215). Ölçeklerde her bir madde için 5' li likert tipi bir derecelendirme kullanılmıştır. Ölçekler, “Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği”, “Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği”, “Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği”, “Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği” şeklinde dört ölçekten ve toplam 50 maddeden oluşmaktadır. Her bir ölçekten ayrı puan alınmakta ve ölçeklerden alınan yüksek puanlar flört şiddetine yönelik kabul düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir (215). Yumuşak ve Şahin’in çalışmasına göre Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği’nin iç tutarlılık Cronbach alfa değerinin .81, Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği’nin iç tutarlılık Cronbach alfa değerinin .87, Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği’nin iç tutarlılık Cronbach alfa değerinin .75, Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği’nin iç tutarlılık Cronbach alfa değerinin .82 olduğu görülmektedir (215). Bu bulgular ölçeklerin kabul edilir güvenilirlik ve geçerliğe sahip olduğunu göstermektedir.

3.4. Veri Toplama Süreci

Çalışmada kullanılan Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri ve Aşka İlişkin Tutumlar Ölçekleri’nin kullanımı için ölçeği geliştiren kişilerden mail yoluyla kullanım izinleri alınmıştır. Bununla birlikte araştırmacı tarafından oluşturulan kişisel bilgi formu için uzman görüşü alınmıştır. Araştırma verilerinin toplanması için Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Etik Komisyonundan 05.02.2020 tarihinde etik kurul izni alınmıştır. Çalışmaya katılacak her katılımcıya çalışma hakkında bilgi verilmiş ve kendilerine “Bilgilendirilmiş Onam Formu” (Ek-5) sunulmuştur. Çalışmada kullanılan form ve ölçekler araştırmacı tarafından katılımcıların gözlemlenebileceği bir ortamda katılımcılar tarafından doldurulmuştur. Veri toplama süresi her bir katılımcı için yaklaşık 20 dakika sürmüştür.

3.5. Veri Analizi

Çalışma sonunda elde edilen veriler SPSS 22 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Tabachnick ve Fidell'e göre bilimsel araştırmalarda kabul edilen normallik düzeyi $-1,5/+1,5$ aralığındadır (216). Çalışmamızda verilerimiz belirtilen aralıklarda bulunduğundan normal dağılım kabul edilmiş ve parametrik analiz yöntemleri kullanılmıştır. Katılımcıların sosyodemografik özelliklerine ait bulgular frekans ve yüzde dağılım ile analiz edilmiştir. Çalışmanın asıl amacı olan aşka dair tutumlar ve flört şiddetine dair tutumlar arasındaki ilişkinin incelenmesi için korelasyon analizi kullanılmıştır. Çalışmanın alt amaçları olan katılımcıların aşka dair tutumları ve flört şiddeti tutumları ile sosyodemografik özellikleri, aile yapıları ve flört deneyimlerine ilişkin bulgular arasındaki farkın anlaşılabilmesi amacıyla t-testi ve ANOVA analizleri yapılmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde katılımcıların anket formu ile elde edilen sosyo-demografik özelliklerine, konukevine başvuru nedenleri, sunulan hizmetlerden memnuniyetlerine ve psikolojik dayanıklılık ile sürekli umut puanlarına ilişkin bulgular sunulmuştur.

4.1. Katılımcıların Sosyo-Demografik Özelliklerine Yönelik Bulgular

Çalışma grubuna ait sosyo-demografik özelliklerine ilişkin bulgular (yaş, cinsiyet, gelir, yerleşim yeri) ve devam etmekte oldukları bölüm ve sınıflara ait bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 4.1: Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine ilişkin bulgular

Değişken	Düzy	N	%
Biyolojik Cinsiyet	Kadın	176	58,7
	Erkek	124	41,3
Yaş	18	16	5,3
	19	33	11,0
	20	72	24,0
	21	75	25,0
	22	43	14,3
	23	30	10,0
	24	31	10,3
Gelir	2500 TL altı	66	22,0
	2500-4000 TL	88	29,3
	4001-6000 TL	83	27,7
	6001-8000 TL	40	13,3
	8000 TL üzeri	23	7,7
Yerleşim	Köy/Kasaba	35	11,7
	İl	118	39,3
	Büyükşehir	147	49,0
Toplam		300	100

Tablo 1’de katılımcıların %58,7’sini (n:176) kadın katılımcılardan oluştuğu görülmektedir. Bununla birlikte katılımcıların %5,3’ünün (n:16) 18, %11’nin (n:33) 19, %24’ünün (n:72) 20, %25’inin (n:75) 21, %14,3’ünün (n:43) 22, %10’unun (n:30) 23, %10,3’ünün (n:31) 24 yaşında olduğu görülmektedir. Katılımcıların ailelerinin en yüksek oranla %29,3 (n:88)’ünün 2500-4000 TL aralığında gelire sahip olduğu ve %49 (n:147)’unun yaşamlarının uzun bir süresini büyükşehirde geçirdikleri tespit edilmiştir.

4.2. Katılımcıların Eğitim Durumuna İlişkin Bulgular

Katılımcıların okumakta oldukları bölüm ve devam ettikleri sınıf düzeyine ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 4.2: Katılımcıların eğitim durumlarına ilişkin bulgular

Değişken	Düzy	N	%
Sınıf	Lisans 1	86	28,6
	Lisans 2	83	27,7
	Lisans 3	65	21,7
	Lisans 4	66	22,0
Toplam		300	100

Katılımcılar okumakta oldukları bölümlere göre her bir gruptan 100'er kişi olacak şekilde fen bilimleri, sosyal bilimler ve sosyal hizmet öğrencileri olarak gruplandırılmıştır. Katılımcıların %28,7 (n:86)'si lisans 1, %27,7 (n:83)'si lisans 2, %22,0 (n:66)'si lisans 4 ve %21,7 (n:65)'si lisans 3 öğrencilerinden oluşmaktadır.

4.3. Katılımcıların Anne-Baba Birliktelik Durumu ve Aile İçi Şiddete Maruz Kalma – Tanık Olma Durumuna Yönelik Bulgular

Katılımcıların anne baba birliktelik durumları ve aile içerisinde şiddete tanık olma ve şiddete maruz kalma durumlarına ait bulgular aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4.3: Katılımcıların anne-baba birliktelik durumu ve aile içi şiddete ilişkin bulgular

Değişken	Düzy	N	%
Anne-Baba Birliktelik	Evli	271	90,3
	Ayrı/Boşanmış	29	9,7
Aile İç Şiddete Tanıklık	Evet	81	27
	Hayır	219	73
Aile İçi Şiddete Maruz Kalma	Evet	71	23,7
	Hayır	229	76,3
Toplam		300	100

Katılımcıların %90,3 (n:271)'ünün anne babasının evli olduğu, %9,7 (n:29)'sinin anne babasının ise ayrı olduğu görülmüştür. Katılımcıların %73(n:219)'ü aile içi şiddete tanık olmadıklarını, %27(n:81)'si ise aile içi şiddete tanık olduklarını ifade etmiştir. Katılımcıların %76,3 (n:229)'ü aile şiddete maruz kalmadıklarını, %23,7 (n:71)'si ise aile içi şiddete maruz kaldıklarını ifade etmiştir.

Tablo 4.4: Katılımcıların ne tür aile içi şiddete tanık olduklarına ilişkin bulgular

Değişken	Düzy	N	%
Fiziksel	Evet	48	59,3
	Hayır	33	40,7
Sözel	Evet	37	45,7
	Hayır	44	54,3
Psikolojik	Evet	45	55,6
	Hayır	36	44,4
Cinsel	Evet	0	0
	Hayır	81	100
Ekonomik	Evet	6	7,4
	Hayır	75	92,6
Toplam		81	100

Aile içi şiddete tanık olduğunu belirten katılımcılara (birden fazla seçenek işaretleyebilme imkanıyla) aile içinde ne tür şiddete tanık oldukları sorulmuştur. Katılımcıların %59,3 (n:48)'ü fiziksel, %55,6 (n:45) psikolojik, %45,7(n:37)'si sözel ve %7,4 (n:6)'ü ekonomik şiddete tanık olduklarını ifade etmiştir. Aile içi şiddete tanık olan katılımcıların hiçbirisi cinsel şiddete tanık olmadıklarını ifade etmiştir.

Tablo 4.5: Katılımcıların ne tür aile içi şiddete maruz kaldıklarına yönelik bulgular

Değişken	Düzy	N	%
Fiziksel	Evet	52	73,2
	Hayır	19	26,8
Sözel	Evet	23	32,4
	Hayır	48	67,6
Psikolojik	Evet	26	36,6
	Hayır	45	63,4
Cinsel	Evet	0	0
	Hayır	71	71
Ekonomik	Evet	2	2,8
	Hayır	69	97,2
Toplam		71	100

Katılımcıların %73,2 (n:55)'ü aile içi fiziksel, %36,6 (n:26) aile içi psikolojik, %32,4 (n:23)'si aile içi sözel ve %2,8 (n:2)'ü aile içi ekonomik şiddete maruz kaldıklarını ifade ederken katılımcılar aile içi cinsel şiddete maruz kalmadıklarını ifade etmişlerdir.

4.4. Katılımcıların Flört Deneyimlerine Ait Bulgular

Katılımcıların flört ilişkisi deneyimlerine ait bulgular aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4.6: Katılımcıların flört deneyimlerine ilişkin bulgular

Değişken	Düzy	N	%
Flört İlişkiniz Oldu Mu?	Evet	232	77,3
	Hayır	68	22,7
Toplam		300	100

Katılımcıların %77,3 (n:232)'ü flört deneyimleri olduğunu, %22,7 (n:68)'si ise flört deneyimleri olmadığını belirtmiştir.

Tablo 4.7: Flört deneyimi olan katılımcıların ilk ilişkilerinin kaç yaşında başladığına ilişkin bulgular

Değişken	Düzy	N	%
İlk Flört İlişkinizde Kaç Yaşındaydınız?	12	27	11,6
	13	19	8,2
	14	27	11,6
	15	41	17,7
	16	27	11,6
	17	34	14,7
	18	21	9,1
	19	16	6,9
	20	20	8,6
Toplam		232	100

Katılımcıların %17,7 (n:41)'si ilk flört ilişkisi deneyimini 15 yaşında, %14,7 (n:34)'si 17 yaşında, %11,6 (n:27)'si 16, %11,6 (n:27)'si 14, %11,6 (n:27)'si 12, %9,1 (n:21)'i 18, %8,2 (n:19)'si 13 yaşında yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.8: Katılımcıların devam eden ilişkisi olma durumuna ilişkin bulgular

Değişken	Düzy	N	%
İlişkiniz var mı?	Evet	97	41,6
	Hayır	136	58,4
Toplam		233	100

Katılımcıların %58,4 (n:136)'ü devam eden bir flört ilişkilerinin olmadığını, %41,6 (n:97)'sı ise mevcut bir ilişkilerinin olduğunu ifade etmiştir.

Tablo 4.9: Katılımcıların ilişki devam süresine ilişkin bulgular

Değişken	Düzy	N	%
İlişkiniz ne kadar süredir devam ediyor?	1 seneden az	30	30,9
	1-3 sene arası	40	41,2
	3-5 sene arası	16	16,5
	5 sene ve üzeri	11	11,3
Toplam		97	100

Mevcut flört ilişkisi bulunan katılımcıların %41,2 (n:40)'sinin ilişkileri 1 ve 3 sene aralığında iken %30,9 (n:30)'unun ilişkisi 1 seneden az süredir. Katılımcıların %16,5 (n:16)'inin ilişkisi 3 seneden fazla ve 5 seneden az süredir devam etmekte iken %11,3 (n:11)'ünün ilişkisi 5 sene ve üzeri süredir devam etmektedir.

4.5. Katılımcıların Flört İlişkilerinde Meydana Gelen Şiddete Ait Bulgular

Tablo 4.10: Katılımcıların herhangi bir flört ilişkisinde şiddet maruz kalma durumlarına ilişkin bulgular

Değişken	Düzy	N	%
Geçmiş veya şu anki flört ilişkinizde şiddete maruz kaldınız mı?	Evet	57	24,6
	Hayır	175	75,4
Toplam		232	100

Flört deneyimi olan katılımcıların %75,4 (n:175)'ü ilişkilerinde şiddete maruz kalmadıkları, %24,6 (n:57)'sının ise şiddete maruz kaldığı görülmektedir.

Tablo 4.11: Katılımcıların şiddete maruz kaldıkları ilişkilerine yönelik bulgular

Değişken	Düzy	N	%
Şiddete maruz kaldıysanız bu ilk ilişkinizde mi gerçekleşti?	Evet	31	54,4

Hayır	26	45,6
Toplam	57	100

İlişkilerinde şiddete maruz kalan katılımcıların %51,4 (n:31)'ü şiddetin ilk ilişkilerinde meydana geldiğini ifade etmiştir.

Geçmiş veya mevcut flört ilişkilerinde şiddete maruz kaldıklarını ifade eden katılımcıların ne tür şiddete maruz kaldıklarına ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir. Katılımcılara çoklu seçenek şeklinde sorulan bu soruda birden fazla seçenek hakkı sunulmuştur.

Tablo 4.12: Katılımcıların psikolojik flört şiddetine maruz kalmalarına ilişkin bulgular

İlişkinizde ne tür şiddete maruz kaldınız?	Düzy	N	%
Psikolojik Şiddet	Evet	49	86,0
	Hayır	8	14,0
Toplam		57	100

Flört şiddetine maruz kalan katılımcıların %86 (n:49) psikolojik şiddete maruz kaldığını ifade etmiştir.

Tablo 4.13: Katılımcıların fiziksel flört şiddetine maruz kalmalarına ilişkin bulgular

İlişkinizde ne tür şiddete maruz kaldınız?	Düzy	N	%
Fiziksel Şiddet	Evet	11	19,3
	Hayır	46	80,7
Toplam		57	100

Flört şiddetine maruz kalan katılımcıların % 19,3 (n:11)'ünün fiziksel şiddete maruz kaldığını ifade etmiştir.

Tablo 4.14: Katılımcıların cinsel flört şiddetine maruz kalma durumlarına ilişkin bulgular

İlişkinizde ne tür şiddete maruz kaldınız?	Düzy	N	%
Cinsel Şiddet	Evet	5	8,8

	Hayır	52	91,2
Toplam		57	100

Flört şiddetine maruz kalan katılımcıların %8.8 (n:5)'i cinsel şiddete maruz kaldıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.15: Katılımcıların sosyal flört şiddetine maruz kalma durumlarına ilişkin bulgular

İlişkinizde ne tür şiddete maruz kaldınız?	Düzy	N	%
Sosyal Şiddet	Evet	11	19,3
	Hayır	46	80,7
Toplam		57	100

Flört şiddetine maruz kalan katılımcıların %19,3 (n:11)'ü sosyal şiddete maruz kaldıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.16: Katılımcıların dijital flört şiddetine maruz kalma durumlarına ilişkin bulgular

İlişkinizde ne tür şiddete maruz kaldınız?	Düzy	N	%
Dijital Şiddet	Evet	11	19,3
	Hayır	46	80,7
Toplam		57	100

Flört şiddetine maruz kalan katılımcıların %19,3 (n:11)'ü dijital şiddete maruz kaldıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.17: Katılımcıların flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarına ilişkin bulgular

Değişken	Düzy	N	%
Bir ilişkinizde şiddet uyguladınız mı?	Evet	30	12,9
	Hayır	202	87,1
Toplam		232	100

Katılımcıların %87,1(n:30)'i herhangi bir flört ilişkilerde şiddet uyguladıklarını ifade etmişlerdir.

Geçmiş veya mevcut flört ilişkilerinde şiddet uyguladıklarını ifade katılımcıların ne tür şiddet uyguladıklarına ilişkin bulgular aşağıda verilmiştir. Katılımcılara çoklu seçenek şeklinde sorulan bu soruda birden fazla seçenek hakkı sunulmuştur.

Tablo 4.18: Katılımcıların psikolojik flört şiddeti uygulama durumlarına ilişkin bulgular

İlişkinizde ne tür şiddete uyguladınız?	Düzy	N	%
Psikolojik Şiddet	Evet	25	83,3
	Hayır	5	16,7
Toplam		30	100

Flört şiddeti uygulayan katılımcıların %83,3 (n:25)'ü psikolojik şiddet uyguladıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.19: Katılımcıların fiziksel flört şiddeti uygulamalarına ilişkin bulgular

İlişkinizde ne tür şiddete uyguladınız?	Düzy	N	%
Fiziksel Şiddet	Evet	7	23,3
	Hayır	23	76,7
Toplam		30	100

Flört şiddeti uygulayan katılımcıların %23,3 (n:7)'ü fiziksel şiddet uyguladıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.20: Katılımcıların cinsel flört şiddeti uygulama durumlarına ilişkin bulgular

İlişkinizde ne tür şiddet uyguladınız?	Düzy	N	%
Cinsel Şiddet	Evet	0	0
	Hayır	30	100
Toplam		30	100

Flört şiddeti uygulayan katılımcılardan cinsel şiddet uyguladığını belirten katılımcı bulunmamaktadır.

Tablo 4.21: Katılımcıların sosyal flört şiddeti uygulama durumlarına ilişkin bulgular

İlişkinizde ne tür şiddete uyguladınız?	Düzy	N	%
Sosyal Şiddet	Evet	6	20,0
	Hayır	24	80,0
Toplam		30	100

Flört şiddeti uygulayan katılımcıların %20,0 (n:6)'ü sosyal şiddet uyguladıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.22: Katılımcıların dijital flört şiddeti uygulama durumlarına ilişkin bulgular

İlişkinizde ne tür şiddete uyguladınız?	Düzy	N	%
Dijital Şiddet	Evet	7	23,3
	Hayır	23	76,7
Toplam		30	100

Flört şiddeti uygulayan katılımcıların %23,3 (n:7)'ü dijital şiddet uyguladıklarını ifade etmişlerdir.

4.6. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri ve Aşka Dair Tutumlar Ölçekleri Puanlarına İlişkin Bulgular

Bu bölümde katılımcıların sırasıyla flörtte erkeğin uyguladığı psikolojik şiddete, erkeğin uyguladığı fiziksel şiddete, kadının uyguladığı psikolojik şiddete ve kadının uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum puanlarına ve aşka ilişkin tutumlar puanlarına ilişkin bulgular aşağıda sunulmuştur.

Tablo 4.23: Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri puanlarına ilişkin bulgular

FŞYTÖ	N	Min.	Max.	Mean	SS	Skewness	Kurtosis
*EUPFŞÖ	300	15	57	27,99	9,94	,842	,046
**EUFFŞÖ	300	12	45	18,15	7,62	1,49	1,42
***KUPFŞÖ	300	11	49	20,94	8,15	,781	,150
****KUFFŞÖ	300	12	60	22,41	9,39	1,08	1,00

*EUPFŞÖ: Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Flört Şiddet Ölçeği

**EUFFŞÖ: Erkeğin Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddeti Ölçeği

***KUPFŞÖ: Kadının Uyguladığı Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği

****KUFFŞÖ: Kadının Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddeti Ölçeği

Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri sırasıyla 15, 12, 11 ve 12 sorudan oluşmaktadır. Her bir ölçek ayrı puanlamaya sahiptir ve ölçeklerden alınan yükseldikçe flört şiddetini kabul düzeyi de artmaktadır. Katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği'nden aldıkları puanlar 15-57 arasında değişmektedir. Katılımcıların puan ortalaması ise $27,9 \pm 9,94$ şeklindedir. Ölçeğin basıklık değeri .842 çarpıklık değeri ise .046 bulunmuştur. Katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği'nden aldıkları puanlar 12-45 arasında değişmektedir. Katılımcıların puan ortalamaları $18,15 \pm 7,62$ şeklindedir. Ölçeğin basıklık değeri 1.49, çarpıklık değeri ise 1,42 bulunmuştur. Katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği puanları 11-49 arasında değişmektedir. Katılımcıların puan ortalamaları $20,94 \pm 8,15$ şeklindedir. Ölçeğin basıklık değeri ,781, çarpıklık değeri ise ,150 olarak bulunmuştur. Katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği puanları 12-60 arasında değişmektedir. Katılımcıların puan ortalamaları $22,41 \pm 9,39$ şeklindedir. Ölçeğin basıklık değeri 1,08, çarpıklık değeri ise 1,00 olarak bulunmuştur.

Tablo 4.24: Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarına ilişkin bulgular

Aşk Tutumları	N	Min.	Max.	Mean	SS	Skewness	Kurtosis
Özgeci	300	4	20	10,64	4,38	,300	-,719
Tutkulu	300	4	20	14,72	4,13	-,821	,083
Oyun gibi	300	4	19	9,28	3,21	,698	,516
Sahiplenici	300	4	20	12,12	3,08	,107	-,455
Arkadaşça	300	4	20	11,74	4,70	-,106	-,970
Mantıklı	300	4	19	11,67	3,52	-,087	-,613

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği toplam 24 sorudan oluşmakta ve bireylerin özgeci, tutkulu, oyun gibi, sahiplenici, mantıklı, arkadaşça aşk olmak üzere altı farklı aşk biçimine yönelik tutumlarını ölçmektedir. Her bir aşk biçimini ölçen sorular üzerinden puanlama yapılmakta ve her bir aşk biçimi için en fazla 20 en az 4 puan alınabilmektedir. Buna göre katılımcıların özgeci aşk puanları 4-20 arasında değişmekte ve puan ortalamaları $10,64 \pm 4,38$ şeklindedir. Basıklık değeri ,300, çarpıklık değeri ise -,719 bulunmuştur. Katılımcıların tutkulu aşk puanları 4-20 arasında değişmekte ve puan ortalamaları $14,72 \pm 4,13$ şeklindedir. Basıklık değeri

,821, çarpıklık değeri ,083 bulunmuştur. Katılımcıların oyun gibi aşk puanları 4-19 arasında değişmekte ve puan ortalamaları $9,28 \pm 3,21$ şeklindedir. Basıklık değeri ,698, çarpıklık değeri ise ,516 bulunmuştur. Katılımcıların sahiplenici aşk puanları 4-20 arasında değişmekte olup puan ortalamaları $12,12 \pm 3,08$ şeklindedir. Basıklık değeri ,107, çarpıklık değeri -,455 bulunmuştur. Katılımcıların arkadaşça aşk puanları 4-20 arasında değişmekte ve puan ortalamaları $11,74 \pm 4,70$ şeklindedir. Basıklık değeri -,106, çarpıklık değeri -,970 bulunmuştur. Katılımcıların mantıklı aşk puanları 4-19 arasında değişmekte ve puan ortalamaları $11,67 \pm 3,52$ şeklindedir. Basıklık değeri -,087, çarpıklık değeri -,613 olarak bulunmuştur.

4.7. Katılımcıları Flörte Şiddete Yönelik Tutumlar ile Aşka İlişkin Tutum Puanları Arasındaki İlişkiye Dair Bulgular

Tablo 4.25: Pearson Korelasyon Testi: Sahip olunan aşk tutumu ile flört şiddeti tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik bulgular

Pearson Korelasyon		EUPŞÖ	EUFŞÖ	KUPŞÖ	KUFŞÖ
Tutkulu Aşk	r	-.097	-.154	-.158	-.131
	p	.092	.008**	.006**	.023*
	N	300	300	300	300
Oyun gibi Aşk	r	.237	.235	.277	.196
	p	.000**	.000**	.000**	.001**
	N	300	300	300	300
Arkadaşça Aşk	r	-.105	-.156	-.226	-.159
	p	.069	.007**	.000**	.006**
	N	300	300	300	300
Mantıklı Aşk	r	-.051	-.017	.069	.084
	p	.382	.770	.235	.149
	N	300	300	300	300
Sahiplenici Aşk	r	.151	.103	.247	.204
	p	.009**	.076	.000**	.000**
	N	300	300	300	300
Özgeci Aşk	r	.156	.111	.153	.114
	p	.007**	.056	.008**	.049*
	N	300	300	300	300

Tablo 6'ya göre tutkulu aşk tutumu ile erkeğin uyguladığı fiziksel flört şiddeti ($p < 0.01$), kadının uyguladığı psikolojik flört şiddeti ($p < 0.01$), kadının uyguladığı fiziksel flört şiddeti ($p < 0.05$) arasında negatif ilişki bulunmuştur. Buna göre tutkulu aşk tutumuna sahip katılımcıların erkeğin uyguladığı fiziksel flört şiddeti, kadının uyguladığı fiziksel ve psikolojik flört şiddetine yönelik kabul düzeyi düşüktür. Oyun gibi aşk tutumu ile erkeğin uyguladığı psikolojik flört şiddeti ($p < 0.01$), erkeğin

uyguladığı fiziksel flört şiddeti ($p<0.01$), kadının uyguladığı psikolojik flört şiddeti ($p<0.01$) ve kadının uyguladığı fiziksel flört şiddeti ($p<0.01$) arasında pozitif ilişki bulunmuştur. Buna göre oyun gibi aşk tutumuna sahip katılımcılar tüm flört şiddeti tiplerine yönelik kabul edici tutuma sahiptir. Arkadaşça aşk tutumu ile erkeğin uyguladığı fiziksel flört şiddet ($p<0.01$), kadının uyguladığı psikolojik flört şiddeti ($p<0.01$), kadının uyguladığı fiziksel flört şiddeti ($p<0.01$) arasında negatif ilişki bulunmuştur. Buna göre arkadaşça aşk tutumuna sahip katılımcıların erkeğin uyguladığı fiziksel flört şiddetine, kadının uyguladığı psikolojik ve fiziksel flört şiddetine yönelik kabul düzeyi düşüktür. Mantıklı aşk biçimi ile flört şiddeti tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Sahiplenici aşk tutumu ile erkeğin uyguladığı psikolojik flört şiddeti ($p<0.01$), kadının uyguladığı psikolojik flört şiddeti ($p<0.01$), kadının uyguladığı fiziksel flört şiddeti ($p<0.01$) arasında pozitif ilişki tespit edilmiştir. Buna göre sahiplenici aşk tutumuna sahip katılımcıların erkeğin uyguladığı psikolojik flört şiddeti, kadının uyguladığı psikolojik ve fiziksel flört şiddetine yönelik kabul düzeyleri yüksektir. Özgeci aşk tutumu ile erkeğin uyguladığı psikolojik flört şiddeti ($p<0.01$), kadının uyguladığı psikolojik flört şiddeti ($p<0.01$) ve kadının uyguladığı fiziksel flört şiddeti ($p<0.05$) arasında pozitif ilişki bulunmuştur. Buna göre özgeci aşk tutumuna sahip katılımcıların erkeğin uyguladığı psikolojik flört şiddeti, kadının uyguladığı psikolojik ve fiziksel flört şiddetine yönelik kabul edici tutumları yüksektir.

4.8. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Sosyodemografik Özelliklerine Göre Farklılaşmasına Yönelik Bulgular

Araştırmanın alt amaçları kapsamında katılımcıların flört şiddetine yönelik tutumlarının sosyodemografik özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla İlişkisiz Örneklem T-Testi ve İlişkisiz Örneklem İçin Tek Faktörlü Varyans Analizi yapılmıştır.

Tablo 4.26: Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri puanlarının cinsiyete göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları

	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	S	Sd	t	P
EUPFŞÖ	Kadın	176	24,30	7,81	298	-8,51	,000**
	Erkek	124	33,21	10,30			
EUFFŞÖ	Kadın	176	15,69	5,30	298	-7,19	,000**
	Erkek	124	21,64	8,96			
KUPFŞÖ	Kadın	176	19,84	8,14	269,19	-2,83	,005**

	Erkek	124	22,50	7,93			
KUFFŞÖ	Kadın	176	20,82	8,94	253,26	-3,50	,001**
	Erkek	124	24,66	9,58			

Tablo incelendiğinde erkeklerin, flörtte erkeğin uyguladığı psikolojik flört şiddeti kabul düzeyi puan ortalamaları ile ($\bar{x} = 33,21$) kadınların kabul düzeyi ortalamaları ($\bar{x} = 24,30$) arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır, $t(298) = -8,51$, $p < 0,01$. Erkeklerin, erkeğin uyguladığı fiziksel şiddeti kabul düzeyi puan ortalamaları ile ($\bar{x} = 21,64$) kadınların puan ortalamaları ($\bar{x} = 15,69$) arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır, $t(298) = -7,19$, $p < 0,01$. Buna göre erkek katılımcıların flörtte erkek tarafından uygulanan psikolojik ve fiziksel şiddeti kabul düzeyi kadın katılımcılardan daha yüksektir. Erkeklerin, flörtte kadın tarafından uygulanan psikolojik şiddete yönelik kabul düzeyi puan ortalamaları ($\bar{x} = 22,50$) ile kadınların puan ortalamaları ($\bar{x} = 19,84$) arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır, $t(263,19) = -2,83$, $p < 0,01$. Erkeklerin, flörtte kadın tarafından uygulanan fiziksel şiddeti kabul düzeyi puan ortalamaları ile ($\bar{x} = 24,66$) kadınların puan ortalamaları ($\bar{x} = 20,82$) arasında anlamlı bir ilişki vardır, $t(253,26) = -3,50$, $p < 0,01$. Buna göre erkek katılımcıların flörtte kadınlar tarafından uygulanan fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik kabul düzeyleri kadın katılımcılardan daha yüksektir. Bu durum erkek katılımcıların flört içerisinde kadın ya da erkek fark etmeksizin şiddeti daha yüksek düzeyde kabul edebileceği sonucunu ortaya çıkarabilir.

Tablo 4.27: Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının yaşa göre dağılımı

Ölçek	Yaş	N	X	SS
EUPŞÖ	18	16	28,68	10,43
	19	33	29,96	10,28
	20	72	25,81	8,97
	21	75	27,50	9,59
	22	43	26,46	9,03
	23	30	31,06	10,51
	24	31	30,87	12,24
EUFŞÖ	18	16	17,81	6,65
	19	33	19,51	8,99
	20	72	16,11	6,08
	21	75	18,34	7,20
	22	43	17,69	6,85
	23	30	20,76	9,77
	24	31	19,29	8,74
KUPŞÖ	18	16	18,50	7,21
	19	33	21,63	8,23

	20	72	20,68	7,95
	21	75	20,96	7,84
	22	43	19,44	6,82
	23	30	22,83	9,35
	24	31	22,90	9,83
KUFŞÖ	18	16	23,25	11,54
	19	33	22,00	8,89
	20	72	21,33	9,35
	21	75	22,56	9,22
	22	43	23,11	9,79
	23	30	22,50	9,79
	24	31	22,41	8,90

Tablo 4.28: Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik tutumlar Ölçekleri puanlarının yaşa göre farklılaşmasına ilişkin ANOVA bulguları

Ölçek	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
EUPŞÖ	Gruplar arası	1135,1	6	189,1	1,95	,073
	Gruplar içi	28409,8	293	96,9		
	Toplam	29544,9	299			
EUFŞÖ	Gruplar arası	620,0	6	103,3	1,80	,098
	Gruplar içi	16767,6	293	57,2		
	Toplam	17387,6	299			
KUPŞÖ	Gruplar arası	376,7	6	62,7	,943	,464
	Gruplar içi	19507,3	293	66,5		
	Toplam	19884,0	299			
KUFŞÖ	Gruplar arası	161,6	6	26,9	,301	,936
	Gruplar içi	26221,1	293	89,4		
	Toplam	26382,7	299			

Tablo 4.27 incelendiğinde katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir , ($p > 0,05$).

Tablo 4.29: Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının gelire göre dağılımı

Ölçek	Gelir	N	X	SS
EUPŞÖ	2500 TL altı	66	27,39	8,63
	2501-4000 TL arası	88	28,17	9,93
	4001-6000 TL arası	83	27,42	10,76
	6001-8000 TL arası	40	27,42	9,70

	8000 TL üzeri	23	32,04	10,64
EUFŞÖ	2500 TL altı	66	17,27	6,94
	2501-4000 TL arası	88	18,67	7,94
	4001-6000 TL arası	83	17,65	7,66
	6001-8000 TL arası	40	18,57	8,08
	8000 TL üzeri	23	19,82	7,47
KUPŞÖ	2500 TL altı	66	20,80	7,23
	2501-4000 TL arası	88	21,37	9,16
	4001-6000 TL arası	83	19,51	7,74
	6001-8000 TL arası	40	21,80	8,24
	8000 TL üzeri	23	23,34	7,54
KUFŞÖ	2500 TL altı	66	23,86	9,64
	2501-4000 TL arası	88	22,40	9,63
	4001-6000 TL arası	83	21,46	9,71
	6001-8000 TL arası	40	20,80	7,86
	8000 TL üzeri	23	24,47	8,81

Tablo 4.30: Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının gelire göre farklılaşmasına ilişkin ANOVA bulguları

Ölçek Varyansın Kaynağı		Kareler		Kareler		F	p
		Toplamı	sd	Ortalaması			
EUPŞÖ	Gruplar arası	443,7	4	110,9	1,12	,345	
	Gruplar içi	29101,1	295	98,6			
	Toplam	29544,9	299				
EUFŞÖ	Gruplar arası	167,1	4	41,7	,716	,582	
	Gruplar içi	17220,4	295	58,3			
	Toplam	17387,6	299				
KUPŞÖ	Gruplar arası	348,6	4	87,1	1,31	,264	
	Gruplar içi	19535,4	295	66,2			
	Toplam	19884,0	299				
KUFŞÖ	Gruplar arası	414,8	4	103,7	1,17	,320	
	Gruplar içi	25967,8	295	88,0			
	Toplam	26382,7	299				

Ailesinin ortalama gelirinin 2500 TL altı olduğunu belirten katılımcıların Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği'nden aldıkları ortalama puan $\bar{x}$ =27,39), 2501- 4001 TL arası olduğunu belirten katılımcıların ($\bar{x}$ = 28,17), 4001-6000 TL arası katılımcıların ($\bar{x}$ = 27,42), 6001-8000 TL arası katılımcıların ($\bar{x}$ =

27,42) ve 8000 TL üzeri olduğunu belirten katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x} = 32,04$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların gelir seviyesi ile flörtte erkek tarafından uygulanan psikolojik şiddeti kabul düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Ailesinin ortalama gelirinin 2500 TL altı olduğunu belirten katılımcıların Erkeğin Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddeti Ölçeği'nden aldıkları ortalama puan $\bar{x}$ =17,27), 2501- 4001 TL arası olduğunu belirten katılımcıların ($\bar{x} = 18,67$), 4001-6000 TL arası katılımcıların ($\bar{x} = 17,65$), 6001-8000 TL arası katılımcıların ($\bar{x} = 18,57$) ve 8000 TL üzeri olduğunu belirten katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x} = 19,82$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların gelir seviyesi ile flörtte erkek tarafından uygulanan fiziksel şiddeti kabul düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Ailesinin ortalama gelirinin 2500 TL altı olduğunu belirten katılımcıların Kadının Uyguladığı Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği'nden aldıkları ortalama puan $\bar{x}$ =20,80), 2501- 4001 TL arası olduğunu belirten katılımcıların ($\bar{x} = 21,37$), 4001-6000 TL arası katılımcıların ($\bar{x} = 19,51$), 6001-8000 TL arası katılımcıların ($\bar{x} = 21,80$) ve 8000 TL üzeri olduğunu belirten katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x} = 23,34$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların gelir seviyesi ile flörtte kadın tarafından uygulanan psikolojik şiddeti kabul düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Ailesinin ortalama gelirinin 2500 TL altı olduğunu belirten katılımcıların Kadının Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddeti Ölçeği'nden aldıkları ortalama puan $\bar{x}$ =23,86), 2501- 4001 TL arası olduğunu belirten katılımcıların ($\bar{x} = 22,40$), 4001-6000 TL arası katılımcıların ($\bar{x} = 21,46$), 6001-8000 TL arası katılımcıların ($\bar{x} = 20,80$) ve 8000 TL üzeri olduğunu belirten katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x} = 24,47$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların gelir seviyesi ile flörtte kadın tarafından uygulanan fiziksel şiddeti kabul düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Tablo 4.31: Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının uzun süre yaşadıkları yerleşim yerine göre dağılımı

Ölçek	Yerleşim Yeri	N	X	SS
EUPŞÖ	Köy/ Kasaba	35	26,85	9,65
	Şehir	118	30,45	10,02
	Büyükşehir	147	26,27	9,59
EUFSÖ	Köy/ Kasaba	35	18,42	8,62
	Şehir	118	19,02	8,19
	Büyükşehir	147	17,39	6,83
KUPŞÖ	Köy/ Kasaba	35	19,68	8,50
	Şehir	118	22,21	8,07
	Büyükşehir	147	20,22	8,05
KUFŞÖ	Köy/ Kasaba	35	22,68	10,30
	Şehir	118	24,09	10,30
	Büyükşehir	147	21,00	8,16

Tablo 4.32: Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının uzun süre yaşadıkları yerleşim yerine göre farklılaşmasına ilişkin ANOVA bulguları

Ölçek Varyansın Kaynağı		Kareler		Kareler		F	p
		Toplamı	sd	Ortalaması			
EUPŞÖ	Gruplar arası	1193,8	2	596,9	6,25	,002**	
	Gruplar içi	28351,1	297	95,4			
	Toplam	29544,9	299				
EUFSÖ	Gruplar arası	177,0	2	88,5	1,52	,219	
	Gruplar içi	17210,6	297	57,9			
	Toplam	17387,6	299				
KUPŞÖ	Gruplar arası	321,1	2	160,5	2,43	,089	
	Gruplar içi	19562,8	297	65,8			
	Toplam	19884,0	299				
KUFŞÖ	Gruplar arası	629,229	2	314,6	3,62	,028*	
	Gruplar içi	25753,517	297	86,7			
	Toplam	26382,747	299				

Yaşamının uzun bir süresini köy ya da ilçede geçiren katılımcıların Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği'nden aldıkları ortalama puan ($\bar{x}$ =26,85), şehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x}$ = 30,46) büyükşehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x}$ = 26,27) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların yaşamlarının

uzun bir süresini geçirdikleri yer ile flörtte erkek tarafından uygulanan psikolojik şiddeti kabul düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir , $F(2,97)= 6,25, p<0,05$.

Yaşamının uzun bir süresini köy ya da ilçede geçiren katılımcıların Erkeğin Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddeti Ölçeği'nden aldıkları ortalama puan ($\bar{x} =18,42$), şehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 19,02$) büyükşehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 17,39$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların yaşamlarının uzun bir süresini geçirdikleri yer ile flörtte erkek tarafından uygulanan fiziksel şiddeti kabul düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Yaşamının uzun bir süresini köy ya da ilçede geçiren katılımcıların Kadının Uyguladığı Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği'nden aldıkları ortalama puan ($\bar{x} =19,68$), şehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 22,21$) büyükşehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 20,22$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların yaşamlarının uzun bir süresini geçirdikleri yer ile flörtte kadın tarafından uygulanan psikolojik şiddeti kabul düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Yaşamının uzun bir süresini köy ya da ilçede geçiren katılımcıların Kadının Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddeti Ölçeği'nden aldıkları ortalama puan ($\bar{x} =22,68$), şehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 24,09$) büyükşehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 21,00$) olarak hesaplanmıştır.

Katılımcıların yaşamlarının uzun bir süresini geçirdikleri yer ile flörtte kadın tarafından uygulanan fiziksel şiddeti kabul düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $F(2,197)=3,62, p<0,05$.

Tablo 4.33: Katılımcıların EUPFŞÖ puanlarının yerleşim yerine göre gruplar arası farklılık Post Hoc sonuçları

Yerleşim Yeri		Ortalamalar Farkı	p
Köy/İlçe	Şehir	-3,60048	,170
	Büyükşehir	,57823	1,00
Şehir	Köy/İlçe	3,60048	,170
	Büyükşehir	4,17872*	,002
Büyükşehir	Köy/İlçe	-,57823	1,00
	Şehir	-4,17872*	,002

Tablo 4.33’de görüldüğü üzere yapılan Post Hoc testi sonucu EUPFŞÖ puanlarının uzun süre yaşanan yerleşim yeri gruplar arası farkının şehir ve büyükşehir arasında olduğu görülmüştür. Buna göre ortaya çıkan sonuç yaşamlarının uzun bir süresi şehirde geçiren katılımcıların erkeğin uyguladığı psikolojik flört şiddetine yönelik büyükşehirde yaşanlara göre daha kabul edici tutumda oldukları yönündedir

Tablo 4.34: Katılımcıların KUFFŞÖ puanlarının yerleşim yerine göre gruplar arası farkının Post Hoc sonuçları

Yerleşim Yeri		Ortalamalar Farkı	p
Köy/İlçe	Şehir	-1,40751	1,00
	Büyükşehir	1,68571	1,00
Şehir	Köy/İlçe	1,40751	1,00
	Büyükşehir	3,09322*	,023
Büyükşehir	Köy/İlçe	-1,68571	1,00
	Şehir	-3,09322*	,023

Tablo 4.34’de görüldüğü üzere yapılan Post Hoc testi sonucu KUFFŞÖ puanlarının uzun süre yaşanan yerleşim yeri gruplar arası farkınıyapılan Post Hoc testi sonucu bu farkın şehir ve büyükşehir arasında olduğu görülmüştür. Buna göre ortaya çıkan sonuç yaşamlarının uzun bir süresi şehirde geçiren katılımcıların kadının uyguladığı fiziksel flört şiddetine yönelik büyükşehirde yaşanlara göre daha kabul edici tutumda oldukları yönündedir.

4.9. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Devam Etmekte Oldukları Bölüme Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular

Tablo 4.35: Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının devam etmekte oldukları bölüme göre dağılımı

Ölçek	Bölüm	N	X	SS
EUPŞÖ	Sosyal Bilimler	100	27,20	10,47
	Fen Bilimleri	100	31,60	9,10
	Sosyal Hizmet	100	25,17	9,16
EUFŞÖ	Sosyal Bilimler	100	18,36	10,47
	Fen Bilimleri	100	19,52	9,10
	Sosyal Hizmet	100	16,59	9,16
KUPŞÖ	Sosyal Bilimler	100	21,34	8,81
	Fen Bilimleri	100	23,18	8,07

	Sosyal Hizmet	100	18,31	6,76
KUŞÖ	Sosyal Bilimler	100	24,59	10,77
	Fen Bilimleri	100	23,76	9,01
	Sosyal Hizmet	100	18,89	7,06

Tablo 4.36: Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının devam etmekte oldukları bölüme göre farklılaşmasına ilişkin ANOVA bulguları

Ölçek	Varyansın Kaynağı	Kareler	sd	Kareler	F	p
		Toplamı		Ortalaması		
EUPŞÖ	Gruplar arası	2160,8	2	1080,4	11,7	,000**
	Gruplar içi	27384,1	297	92,2		
	Toplam	29544,9	299			
EUŞÖ	Gruplar arası	435,4	2	217,7	3,8	,023*
	Gruplar içi	16952,1	297	57,0		
	Toplam	17387,6	299			
KUPŞÖ	Gruplar arası	1209,4	2	604,7	9,6	,000**
	Gruplar içi	18674,5	297	62,8		
	Toplam	19884,0	299			
KUŞÖ	Gruplar arası	1896,5	2	948,2	11,5	,000**
	Gruplar içi	24486,2	297	82,4		
	Toplam	26382,7	299			

Devam etmekte olduğu bölüm sosyal bilimler kapsamında olan katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği'nden aldıkları ortalama puan ($\bar{x}$ = 27,20), fen bilimleri kapsamında olanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x}$ = 31,60) ve sosyal hizmet bölümüne devam eden katılımcıların aldıkları ortalama puan ($\bar{x}$ = 25,17) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların devam etmekte oldukları bölüm ve flörtte erkek tarafından uygulanan psikolojik şiddeti kabul düzeyi arasından anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $F(2,297)=11,7, p<0,05$.

Devam etmekte olduğu bölüm sosyal bilimler kapsamında olan katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği'nden aldıkları ortalama puan ($\bar{x}$ = 18,36), fen bilimleri kapsamında olanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x}$ = 19,52) ve sosyal hizmet bölümüne devam eden katılımcıların aldıkları ortalama puan ($\bar{x}$ = 16,59) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların devam etmekte oldukları bölüm ve

flörtte erkek tarafından uygulanan fiziksel şiddeti kabul düzeyi arasından anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $F(2,297)=3,8, p<0,05$.

Devam etmekte olduğu bölüm sosyal bilimler kapsamında olan katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği'nden aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 21,34$), fen bilimleri kapsamında olanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 23,18$) ve sosyal hizmet bölümüne devam eden katılımcıların aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 18,31$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların devam etmekte oldukları bölüm ve flörtte kadın tarafından uygulanan psikolojik şiddeti kabul düzeyi arasından anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $F(2,297)=9,6, p<0,05$.

Devam etmekte olduğu bölüm sosyal bilimler kapsamında olan katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği'nden aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 24,59$), fen bilimleri kapsamında olanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 23,76$) ve sosyal hizmet bölümüne devam eden katılımcıların aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 18,89$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların devam etmekte oldukları bölüm ve flörtte erkek tarafından uygulanan psikolojik şiddeti kabul düzeyi arasından anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $F(2,297)=11,5, p<0,05$.

Tablo 4.37: Katılımcıların EUPFŞÖ puanlarının okumakta oldukları bölüme göre gruplar arası farklılık Post-Hoc sonuçları

Bölüm		Ortalamalar Farkı	p
Sosyal Bilimler	Fen Bilimleri	-4,0000*	,004
	Sosyal Hizmet	2,03000	,408
Fen Bilimleri	Sosyal Bilimler	4,0000*	,004
	Sosyal Hizmet	6,4300*	,000
Sosyal Hizmet	Sosyal Bilimler	-2,03000	,408
	Fen Bilimleri	-6,4300*	,000

Gruplar arasındaki farkın kaynağını anlayabilmek için yapılan Post-Hoc Analizi sonuçlarına göre ise Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği'nde sosyal hizmet ve fen bilimleri öğrencileri ile sosyal bilimler ve fen bilimleri öğrencileri arasında farklılaşma görülmektedir. Buna göre flörtte erkeğin uyguladığı psikolojik şiddete yönelik kabul düzeyi sosyal hizmet öğrencilerinde fen bilimleri öğrencilerine göre daha düşükken, sosyal bilimler öğrencilerinin kabul düzeyi de fen bilimleri öğrencilerine göre daha düşüktür.

Tablo 4.38: Katılımcıların EUFFŞÖ puanlarının devam edilmekte olan bölüme göre gruplar arası farklılık Post-Hoc sonuçları

Bölüm		Ortalamalar Farkı	p
Sosyal Bilimler	Fen Bilimleri	-1,16000	,835
	Sosyal Hizmet	1,77000	,296
Fen Bilimleri	Sosyal Bilimler	1,16000	,835
	Sosyal Hizmet	2,93000*	,019
Sosyal Hizmet	Sosyal Bilimler	-1,77000	,296
	Fen Bilimleri	-2,93000*	,019

Gruplar arasındaki farkın kaynağını anlayabilmek için yapılan Post-Hoc Analizi sonuçlarına göre ise Erkeğin Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddeti Ölçeği'nde farklılaşma sadece sosyal hizmet ve fen bilimleri öğrencileri arasındadır. Buna göre flörtte erkeğin uyguladığı fiziksel şiddete yönelik kabul düzeyi sosyal hizmet öğrencilerinde fen bilimleri öğrencilerine göre daha düşüktür.

Tablo 439: Katılımcıların KUPFŞÖ puanlarının devam edilmekte olan bölüme göre gruplar arası farklılık Post-Hoc sonuçları

Bölüm		Ortalamalar Farkı	p
Sosyal Bilimler	Fen Bilimleri	-1,84000	,306
	Sosyal Hizmet	3,03000*	,022
Fen Bilimleri	Sosyal Bilimler	1,84000	,306
	Sosyal Hizmet	4,87000*	,000
Sosyal Hizmet	Sosyal Bilimler	-3,03000*	,022
	Fen Bilimleri	-4,87000*	,000

Gruplar arasındaki farkın kaynağını anlayabilmek için yapılan Post-Hoc analizi sonuçlarına göre ise Kadının Uyguladığı Psikolojik Flört Şiddeti Ölçeği'nde farklılaşma sosyal hizmet ve fen bilimleri öğrencileri ile sosyal hizmet ve sosyal bilimler öğrencileri arasındadır. Buna göre flörtte kadının uyguladığı psikolojik şiddete yönelik kabul düzeyi sosyal hizmet öğrencilerinde fen bilimleri öğrencilerine göre daha düşüktür. Aynı şekilde göre flörtte kadının uyguladığı psikolojik şiddete yönelik kabul düzeyi sosyal hizmet öğrencilerinde sosyal bilimler öğrencilerine göre daha düşüktür.

Tablo 4.40: Katılımcıların KUFFŞÖ puanlarının devam edilmekte olan bölüme göre farklılık Post-Hoc sonuçları

Bölüm		Ortalamalar Farkı	p
Sosyal Bilimler	Fen Bilimleri	,83000	1,00
	Sosyal Hizmet	5,70000*	,000
Fen Bilimleri	Sosyal Bilimler	-,83000	1,00
	Sosyal Hizmet	4,87000*	,001
Sosyal Hizmet	Sosyal Bilimler	-5,70000*	,000
	Fen Bilimleri	-4,87000*	,001

Gruplar arasındaki farkın kaynağını anlayabilmek için yapılan Post-Hoc analizi sonuçlarına göre ise Kadının Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddeti Ölçeği'nde farklılaşma sosyal hizmet ve fen bilimleri öğrencileri ile sosyal hizmet ve sosyal bilimler öğrencileri arasındadır. Buna göre flörtte kadının uyguladığı fiziksel şiddete yönelik kabul düzeyi sosyal hizmet öğrencilerinde fen bilimleri öğrencilerine göre daha düşüktür. Aynı şekilde göre flörtte kadının uyguladığı fiziksel şiddete yönelik kabul düzeyi sosyal hizmet öğrencilerinde sosyal bilimler öğrencilerine göre daha düşüktür.

4.10. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Anne Bana Birliktelik ve Aile İçi Şiddete Maruz veya Tanık Olma Durumlarına Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular

Tablo 4.41: Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının anne baba birliktelik durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları

	Anne-Baba Birliktelik	N	$\bar{x}$	S	Sd	t	P
EUPŞÖ	Evli	271	28,28	10,16	41,599	2,12	,039*
	Boşanmış/Ayrı	29	25,20	7,05			
EUFŞÖ	Evli	271	18,40	7,90	63,654	3,11	,003**
	Boşanmış/Ayrı	29	15,86	3,55			
KUPŞÖ	Evli	271	21,05	8,23	298	,751	,453
	Boşanmış/Ayrı	29	19,86	7,38			
KUFŞÖ	Evli	271	22,54	9,40	298	,748	,455
	Boşanmış/Ayrı	29	21,17	9,37			

Anne babası evli olan katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği ortalama puanları ($\bar{x}$ =28,28) ile anne babası ayrı katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x}$ =25,20) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmaktadır, $t(41,599) = 2,12$, $p < 0,05$. Buna göre anne babası evli olan katılımcıların flörtte erkeğin uyguladığı psikolojik şiddeti daha yüksek düzeyde kabul edici bir tutuma sahiplerdir.

Anne babası evli olan katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği ortalama puanları ($\bar{x}$ =18,40) ile anne babası ayrı katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x}$ =15,86) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmaktadır, $t(63,654) = 3,13$, $p < 0,05$. Buna göre anne babası evli olan katılımcıların flörtte erkeğin uyguladığı fiziksel şiddeti daha yüksek düzeyde kabul edici bir tutuma sahiplerdir.

Anne babası evli olan katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği ortalama puanları ($\bar{x}$ =21,05) ile anne babası ayrı katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x}$ =19,86) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Anne babası evli olan katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği ortalama puanları ($\bar{x}$ =22,54) ile anne babası ayrı katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x}$ =21,17) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır.

Tablo 4.42: Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının aile içi şiddete tanık olma durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları

Ölçek	Aile içi şiddete tanıklık	N	$\bar{x}$	S	Sd	t	P
EUPŞÖ	Evet	81	27,98	9,60	298	-,002	,998
	Hayır	219	27,99	10,08			
EUFSÖ	Evet	81	17,91	8,18	298	-,335	,738
	Hayır	219	18,24	7,42			
KUPŞÖ	Evet	81	21,23	8,54	298	,376	,707
	Hayır	219	20,83	8,02			
KUFSÖ	Evet	81	21,09	9,36	298	-1,47	,141
	Hayır	219	22,89	9,36			

Aile içi şiddete tanık olan katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x}$ =27,98) ile aile içi şiddete tanık olmayan

katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ =27,99) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

Aile içi şiddete tanık olan katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x}$ =17,91) ile aile içi şiddete tanık ~~olmayan~~ katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ =18,24) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

Aile içi şiddete tanık olan katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x}$ =21,23) ile aile içi şiddete tanık ~~olmayan~~ katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ =22,89) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

Aile içi şiddete tanık olan katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x}$ =21,09) ile aile içi şiddete tanık ~~olmayan~~ katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ =22,89) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 4.43: Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının aile içi şiddete maruz kalma durumuna göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları

Ölçek	Aile içi şiddete maruz kalma	N	$\bar{x}$	S	Sd	t	P
EUPŞÖ	Evet	71	28,42	10,03	298	,419	,675
	Hayır	229	27,85	9,92			
EUFSÖ	Evet	71	17,92	7,94	298	-,287	,774
	Hayır	229	18,22	7,95			
KUPŞÖ	Evet	71	21,43	8,97	298	,583	,561
	Hayır	229	20,79	7,89			
KUFSÖ	Evet	71	21,80	9,59	298	-,629	,532
	Hayır	229	22,60	9,34			

Aile içi şiddete maruz katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x}$ =28,48) ile aile içi şiddete maruz ~~kalmayan~~ katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ =27,64) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

Aile içi şiddete maruz kalan katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x}$ =17,92 ile aile içi şiddete maruz ~~kalmayan~~

katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x} = 18,22$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

Aile içi şiddete maruz kalan katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x} = 21,43$) ile aile içi şiddete maruz kalmayan katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x} = 20,79$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

Aile içi şiddete maruz kalan katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x} = 21,80$) ile aile içi şiddete maruz kalmayan katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x} = 22,60$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

4.11. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Flörte Dair Deneyimlerine Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular

Tablo 4.44: Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri puanlarının flört deneyimine göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları

Ölçek	Flört deneyimi	N	$\bar{x}$	S	Sd	t	P
EUPŞÖ	Evet	232	28,16	9,83	298	,558	,567
	Hayır	68	27,38	10,32			
EUFŞÖ	Evet	232	17,82	7,23	95,035	-1,25	,211
	Hayır	68	19,29	8,80			
KUPŞÖ	Evet	232	20,60	8,02	298	-1,31	,188
	Hayır	68	22,08	8,54			
KUFŞÖ	Evet	232	21,52	8,97	298	-3,06	,002**
	Hayır	68	25,44	10,18			

Flört deneyimi olan katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x} = 28,16$) ile flört deneyimi bulunmayan katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x} = 27,38$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Flört deneyimi olan katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x} = 17,82$) ile flört deneyimi bulunmayan katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x} = 19,29$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Flört deneyimi olan katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x}$ =20,60) ile flört deneyimi bulunmayan katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ =22,08) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Flört deneyimi olan katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x}$ =21,52) ile flört deneyimi bulunmayan katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ =25,44) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($t(230) = -3,06$, $p<0,05$). Buna göre flört deneyimi olmayan katılımcıların kadın tarafından uygulanan fiziksel flört şiddetine yönelik kabul düzeyleri daha yüksektir.

Tablo 4.45: Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri puanlarının flört şiddetine maruz kalma durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları

Ölçek	Flörtte şiddete maruz kalma	N	$\bar{x}$	S	Sd	t	P
EUPŞÖ	Evet	57	29,73	11,20	230	1,39	,164
	Hayır	175	27,64	9,32			
EUFŞÖ	Evet	57	19,47	7,51	230	1,98	,048*
	Hayır	175	17,29	7,07			
KUPŞÖ	Evet	57	21,91	8,45	230	1,31	,191
	Hayır	175	20,30	7,92			
KUFŞÖ	Evet	57	22,47	8,59	230	,837	,403
	Hayır	175	21,32	9,11			

Herhangi bir flört ilişkilerinde şiddete maruz kalan katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x}$ = 29,73) ile flört şiddetine maruz kalmayan katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ = 27,64) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

Herhangi bir flört ilişkilerinde şiddete maruz kalan katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x}$ = 19,47) ile flört şiddetine maruz kalmayan katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ = 17,29) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $t(230) = 1,98$, $p<0,05$. Buna göre herhangi bir flört ilişkisinde şiddete maruz kalan katılımcılar şiddete maruz kalmayanlara göre flörtte erkek tarafından uygulanan fiziksel şiddeti daha fazla kabul edici tutuma sahiplerdir.

Herhangi bir flört ilişkilerinde şiddete maruz kalan katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x} = 21,91$) ile flört şiddetine maruz kalmayan katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x} = 20,30$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

Herhangi bir flört ilişkilerinde şiddete maruz kalan katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği ortalama puanı ($\bar{x} = 22,47$) ile aile flört şiddetine maruz kalmayan katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x} = 21,32$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

4.12. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği Puanlarının Sosyodemografik Özelliklere Göre Farklılaşmasına Yönelik Bulgular

Araştırmanın alt amaçları kapsamında katılımcıların aşka ilişkin tutumlarının sosyodemografik özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla İlişkisiz Örneklem T-Testi ve İlişkisiz Örneklem İçin Tek Faktörlü Varyans Analizi yapılmıştır.

Tablo 4.46: Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının cinsiyete göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları

Düzy	Cinsiyet	N	X	S	Sd	t	P
Tutkulu	Kadın	176	14,57	4,07	258,87	-,728	,467
	Erkek	124	14,93	4,23			
Oyun gibi	Kadın	176	8,74	2,95	298	-3,54	,000**
	Erkek	124	10,0	3,43			
Mantıklı	Kadın	176	11,9	3,99	264,62	1,61	,107
	Erkek	124	11,22	3,99			
Arkadaşça	Kadın	176	11,99	4,80	272,95	1,12	,261
	Erkek	124	11,37	4,56			
Sahiplenici	Kadın	176	12,17	3,67	280,23	,206	,795
	Erkek	124	12,06	3,31			
Özgeci	Kadın	176	10,09	4,23	255,06	-2,57	,011**
	Erkek	124	11,41	4,49			

Tutkulu aşk tutumuna sahip kadın katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x} = 14,57$) ile erkek katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x} = 14,93$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p>0,05$).

Oyun gibi aşk tutumuna sahip kadın katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x} = 8,74$) ile erkek katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x} = 10,0$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $t(298) = -3,54$, $p < 0,05$). Buna göre erkek katılımcılar flört ilişkilerinde oyun gibi aşk tutumuna kadın katılımcılardan daha fazla sahiptir.

Mantıklı aşk tutumuna sahip kadın katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x} = 11,9$) ile erkek katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x} = 11,2$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Arkadaşça aşk tutumuna sahip kadın katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x} = 11,99$) ile erkek katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x} = 11,37$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Sahiplenici aşk tutumuna sahip kadın katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x} = 12,17$) ile erkek katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x} = 12,0$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Özgeci aşk tutumuna sahip kadın katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x} = 10,09$) ile erkek katılımcıların ortalama puanları ($\bar{x} = 11,41$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $t(255,06) = -2,57$, $p < 0,05$). Buna göre erkek katılımcılar flört ilişkilerinde özgeci aşk tutumuna erkek katılımcılardan daha fazla sahiptir.

Tablo 4.47: Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının yaşa göre dağılımı

Düzey	Yaş	N	X	SS
Tutkulu Aşk	18	16	14,43	3,38
	19	33	14,39	4,06
	20	72	14,55	4,27
	21	75	14,60	4,53
	22	43	15,06	3,91
	23	30	15,30	3,77
	24	31	14,90	4,16
Oyun gibi Aşk	18	16	7,81	2,28
	19	33	8,69	3,06
	20	72	8,76	3,10
	21	75	9,64	3,32
	22	43	10,25	3,10
	23	30	9,83	3,73
	24	31	9,16	3,07

Arkadaşça Aşk	18	16	12,43	4,89
	19	33	10,81	5,39
	20	72	11,63	5,32
	21	75	11,46	4,21
	22	43	12,51	4,00
	23	30	12,03	4,74
	24	31	11,90	4,49
Mantıklı Aşk	18	16	12,37	3,82
	19	33	11,36	4,58
	20	72	11,50	3,96
	21	75	11,48	3,63
	22	43	11,95	3,93
	23	30	11,76	4,19
	24	31	12,00	4,58
Sahiplenici Aşk	18	16	13,25	4,29
	19	33	11,42	3,69
	20	72	11,44	3,58
	21	75	12,52	3,38
	22	43	12,48	3,36
	23	30	12,26	3,58
	24	31	12,29	3,19
Özgeci Aşk	18	16	12,00	5,16
	19	33	10,75	4,35
	20	72	9,59	4,47
	21	75	10,93	3,77
	22	43	10,95	4,56
	23	30	10,96	4,84
	24	31	10,80	4,43

Tablo 4.48: Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının yaşa göre farklılaşmasına ilişkin ANOVA bulguları

Düzy	Varyansın Kaynağı	Kareler		Kareler		
		Toplamı	sd	Ortalaması	F	p
Tutkulu	Gruplar arası	24,1	6	4,0	,232	,966
	Gruplar içi	5099,3	293	17,4		
	Toplam	5123,5	299			
Oyun gibi	Gruplar arası	125,1	6	20,8	2,05	,059
	Gruplar içi	2974,2	293	10,1		
	Toplam	3099,3	299			
Arkadaşça	Gruplar arası	71,1	6	11,8	,531	,785
	Gruplar içi	6550,5	293	22,3		
	Toplam	6621,7	299			

Mantıklı	Gruplar arası	22,9	6	3,8	,235	,965
	Gruplar içi	4775,3	293	16,2		
	Toplam	4798,3	299			
Sahiplenici	Gruplar arası	88,6	6	14,7	1,19	,310
	Gruplar içi	3630,5	293	12,3		
	Toplam	3719,1	299			
Özgeci	Gruplar arası	123,0	6	20,5	1,06	,382
	Gruplar içi	5627,7	293	19,2		
	Toplam	5750,8	299			

Tablo 4.48 incelendiğinde katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği'nden alınan altı farklı aşk tutumu puanlarının yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmektedir , ($p > 0,05$).

Tablo 4.49: Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının gelire göre dağılımı

Düzy	Gelir	N	X	SS
Tutkulu Aşk	2500 TL altı	66	14,37	4,46
	2501-4000 TL arası	88	14,47	3,98
	4001-6000 TL arası	83	15,12	3,88
	6001-8000 TL arası	40	15,30	4,40
	8000 TL ve üzeri	23	14,26	4,32
Oyun gibi Aşk	2500 TL altı	66	9,04	3,04
	2501-4000 TL arası	88	9,34	3,53
	4001-6000 TL arası	83	9,09	3,08
	6001-8000 TL arası	40	10,05	2,97
	8000 TL ve üzeri	23	9,13	3,38
Arkadaşça Aşk	2500 TL altı	66	12,04	5,29
	2501-4000 TL arası	88	11,44	4,31
	4001-6000 TL arası	83	12,04	4,67
	6001-8000 TL arası	40	11,72	4,91
	8000 TL ve üzeri	23	10,91	4,29
Mantıklı Aşk	2500 TL altı	66	11,16	3,81
	2501-4000 TL arası	88	11,61	3,79
	4001-6000 TL arası	83	11,55	4,09
	6001-8000 TL arası	40	12,35	4,61
	8000 TL ve üzeri	23	12,56	3,92
Sahiplenici Aşk	2500 TL altı	66	12,28	3,68
	2501-4000 TL arası	88	12,10	3,44
	4001-6000 TL arası	83	12,2	3,36
	6001-8000 TL arası	40	11,40	4,12
	8000 TL ve üzeri	23	12,65	2,87
Özgeci Aşk	2500 TL altı	66	11,50	4,64
	2501-4000 TL arası	88	10,86	4,52
	4001-6000 TL arası	83	10,36	4,35

6001-8000 TL arası	40	9,85	4,28
8000 TL ve üzeri	23	9,73	2,95

Tablo 4.50: Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının gelire göre farklılaşmasına ilişkin ANOVA bulguları

Düzyey	Varyansın Kaynağı	Kareler		Kareler		p.
		Toplamı	sd	Ortalaması	F	
Tutkulu	Gruplar arası	44,4	4	11,1	,646	,630
	Gruplar içi	5079,1	295	17,2		
	Toplam	5123,5	299			
Oyun gibi	Gruplar arası	30,9	4	7,7	,744	,562
	Gruplar içi	3068,3	295	10,4		
	Toplam	3099,3	299			
Arkadaşça	Gruplar arası	37,5	4	9,3	,420	,794
	Gruplar içi	6584,1	295	22,3		
	Toplam	6621,7	299			
Mantıklı	Gruplar arası	55,0	4	13,7	,856	,491
	Gruplar içi	4743,2	295	16,0		
	Toplam	4798,3	299			
Sahiplenici	Gruplar arası	30,1	4	7,5	,602	,662
	Gruplar içi	3689,0	295	12,5		
	Toplam	3719,1	299			
Özgeci	Gruplar arası	103,2	4	25,8	1,349	,252
	Gruplar içi	5647,5	295	19,1		
	Toplam	5750,8	299			

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde tutkulu aşk tutumuna sahip olduğu görülen katılımcılardan ailesinin ortalama gelirinin 2500 TL altı olduğunu belirtenlerin ortalama puanı ($\bar{x}$ =14,37), 2501- 4001 TL arasında olduğunu belirten katılımcıların ($\bar{x}$ = 14,47), 4001-6000 TL arası katılımcıların ($\bar{x}$ =15,12), 6001-8000 TL arası katılımcıların ($\bar{x}$ = 15,30) ve 8000 TL üzeri olduğunu belirten katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ = 14,26) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların gelir seviyesi ile tutkulu aşk tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, $p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde oyun gibi aşk tutumuna sahip olduğu görülen katılımcılardan ailesinin ortalama gelirinin 2500 TL altı olduğunu belirtenlerin ortalama puanı ($\bar{x}$ =9,04), 2501- 4001 TL arasında olduğunu belirten katılımcıların ($\bar{x}$ = 9,34), 4001-6000 TL arası katılımcıların ($\bar{x}$ = 9,09), 6001-8000 TL arası katılımcıların ($\bar{x}$ = 10,5) ve 8000 TL üzeri olduğunu belirten katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ = 9,13) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların gelir seviyesi ile oyun gibi aşk tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, $p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde arkadaşça aşk tutumuna sahip olduğu görülen katılımcılardan ailesinin ortalama gelirinin 2500 TL altı olduğunu belirtenlerin ortalama puanı ($\bar{x}$ =12,04), 2501- 4001 TL arası olduğunu belirten katılımcıların ($\bar{x}$ = 11,44), 4001-6000 TL arası katılımcıların ($\bar{x}$ = 12,04), 6001-8000 TL arası katılımcıların ($\bar{x}$ = 11,72) ve 8000 TL üzeri olduğunu belirten katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ = 10,91) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların gelir seviyesi ile arkadaşça aşk tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, $p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde mantıklı aşk tutumuna sahip olduğu görülen katılımcılardan ailesinin ortalama gelirinin 2500 TL altı olduğunu belirtenlerin ortalama puanı ($\bar{x}$ =11,16), 2501- 4001 TL arasında olduğunu belirten katılımcıların ($\bar{x}$ = 11,61), 4001-6000 TL arası katılımcıların ($\bar{x}$ =11,55), 6001-8000 TL arası katılımcıların ($\bar{x}$ = 12,35) ve 8000 TL üzeri olduğunu belirten katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ = 12,56) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların gelir seviyesi ile mantıklı aşk tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, $p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde sahiplenici aşk tutumuna sahip olduğu görülen katılımcılardan ailesinin ortalama gelirinin 2500 TL altı olduğunu belirtenlerin ortalama puanı ($\bar{x}$ =12,28), 2501- 4001 TL arası olduğunu belirten katılımcıların ($\bar{x}$ = 12,10), 4001-6000 TL arası katılımcıların ($\bar{x}$ = 12,2), 6001-8000 TL arası katılımcıların ($\bar{x}$ = 11,40) ve 8000 TL üzeri olduğunu belirten katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ = 12,65) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların gelir seviyesi ile sahiplenici aşk tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, $p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde özgeci aşk tutumuna sahip olduğu görülen katılımcılardan ailesinin ortalama gelirinin 2500 TL altı olduğunu belirtenlerin ortalama puanı ($\bar{x}$ =11,50), 2501- 4001 TL arasında olduğunu belirten katılımcıların ($\bar{x}$ = 10,86), 4001-6000 TL arası katılımcıların ($\bar{x}$ =10,36), 6001-8000 TL arası katılımcıların ($\bar{x}$ = 9,85) ve 8000 TL üzeri olduğunu belirten katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ = 9,73) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların gelir seviyesi ile özgeci aşk tutumları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, $p>0,05$).

Tablo 4.51: Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının uzun süre yaşanılan yere göre dağılımı

Düzy	Gelir	N	X	SS
Tutkulu Aşk	Köy/Kasaba	35	15,20	3,18
	Şehir	118	14,38	4,41
	Büyükşehir	147	14,89	4,11
Oyun gibi Aşk	Köy/Kasaba	35	9,00	2,84
	Şehir	118	9,49	3,13
	Büyükşehir	147	9,19	3,37
Arkadaşça Aşk	Köy/Kasaba	35	13,71	4,27
	Şehir	118	10,79	4,61
	Büyükşehir	147	12,02	4,71
Mantıklı Aşk	Köy/Kasaba	35	12,31	3,59
	Şehir	118	11,86	3,96
	Büyükşehir	147	11,36	4,12
Sahiplenici Aşk	Köy/Kasaba	35	12,17	3,67
	Şehir	118	12,73	3,61
	Büyükşehir	147	11,62	3,36
Özgeci Aşk	Köy/Kasaba	35	11,02	4,30
	Şehir	118	10,63	4,50
	Büyükşehir	147	10,55	4,33

Tablo 4.52: Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının uzun süre yaşanılan yere göre farklılaşmasına ilişkin ANOVA bulguları

Düzy	Varyansın Kaynağı	Kareler		Kareler		
		Toplamı	sd	Ortalaması	F	p
Tutkulu	Gruplar arası	25,8	2	12,9	,754	,471
	Gruplar içi	5097,6	297	17,1		
	Toplam	5123,5	299			
Oyun gibi	Gruplar arası	9,1	2	4,5	,442	,643
	Gruplar içi	3090,1	297	10,4		

	Toplam	3099,3	299			
Arkadaşça	Gruplar arası	253,5	2	126,7	5,91	,003**
	Gruplar içi	6368,1	297	21,4		
	Toplam	6621,7	299			
Mantıklı	Gruplar arası	33,0	2	16,5	1,03	,358
	Gruplar içi	4765,2	297	16,0		
	Toplam	4798,3	299			
Sahiplenici	Gruplar arası	80,9	2	40,4	3,30	,038*
	Gruplar içi	3638,2	297	12,2		
	Toplam	3719,1	299			
Özgeci	Gruplar arası	6,2	2	3,1	,162	,850
	Gruplar içi	5744,5	297	19,3		
	Toplam	5750,8	299			

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde tutkulu aşk tutumuna sahip olan ve yaşamının uzun bir süresini köy ya da ilçede geçiren katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ =15,20), şehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x}$ = 14,38) büyükşehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x}$ = 14,38) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların yaşamlarının uzun bir süresini geçirdikleri yer ile flört ilişkilerinde tutkulu aşk tutumuna sahip olma arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde oyun gibi aşk tutumuna sahip olan ve yaşamının uzun bir süresini köy ya da ilçede geçiren katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ =9,00), şehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x}$ = 9,49) büyükşehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x}$ = 9,19) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların yaşamlarının uzun bir süresini geçirdikleri yer ile flört ilişkilerinde oyun gibi aşk tutumuna sahip olma arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde arkadaşça aşk tutumuna sahip olduğu ve yaşamının uzun bir süresini köy ya da ilçede geçiren katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}$ =13,71), şehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x}$ =10,79) büyükşehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x}$ =12,02) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların yaşamlarının uzun bir süresini

geçirdikleri yer ile flört ilişkilerinde arkadaşça aşk tutumuna sahip olma arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $F(2,297)= 5,91$, $p<0,05$.

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde mantıklı aşk tutumuna sahip olan ve yaşamının uzun bir süresini köy ya da ilçede geçiren katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}=12,31$), şehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 11,86$) büyükşehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 11,86$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların yaşamlarının uzun bir süresini geçirdikleri yer ile flört ilişkilerinde mantıklı aşk tutumuna sahip olma arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde sahiplenici aşk tutumuna sahip olan ve yaşamının uzun bir süresini köy ya da ilçede geçiren katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}=12,17$), şehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 12,73$) büyükşehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x}= 11,62$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların yaşamlarının uzun bir süresini geçirdikleri yer ile flört ilişkilerinde sahiplenici aşk tutumuna sahip olma arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $F(2,297)=3,30$, $p<0,05$.

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde özgeci aşk tutumuna sahip olan ve yaşamının uzun bir süresini köy ya da ilçede geçiren katılımcıların ortalama puanı ($\bar{x}=11,02$), şehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 10,63$) büyükşehirde yaşayanların aldıkları ortalama puan ($\bar{x} = 10,63$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların yaşamlarının uzun bir süresini geçirdikleri yer ile flört ilişkilerinde özgeci aşk tutumuna sahip olma arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Tablo 4.53: Katılımcıların Arkadaşça Aşk puanlarının yerleşim yerine göre gruplar arası farklılık Post-Hoc sonuçları

Yerleşim Yeri		Ortalamalar Farkı	p
Köy/İlçe	Şehir	2,91768*	,044
	Büyükşehir	1,68707	,161
Şehir	Köy/ İlçe	-2,91768*	,004
	Büyükşehir	-1,23060	,097
Büyükşehir	Köy /İlçe	-1,68707	,161
	Şehir	1,23060	,097

Tablo 4.53'te görüldüğü üzere Arkadaşça Aşk puanlarının uzun süre yaşanan yerleşim yerine göre farklılaşmasına ilişkin Post Hoc analizine göre farkın köy/ilçe ile şehir arasında olduğu ve köy veya ilçede yaşayan katılımcıların arkadaşça aşk tutumunu daha fazla tercih ettiği bulunmuştur.

Tablo 4. 54: Katılımcıların Sahiplenici Aşk Puanlarının yerleşim yerine göre gruplar arası farklılık Post- Hoc sonuçları

Yerleşim Yeri		Ortalamalar Farkı	p
Köy/İlçe	Şehir	-,56586	1,00
	Büyükşehir	,54558	1,00
Şehir	Köy/ İlçe	,56586	1,00
	Büyükşehir	1,11144*	,032
Büyükşehir	Köy /İlçe	-,54558	1,00
	Şehir	-1,11144*	,032

Tablo 4.54'te görüldüğü üzere Sahiplenici Aşk puanlarının uzun süre yaşanan yerleşim yerine göre farklılaşmasına ilişkin Post Hoc analizine göre şehirde yaşayan katılımcıların büyükşehirde yaşayanlara göre sahiplenici aşk tutumunu daha fazla tercih ettikleri bulunmuştur.

4.13. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçekleri Puanlarının Anne Bana Birliktelik ve Aile İçi Şiddete Maruz veya Tanık Olma Durumlarına Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular

Tablo 4.55: Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının anne baba birliktelik durumuna göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları

Düzy	Değişken	N	X	S	Sd	t	P
Tutkulu	Evli	271	14,64	4,21	298	-1,03	,301
	Ayrı	29	15,48	3,30			
Oyun gibi	Evli	271	9,28	3,10	298	-,102	,919
	Ayrı	29	9,34	4,22			
Mantıklı	Evli	271	11,67	3,99	298	,118	,906
	Ayrı	29	11,58	4,13			
Arkadaşça	Evli	271	11,61	4,75	298	-1,39	,164
	Ayrı	29	12,89	4,10			
Sahiplenici	Evli	271	12,18	3,48	298	,812	,417
	Ayrı	29	11,62	3,95			
Özgeci	Evli	271	10,60	4,28	298	-,460	,646
	Ayrı	29	11,00	5,29			

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde tutkulu aşk tutumuna sahip olan ve ebeveynleri birlikte olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =14,64) ile ebeveynleri ayrı olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ = 13,59) olarak hesaplanmıştır. Buna göre katılımcıların tutkulu aşk tutumunu tercih etmeleri ile ebeveynlerinin birliktelik durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde oyun gibi aşk tutumuna sahip olan ve ebeveynleri birlikte olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =9,28) ile ebeveynleri ayrı olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ = 9,34) olarak hesaplanmıştır. Buna göre katılımcıların oyun gibi aşk tutumunu tercih etmeleri ile ebeveynlerinin birliktelik durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde mantıklı aşk tutumuna sahip olan ve ebeveynleri birlikte olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =11,67) ile ebeveynleri ayrı olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ = 11,58) olarak hesaplanmıştır. Buna göre katılımcıların mantıklı aşk tutumunu tercih etmeleri ile ebeveynlerinin birliktelik durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde arkadaşça aşk tutumuna sahip olan ve ebeveynleri birlikte olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =11,61) ile ebeveynleri ayrı olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ = 12,89) olarak hesaplanmıştır. Buna göre katılımcıların arkadaşça aşk tutumunu tercih etmeleri ile ebeveynlerinin birliktelik durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde sahiplenici aşk tutumuna sahip olan ve ebeveynleri birlikte olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =12,18) ile ebeveynleri ayrı olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ = 11,62) olarak hesaplanmıştır. Buna göre katılımcıların sahiplenici aşk tutumunu tercih etmeleri ile ebeveynlerinin birliktelik durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde özgeci aşk tutumuna sahip olan ve ebeveynleri birlikte olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =10,60) ile ebeveynleri ayrı olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ = 10) olarak hesaplanmıştır. Buna göre katılımcıların özgeci aşk tutumunu tercih etmeleri ile ebeveynlerinin birliktelik durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır, ($p>0,05$).

Tablo 4.56: Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının aile içi şiddete tanık olma durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları

Düzyey	Değişken	N	X	S	Sd	t	P
Tutkulu	Evet	81	14,96	3,65	298	,601	,549
	Hayır	219	14,63	4,30			
Oyun gibi	Evet	81	9,49	3,56	298	,677	,499
	Hayır	219	9,21	3,08			
Mantıklı	Evet	81	10,60	3,98	298	-2,83	,005**
	Hayır	219	12,06	3,95			
Arkadaşça	Evet	81	12,25	4,60	298	1,16	,246
	Hayır	219	11,54	4,73			
Sahiplenici	Evet	81	12,93	3,36	298	2,44	,015*
	Hayır	219	11,82	3,54			
Özgeci	Evet	81	11,12	4,52	298	1,15	,249
	Hayır	219	10,46	4,32			

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde tutkulu aşk tutumuna sahip olan ve aile içi şiddete tanık olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =14,96) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ = 14,63) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların aile içi şiddete tanık olma durumları ile flört ilişkilerinde tutkulu aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde oyun gibi aşk tutumuna sahip olan ve aile içi şiddete tanık olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =9,49) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ = 9,21) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların aile içi şiddete tanık olma durumları ile flört ilişkilerinde oyun gibi aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde mantıklı aşk tutumuna sahip olan ve aile içi şiddete tanık olan katılımcıların puan ortalamaları

($\bar{x} = 10,60$) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 12,06$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların aile içi şiddete tanık olma durumları ile flört ilişkilerinde mantıklı aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $t(298) = -2,83, p < 0.05$. Buna göre aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların tanık olan katılımcılara oranla daha fazla mantıklı aşk tutumunu tercih ettikleri görülmektedir.

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde arkadaşça aşk tutumuna sahip olan ve aile içi şiddete tanık olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 12,25$) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 11,54$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların aile içi şiddete tanık olma durumları ile flört ilişkilerinde arkadaşça aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p > 0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde sahiplenici aşk tutumuna sahip olan ve aile içi şiddete tanık olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 12,93$) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 11,82$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların aile içi şiddete tanık olma durumları ile flört ilişkilerinde sahiplenici aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $t(298) = 2,44, p < 0.05$. Buna göre aile içi şiddete tanık olan katılımcıların tanık olmayanlara göre daha fazla oranda sahiplenici aşk tutumunu tercih ettikleri görülmektedir.

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde özgeci aşk tutumuna sahip olan ve aile içi şiddete tanık olan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 11,12$) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 10,46$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların aile içi şiddete tanık olma durumları ile flört ilişkilerinde özgeci aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p > 0,05$).

Tablo 4.57: Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının aile içi şiddete maruz kalma durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları

Düzyey	Değişken	N	X	S	Sd	t	P
Tutkulu	Evet	71	15,18	3,73	2	1,06	,288
	Hayır	229	14,58	4,25	98		
Oyun gibi	Evet	71	9,56	3,45	298	,828	,408
	Hayır	229	9,20	3,14			

Arkadaşça	Evet	71	11,78	4,35	298	,100	,921
	Hayır	229	11,72	4,81			
Mantıklı	Evet	71	10,69	4,16	298	-2,37	,018*
	Hayır	229	11,97	3,91			
Sahiplenici	Evet	71	12,94	3,50	298	2,24	,025*
	Hayır	229	11,87	3,54			
Özgeci	Evet	71	10,81	4,52	298	,381	,703
	Hayır	229	10,58	4,34			

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde tutkulu aşk tutumuna sahip olan ve aile içi şiddete maruz kalan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =15,18) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =14,58) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların aile içi şiddete maruz kalma durumları ile flört ilişkilerinde tutkulu aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde oyun gibi aşk tutumuna sahip olan ve aile içi şiddete maruz kalan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =9,56) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =9,20) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların aile içi şiddete maruz kalma durumları ile flört ilişkilerinde oyun gibi aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde arkadaşça aşk tutumuna sahip olan ve aile içi şiddete maruz kalan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =11,78) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =11,72) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların aile içi şiddete maruz kalma durumları ile flört ilişkilerinde arkadaşça aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde mantıklı aşk tutumuna sahip olan ve aile içi şiddete maruz kalan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =10,69) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =11,97) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların aile içi şiddete maruz kalma durumları ile flört ilişkilerinde mantıklı aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $t(298) = -2,37$, $p<0.05$. Buna göre aile içi şiddete maruz kalmayan katılımcıların maruz kalan katılımcılara oranla daha fazla mantıklı aşk tutumunu tercih ettikleri görülmektedir.

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde sahiplenici aşk tutumuna sahip olan ve aile içi şiddete maruz kalan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =12,94) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ = 11,87) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların aile içi şiddete maruz kalma durumları ile flört ilişkilerinde sahiplenici aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $t(298) = 2,24, p<0.05$. Buna göre aile içi şiddete maruz kalan katılımcıların maruz kalmayan katılımcılara oranla daha fazla sahiplenici aşk tutumunu tercih ettikleri görülmektedir.

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde özgeci aşk tutumuna sahip olan ve aile içi şiddete maruz kalan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =10,81) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ = 10,58) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların aile içi şiddete maruz kalma durumları ile flört ilişkilerinde özgeci aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

4.14. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği Puanlarının Flörte Dair Deneyimlerine Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulgular

Tablo 4.58: Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının flört deneyimi olma durumuna göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları

Düzyey	Değişken	N	X	S	Sd	t	P
Tutkulu	Evet	232	14,95	4,03	298	1,75	,081
	Hayır	68	13,95	4,42			
Oyun gibi	Evet	232	9,41	3,22	298	1,30	,192
	Hayır	68	8,83	3,18			
Arkadaşça	Evet	232	12,19	4,65	298	3,16	,002**
	Hayır	68	10,17	4,58			
Mantıklı	Evet	232	11,39	4,03	298	-2,23	,026*
	Hayır	68	12,61	3,78			
Sahiplenici	Evet	232	12,22	3,43	298	,923	,357
	Hayır	68	11,77	3,81			
Özgeci	Evet	232	10,83	4,39	298	1,40	,160
	Hayır	68	9,98	4,31			

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde tutkulu aşk tutumuna sahip olan ve yaşamlarında en az bir kez flört deneyimi bulunan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =14,95) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =13,95) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların flört

deneyimlerinin olması ile flört ilişkilerinde tutkulu aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde oyun gibi aşk tutumuna sahip olan ve yaşamlarında en az bir kez flört deneyimi bulunan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 9,41$) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 8,83$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların flört deneyimlerinin olması ile flört ilişkilerinde oyun gibi aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde arkadaşça aşk tutumuna sahip olan ve yaşamlarında en az bir kez flört deneyimi bulunan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 12,19$) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 10,17$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların flört deneyimlerinin olması ile flört ilişkilerinde arkadaşça aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $t(298) = 3,16$, $p<0,05$. Buna göre hayatında en az bir kez flört deneyimi bulunan katılımcıların flört deneyimi bulunmayan katılımcılara göre daha fazla arkadaşça aşk tutumunu tercih etmektedirler.

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde mantıklı aşk tutumuna sahip olan ve yaşamlarında en az bir kez flört deneyimi bulunan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 11,39$) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 12,61$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların flört deneyimlerinin olması ile flört ilişkilerinde mantıklı aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur, $t(298) = -2,23$, $p<0,05$. Buna göre hayatı boyunca hiç flört ilişkisi olmayan katılımcıların mantıklı aşk tutumunu daha fazla tercih ettikleri görülmektedir.

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde sahiplenici aşk tutumuna sahip olan ve yaşamlarında en az bir kez flört deneyimi bulunan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 12,22$) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 11,77$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların flört deneyimlerinin olması ile flört ilişkilerinde sahiplenici aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde özgeci aşk tutumuna sahip olan ve yaşamlarında en az bir kez flört deneyimi bulunan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =10,83) ile aile içi şiddete tanık olmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =9,98) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların flört deneyimlerinin olması ile flört ilişkilerinde özgeci aşk tutumuna sahip olmaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmamıştır, ($p>0,05$).

Tablo 4.59: Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının herhangi bir ilişkilerinde flört şiddetine maruz kalma durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları

Düzyey	Değişken	N	X	S	Sd	t	P
Tutkulu	Evet	57	14,64	4,03	230	-,607	,544
	Hayır	175	15,02	4,42			
Oyun gibi	Evet	57	10,22	3,22	230	2,12	,034*
	Hayır	175	9,18	3,18			
Arkadaşça	Evet	57	11,87	4,65	230	-,570	,569
	Hayır	175	12,28	4,58			
Mantıklı	Evet	57	11,84	4,03	230	,885	,377
	Hayır	175	11,29	3,78			
Sahiplenici	Evet	57	13,54	3,43	230	3,41	,001**
	Hayır	175	11,79	3,81			
Özgeci	Evet	57	10,73	4,39	230	-,205	,838
	Hayır	175	10,87	4,31			

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde tutkulu aşk tutumuna sahip olan ve geçmiş veya şimdiki ilişkilerinde flört şiddetine maruz kalan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =14,64) ile flört şiddetine maruz kalmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =15,02) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların tutkulu aşk tutumuna sahip olma durumlarının herhangi bir flört ilişkilerinde şiddete maruz kalma durumlarına göre farklılaşmadığı görülmüştür, ($p>0,05$)

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde oyun gibi aşk tutumuna sahip olan ve geçmiş veya şimdiki ilişkilerinde flört şiddetine maruz kalan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =10,22) ile flört şiddetine maruz kalmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =9,18) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların oyun gibi aşk tutumuna sahip olma durumlarının herhangi bir flört ilişkilerinde şiddete maruz kalma durumlarına göre farklılaştığı görülmüştür, $t(230)=2,12$, $p<0,5$.

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde arkadaşça aşk tutumuna sahip olan ve geçmiş veya şimdiki ilişkilerinde flört şiddetine maruz kalan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 11,87$) ile flört şiddetine maruz kalmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 12,28$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların arkadaşça aşk tutumuna sahip olma durumlarının herhangi bir flört ilişkilerinde şiddete maruz kalma durumlarına göre farklılaşmadığı görülmüştür, ($p > 0,05$)

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde mantıklı aşk tutumuna sahip olan ve geçmiş veya şimdiki ilişkilerinde flört şiddetine maruz kalan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 11,84$) ile flört şiddetine maruz kalmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 11,29$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların mantıklı aşk tutumuna sahip olma durumlarının herhangi bir flört ilişkilerinde şiddete maruz kalma durumlarına göre farklılaşmadığı görülmüştür, ($p > 0,05$)

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde sahiplenici aşk tutumuna sahip olan ve geçmiş veya şimdiki ilişkilerinde flört şiddetine maruz kalan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 13,54$) ile flört şiddetine maruz kalmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 11,79$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların sahiplenici aşk tutumuna sahip olma durumlarının herhangi bir flört ilişkilerinde şiddete maruz kalma durumlarına göre farklılaştığı görülmüştür, $t(230) = 3,41$, $p < 0,05$.

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde özgeci aşk tutumuna sahip olan ve geçmiş veya şimdiki ilişkilerinde flört şiddetine maruz kalan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 10,73$) ile flört şiddetine maruz kalmayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x} = 10,87$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların özgeci aşk tutumuna sahip olma durumlarının herhangi bir flört ilişkilerinde şiddete maruz kalma durumlarına göre farklılaşmadığı görülmüştür, ($p > 0,05$)

Tablo 4.60: Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanlarının herhangi bir flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin t-testi sonuçları

Düzy	Değişken	N	X	S	Sd	t	P
Tutkulu	Evet	30	15,06	3,22	230	-,607	,544
	Hayır	202	14,93	4,14			

Oyun gibi	Evet	30	10,16	2,99	230	2,12	,034*
	Hayır	202	9,30	3,24			
Arkadaşça	Evet	30	11,30	4,31	230	-,570	,569
	Hayır	202	12,33	4,69			
Mantıklı	Evet	30	11,96	5,05	230	,885	,377
	Hayır	202	11,30	3,86			
Sahiplenici	Evet	30	14,36	2,99	230	3,41	,001**
	Hayır	202	11,91	3,39			
Özgeci	Evet	30	11,20	4,87	230	-,205	,838
	Hayır	202	10,78	4,33			

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde tutkulu aşk tutumuna sahip olan ve geçmiş veya şimdiki ilişkilerinde flört şiddeti uygulayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =15,06) ile flört şiddeti uygulamayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =14,93) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların tutkulu aşk tutumuna sahip olma durumlarının herhangi bir flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarına göre farklılaşmadığı görülmüştür, ($p>0,05$)

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde oyun gibi aşk tutumuna sahip olan ve geçmiş veya şimdiki ilişkilerinde flört şiddeti uygulayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =10,16) ile flört şiddeti uygulamayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =9,30) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların oyun gibi aşk tutumuna sahip olma durumlarının herhangi bir flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarına göre farklılaştığı görülmüştür, $t(230) = 2,12$, $p<0,05$.

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde arkadaşça aşk tutumuna sahip olan ve geçmiş veya şimdiki ilişkilerinde flört şiddeti uygulayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =11,30) ile flört şiddeti uygulamayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =12,33) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların arkadaşça aşk tutumuna sahip olma durumlarının herhangi bir flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarına göre farklılaşmadığı görülmüştür, ($p>0,05$)

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde mantıklı aşk tutumuna sahip olan ve geçmiş veya şimdiki ilişkilerinde flört şiddeti uygulayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =11,96) ile flört şiddeti uygulamayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =11,30) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların mantıklı aşk tutumuna sahip olma durumlarının herhangi bir flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarına göre farklılaşmadığı görülmüştür, ($p>0,05$).

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde sahiplenici aşk tutumuna sahip olan ve geçmiş veya şimdiki ilişkilerinde flört şiddeti uygulayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =14,36) ile flört şiddeti uygulamayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =11,91) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların sahiplenici aşk tutumuna sahip olma durumlarının herhangi bir flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarına göre farklılaştığı görülmüştür, $t(230) = 3,41$, $p<0,05$.

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği puanları doğrultusunda flört ilişkilerinde özgeci aşk tutumuna sahip olan ve geçmiş veya şimdiki ilişkilerinde flört şiddeti uygulayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =11,20) ile flört şiddeti uygulamayan katılımcıların puan ortalamaları ($\bar{x}$ =10,78) olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların özgeci aşk tutumuna sahip olma durumlarının herhangi bir flört ilişkilerinde şiddet uygulama durumlarına göre farklılaşmadığı görülmüştür, ($p>0,05$).

5. TARTIŞMA

5.1. Katılımcıların Sosyo-demografik Özelliklerine Yönelik Bulguların Tartışılması

Katılımcıların kadınlar 176 erkekler 124 kişi olmak üzere sayılarının yakın olması çalışmada cinsiyetler arası farklılıkları incelenebilmesi açısından fayda sağlamaktadır. Bununla birlikte katılımcıların yaş aralığı 18-24 yaş arasında değişmektedir. Çalışmanın üniversite eğitime devam eden gençleri kapsamaması sebebiyle çalışma grubunun yaş aralığı çalışmanın amacına hizmet etmektedir.

Katılımcıların ailelerinin yaklaşık gelirinin en fazla oranla (%29,3) 2500-4000 TL arasında olduğu görülmektedir. Buna göre katılımcıların ailelerinin toplam gelirinin asgari ücret sınırına oldukça yakın olduğu görülmektedir. Uzun süre yaşadıkları yerleşim yeri açısından katılımcıların büyük çoğunluğu şehir veya büyükşehirde ikamet etmektedir. Flört şiddeti üzerine yapılan çalışmalarda seçilen çalışma gruplarında da benzer bir sosyoekonomik görünüm bulunmaktadır (19,158).

Katılımcıların %90,3'ünün anne babası evli iken %9,7'si parçalanmış aile yapısına sahiptir. Katılımcıların %27'si aile içi şiddete tanık olduğunu ifade ederken %23,7'si aile içi şiddete maruz kaldığını beyan etmiştir. Katılımcıların aile içerisinde en çok fiziksel şiddete tanık oldukları (%59,3) ikinci sırada ise bunu psikolojik şiddetin (%55,6) takip ettiği görülmektedir. Katılımcılar aile içerisinde yine en çok fiziksel şiddete maruz kaldıklarını (%73,2) ardından psikolojik şiddete (%36,6) maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %77,3'ünün en az bir kez flört ilişkisi deneyimlerinin bulunduğu ve ilk büyük çoğunlukla (%17,7) 15 yaşında başladığı görülmektedir. Katılımcıların %24,6'sı herhangi bir flört ilişkilerinde şiddete maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Maruz kalınan şiddetin %86'sını ise psikolojik şiddet oluşturmaktadır. Bununla birlikte katılımcıların %54,4'ü maruz kaldıkları flört şiddetinin ilk ilişkilerinde meydana geldiğini belirtmektedir. Yapılan çalışmalar ilk flört ilişkilerin ergenlik döneminde başlamasının şiddete maruz kalma açısından bir risk faktörü olduğu yönündedir (217, 218, 219). Üniversite öğrencileri ile ülkemizde yapılan çalışmalar incelendiğinde öğrencilerin önemli bir kısmının flört şiddetine maruz kaldığı görülmektedir (5, 16, 40). Yapılan çalışmalarda

öğrencilerin en çok maruz kaldığı şiddet türü ise araştırma sonuçlarımızda aynı sonucu taşıyan psikolojik şiddettir (220). Yurt dışı örneklerinde de üniversite öğrencileri ile yapılan çalışmalarda öğrencilerin yarıya yakınının en az bir kez flört şiddetine maruz kaldığı sonucu elde edilmektedir (221). Katılımcıların % 12,9'u ise geçmiş veya mevcut ilişkileri özelinde şiddet uygulama durumu sorusuna evet yanıtını vermişlerdir. 2008 yılında Hacettepe Üniversitesi tarafından en az bir flört ilişkisi olmuş 147 üniversite öğrencisi ile yapılan bir çalışmada öğrencilerin %28,6'sı ilişkilerinde şiddete maruz kaldıklarını, %18,4'ü ise ilişkilerinde şiddet uyguladıklarını belirtmişlerdir (5). 2016 yılında 645 üniversite öğrencisi ile yapılan bir çalışmada ise öğrencilerin %52,9'u flört şiddetine maruz kaldıklarını, %52'si ise flört şiddeti uygulayan taraf olduklarını belirtmişlerdir (40).

5.2. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri ve Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği'nden Aldıkları Puanlara İlişkin Bulgularının Tartışılması

Katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği'nden aldıkları puanlar 15-57 arasında değişmekte olup ortalama puan $27,9 \pm 9,94$ tür. Flörtte Şiddete Yönelik Tutumlar Ölçekleri'nin Türkçe formu Yumuşak ve Şahin tarafından geliştirilmiştir ve 599 üniversite öğrencisi ile yaptıkları çalışmada Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği'nden alınan puan ortalaması $39,56 \pm 10,22$ şeklindedir (215). Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri'nin kullanıldığı 348 üniversite öğrencisi ile yapılan bir çalışmada da Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği'nden alınan puan ortalaması $28,39 \pm 10,02$ şeklindedir (222). 2018 yılında aynı ölçek ile 321 lise, üniversite, yüksek lisans ve doktora öğrencilerini kapsayacak şekilde yapılan bir çalışmada Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği'nden alınan puan ortalaması $40,44 \pm 5,71$ 'dir (223). Ölçeğin orijinal metninde ise 442 erkek 379 kadın katılımcı ile çalışılmıştır. Buna göre erkeklerin flörtte Erkeğin Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği'nden aldıkları puan ortalamaları $32,86 \pm 10,06$ iken kadınların puan ortalamaları $28,23 \pm 7,71$ 'dir (176). Çalışmamızda erkek tarafından uygulanan psikolojik şiddete yönelik kabul düzeyinin diğer araştırma sonuçlarına oranla düşük olmasında araştırmaya sosyal hizmet öğrencilerinin de dâhil edilmiş olmasının etkili olabileceği düşünülmektedir.

Katılımcıların flörtte Erkeğin Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği'nden aldıkları puanlar 12-45 arasında değişmekte olup puan ortalamaları $18,15 \pm 7,62$ 'dir. Yumuşak ve Şahin'in yaptığı çalışmada flörtte Erkeğin Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği'nden puan ortalamaları $29,45 \pm 10,14$ iken Cinal'ın yaptığı çalışmada $29,18 \pm 4,27$ 'dir (215, 223). Pines ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada erkekler $23,82 \pm 9,16$ ortalamasında iken kadınlar $20,23 \pm 7,80$ 'dir (176). Araştırmamızda ve yapılan benzer çalışmalarda erkek tarafından uygulanan fiziksel flört şiddetine yönelik kabul düzeyinin psikolojik şiddete oranla düşük olmasının en temel sebeplerinden biri olarak son dönemde flört şiddeti, kadına yönelik şiddet gibi konularda farkındalık çalışmalarının artması olduğu düşünülmektedir. Ancak şiddet kavramı ilk olarak akla fiziksel şiddeti getirdiğinden katılımcıların farkındalıkları fiziksel şiddet boyutunda daha fazla gelişmiş olabilir.

Katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği puanları 11-49 arasında değişmekte olup ortalama puanları $20,94 \pm 8,15$ 'tir. Pines ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada bu ölçekten erkek katılımcılar $28,87 \pm 7,37$ ortalama puanına sahipken kadın katılımcıların ortalama puanı $26,95 \pm 7,71$ 'dir (176). Yumuşak ve Şahin'in yaptığı çalışmada ise katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Psikolojik Şiddet Ölçeği ortalama puanları $34,77 \pm 8,05$ 'tir (215). Ülkemizde yapılan diğer çalışmalarda da ortalama puan $20,96 \pm 8,08$ ve $21,62 \pm 6,75$ olarak bulunmuştur (222, 223).

Katılımcıların flörtte Kadının Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği puanları 12-60 arasında değişmekte olup $22,41 \pm 9,39$ 'dur. Pines ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada erkeklerin flörtte Kadının Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeği ortalama puanları $30,57 \pm 8,97$ iken kadınların ortalama puanları $26,19 \pm 9,55$ 'tir (176). Yumuşak ve Şahin tarafından yapılan çalışmada $29,57 \pm 8,98$ 'dir (215). Kadının Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddeti Ölçeği üzerinden yapılan bir diğer çalışmada ortalama puan $21,92 \pm 8,50$ olarak bulunmuştur (222).

Çalışmamızda Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri'nden alınan puanlar ve benzer araştırmalar karşılaştırıldığında ölçeklerden alınan puanların birbirine yakın olduğu görülmektedir. Ancak çalışmamızda bulunan sonuçlar katılımcıların bazı araştırmalara oranla flört şiddetini kabul düzeylerinin daha düşük olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Buradaki en temel sebebin çalışma grubu arasında flört şiddeti

üzerine mesleki eğitim alan sosyal hizmet öğrencilerinin bulunması olarak yorumlanabilir.

Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçekleri alt boyutlarında aldıkları puan ortalamalarında en yüksek aşk tutumu tutkulu aşk olarak bulunmuştur ve katılımcıların puan ortalaması $14,72 \pm 4,13$ 'tür. Ardından sırasıyla sahiplenici aşk ($12,12 \pm 3,08$), arkadaşça aşk ($11,74 \pm 4,70$), mantıklı aşk ($11,67 \pm 3,52$), özgeci aşk ($10,64 \pm 4,38$) ve oyun gibi aşk ($9,28 \pm 3,21$) şeklindedir. Aşka ilişkin tutumlar üzerine ülkemizde yapılan benzer çalışmalar incelendiğinde tutkulu aşk tutumunun en yüksek puana oyun gibi aşk tutumunun ise en az puana sahip olduğu çalışmalar görülmektedir (171, 187, 224). Bununla birlikte yurt dışında yapılan çeşitli çalışmalarda tutkulu aşk puanlarının daha düşük olduğu da görülmektedir (182, 225, 226). Burada kültürel etkilerin aşk tutumunda etkili olduğu yönünde bir sonuç ortaya çıkabilir. Ülkemizde flört ilişkileri geçmiş döneme göre toplum tarafından daha kabul edilebilir ilişkiler olmaya başlasa da toplumumuzun önemli bir kısmı evlilik dışı birlikteliklere sıcak bakmamaktadır. Bu nedenle ergenlik döneminden itibaren kadın ve erkeğin yakın arkadaşlık kurması, birlikte bir aktivitede bulunması vs. toplumun kimi kesimlerince hoş karşılanmamaktadır. Bu durum kadın ve erkeğin ayrı toplumsallaştırılmasına, dolayısıyla karşı cinse dair gerçekçi olmayan idealleştirilmiş beklentiler ile birbirlerine yaklaşımlarına ve ilişkilerde tutkulu, romantize edilmiş bir birliktelik yaşama hayali kurmaya başlayabilirler (182). Bununla birlikte Türk toplum yapısında romantik ilişkilerin evlilik birliği olsa dahi toplum yapısına uygun ve muhafazakâr ölçülerde gösterilmesi yönündedir. Bu durumda özellikle ergenlik ve gençlik dönemindeki bireyler çevrelerinde açık bir romantik ilişki örneği göremediğinden dizi/filmler aracılığı ile görmüş oldukları genellikle tutkulu, büyük kavgaların ve büyük buluşmaların yaşandığı ancak birbirlerinden kopamayan çiftleri idealize ederek kendi aşk yaşamlarında da benzer bir ilişki arayışı içerisinde olabilirler. Bununla birlikte Ercan'ın da belirttiği üzere oyun gibi aşk tutumu puanlarının ülkemizde daha düşük olmasının nedeni olarak da Türk toplum yapısının gününbirlik ilişkilere ya da sık partner değişimlerine sıcak bakmıyor olması olabilir (171). Bu görüşü güçlendirecek bir örnek olarak da çalışmamızın ileriki kısımlarında değinilecek olan kadın ve erkek aşk tutumu puanları arasındaki farktır. Çalışmamızın sonuçlarına benzer şekilde ülkemizde yapılan çalışmalarda oyun gibi aşk tutumu kadınlarda daha düşükken erkeklerde

daha yüksektir (201, 227). Bu durum sık partner değiştirme, günübirlik ilişkiler gibi özelliklere sahip ilişkilerin toplumumuzda hoş görülmemesinin yanı sıra toplumsal cinsiyet rolleri çerçevesinde toplum tarafından kad nlar  yakıştır lamayan ilişki biçimleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

5.3. Katılımcıların Flörtte şiddete Yönelik Tutumlar ile Aşka İlişkin Tutum Puanları Arasındaki İlişkiye Dair Bulguların Tartışılması

Araştırmanın temel amacı olan aşk tutumları ve flört şiddeti tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesine yönelik doğrudan bir çalışmaya literatürde rastlanmamıştır. Bu araştırmada iki tutum biçimi arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur. Buna göre tutkulu aşk tutumuna sahip katılımcıların flörtte erkeğin uyguladığı fiziksel şiddete, kadının uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik kabul düzeyi düşüktür. Tutkulu aşıklar ilişkilerine güvenle bağlı ve iletişime a ıkt rlar (197). Bu nedenle tutkulu aşıkların flörtte şiddet kabul düzeylerinin düşük olması beklendik bir sonuçtur. Ancak tutkulu aşk tutumuna sahip olmak ile erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddet tutumu arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Literatürde tutkulu aşıkların aşırıya kaçmayacak düzeyde kıskanç olabilecekleri belirtilmektedir (171). Bu nedenle tutkulu aşıklar erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik kabul edici olmasalar da nötr bir yaklaşım sergilemiş olabilirler.

Bu araştırmada oyun gibi aşk tutumuna sahip katılımcıların flörtte erkeğin uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete ile kadının uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik kabul edici tutum sergiledikleri sonucuna ulaşılmıştır. Literatürde oyun gibi aşıkların aşkı ciddiye almadıkları, aşkı bir eğlence olarak gördükleri ve kıskançlık gibi duyguların bu oyunu bozduğuna dair görüşe sahip oldukları belirtilmektedir (171, 195). Bu bilgi ile ilişkide şiddete yönelik kabul edici tutum çelişkili görünse de oyun gibi aşıklar ilişkilerine yeterince bağlılık göstermedikleri için aşk tutumu oyun gibi aşka uygun olmayan partnerlerine yönelik psikolojik şiddet gösteriyor olabilirler. Flörtte psikolojik şiddet sadece baskı oluşturan eylemleri değil aynı zamanda partneri yok sayma, partnerin duygusal ihtiyaçlarına karşılık vermeme gibi eylemleri de kapsamaktadır (81). Bununla birlikte oyun gibi aşıklar partnerlerine

karşı duygusal bir çekim hissetmeye başladıklarında kıskanç olabilirler (197). Bu kıskançlık duygusu da şiddetin nedenlerinden biri olarak görülebilir. Bunun yanı sıra oyun gibi aşıklar aşka yeterince değer vermemeleri sebebiyle de flört şiddetine karşı duyarsız olabilirler.

Çalışmamızda arkadaşça aşk tutumuna sahip olmanın flörtte erkeğin uyguladığı psikolojik şiddet hariç diğer şiddet türleri ile negatif ilişkili olması yine arkadaşça aşk tutumu özelliklerine uygun bir sonuçtur. Arkadaşça aşk; birbirini göz etmeyi, birlikte sağlıklı ve kaliteli zaman geçirmeyi ön planda tutar (177,198). Bu nedenle arkadaşça aşk tutumuna sahip bireylerin flört şiddetine yönelik olumsuz tutum sergilemesi beklendik bir sonuçtur. Ancak arkadaşça aşk tutumu doğası gereği uyumlu birliktelikleri savunmaktadır ve araştırma sonucunda erkeğin uyguladığı psikolojik şiddete yönelik negatif bir sonuç bulunmaması toplumsal cinsiyet kalıpları ile açıklanabilir. Arkadaşça aşk tutumuna sahip katılımcılar her ne kadar uyumlu birliktelikler tercih etseler de kalıp toplumsal cinsiyet yargılarının etkisiyle erkek tarafından uygulana psikolojik şiddeti yok sayıyor olabilirler.

Araştırmada mantıklı aşk tutumuna sahip olmanın hiçbir flört şiddeti ölçeği ile arasında anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır. Mantıklı aşk olumlu bir gelecek adına planlanmış birliktelikleri içerir (200). Bu nedenle mantıklı aşıkların flört şiddeti karşısında nötr bir tepki vermeleri beklendik bir sonuçtur. Burada iki sonuç ortaya çıkabilir. İlk olarak flört şiddeti ilişki kalitesini ve bireylerin yaşamlarını olumsuz etkilemektedir. Mantıklı aşıklar ise yaşamlarını pozitif yönde geliştirecek ilişkiler içerisinde olmayı tercih ederler. Dolayısıyla şiddet içerikli bir ilişkiyi sürdürmeyi düşünmeyeceklerdir. İkinci sonuç ise mantıklı aşıkların maddiyat, statü gibi özellikleri sebebiyle partnerlerinin kendilerine yönelik her türlü davranışını kabul edebileceği yorumudur. Bu durumda mantıklı aşık statüsünü ve maddi gücünü kaybetmemek adına şiddete razı olabilir. Bu durumda şiddet negatif ya da pozitif anlamda mantıklı aşıkların ilişkisini etkilemiyor ve şiddetin varlığını ya da yokluğunu tamamen yok sayıyor olabilirler.

Çalışmamızda sahiplenici aşk tutumuna sahip olmanın flörtte erkeğin uyguladığı psikolojik şiddet, kadının uyguladığı psikolojik şiddet ve fiziksel şiddete yönelik kabul edici bir tutum sergiledikleri görülmektedir. Sahiplenici aşıklar ilişkilerinde güvensiz, aşırı kıskanç, takıntılı kişilerdir (202). Bu nedenle

partnerlerine karşı güvensizlik yaşarlar (171). Bu durum sahiplenici aşk tutumuna sahip bireylerin ilişkilerde şiddeti normalleştirmesine neden olabilir. Bununla birlikte sahiplenici aşk tutumuna sahip bireylerin erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutumunda anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bu durum son zamanlarda gerek basında gerek sosyal medyada sık sık ilişkilerde şiddet, kadına yönelik şiddet vb. konularda yayınların yapılması ve farkındalık çalışmalarının artırılmış olması olabilir. Özellikle katılımcıların üniversite öğrencisi olmaları bu farkındalığı artırmış olabilir. Ancak şiddet denildiğinde akla ilk olarak fiziksel şiddetin gelmesi sebebiyle bireylerin olumlu farkındalıkları bu yönde gelişmiş olabilir.

Araştırmada özgeci aşk tutumuna sahip olmanın da sahiplenici aşk ile aynı sonuç gösterdiği görülmektedir. Özgeci aşk tutumuna sahip bireyler partnerlerine son derece bağlı ve tüm benliklerini partnerlerine ve ilişkilerine feda etmeye hazır aşıklardır (197). Bu nedenle sahiplenici aşk tutumu ile benzer sonuçlar göstermelerine rağmen özgeci aşıklar ilişkiye kendini feda etme tutumları ile şiddete maruz kalan taraf olma açısından daha fazla risk taşımaktadır.

Yapılan çalışmada sahiplenici aşk ve özgeci aşkın flört şiddeti tutumları ile pozitif ilişkiye sahip olması toplumsal cinsiyet kalıpları ve feminist kuram bağlamında inceleyebilir. Sahiplenici aşıklar birlikte oldukları kişiye karşı güvensizlik, kıskançlık, takıntılı davranma gibi özellikleri ile bilinmektedirler (21) Bu tip özellikler ve toplumsal cinsiyet kalıplarının birey üzerindeki etkisi kişilerin yakın ilişkilerde şiddete başvurmasına neden olabilir. Şiddete neden olan bireysel ve psikolojik etkiler göz ardı edilemez ancak yakın ilişkilerde şiddetin sadece bireysel etkiler sebebi ile ortaya çıktığını savunmak şiddeti normalleştirmektedir (228). Özellikle yakın ilişkilerde şiddetin bireysel sebeplerinin yanı sıra toplumsal nedenleri de oldukça önemlidir. Çünkü yakın ilişkilerde şiddet çoğu zaman ilişkilere dair öğrenilmiş olumsuz ve yanlış kalıpları “aşk” olarak adlandırmakla ilişkilidir. Özellikle ülkemizde kültürel etkiler ve toplumsal cinsiyet kalıpları gereği yakın ilişkilerde erkeklerin sahiplenici bir tutumla kadınlar üzerinde tahakküm kurmaları normalleştirilmektedir (100, 101). Bu tahakküm toplum ve kimi zaman medya tarafından “aşk, gerçek sevgi” gibi kalıplarla ifade edilerek aşkın doğasında kadının sahiplenilen erkeğinse sahiplenilen rolüne bürünmesini salık vermektedir. Özellikle günümüz dünyasında kadının ekonomik özgürlüğünü elde etmesi ile erkek hegemonyasından çıkmış olması ve erkek şiddetine karşı durabiliyor olması ataerkil

sistemin devamlılığını örseleyebilir. Bu nedenle yakın ilişkilerde şiddetin meşrulaştırılmasının bir yolu da aşka dair oluşturulan çarpık “sahiplenme” kavramıdır. Yakın ilişkilerde yaşanan şiddeti açıklamak adına feminist kuram oldukça önemlidir. İkinci dalga feminizm hareketi erkekleri ataerkin taşıyıcısı olarak görmekte ve şiddetin doğrudan erkek tarafından uygulandığını savunmaktadır (115, 229). Bu çalışmalar yakın ilişkilerde yaşanan şiddet hakkında bilinç oluşturma adına oldukça değerlidir. Ancak günümüzde değişen sosyal yapı gereği güncel feminist yaklaşımda yakın ilişkilerdeki şiddetin erkek boyutunun incelenmesi söz konusudur (229, 230). Bu noktada yakın ilişkilerde erkeği sadece şiddetin fail olarak ele almak yerine toplumsal cinsiyet kalıplarının oluşturduğu erkeklik sorunlarını da incelemek flört şiddetine yönelik çözümler adına önemlidir. Çünkü şiddet cinsiyetten ziyade ataerkil sistemin getirdiği eril zihniyetten doğmaktadır ve bu zihniyet kimi zaman erkekleri şiddet faili olmak yönünde baskılamaktadır. Bu baskılama aslında erkeklerin toplumsal sistem içerisinde toplumsal sistem içerisinde şiddet görmelerine de neden olabilir. Öyle ki erkekler feminen tavırları nedeniyle de toplumsal şiddetle karşılaşabilmektedir (229). Burada sorunun biyolojik açıdan kadın ya da erkek olmak değil toplumsal baskının getirmiş olduğu eril zihniyet olduğu düşünülebilir. Yakın ilişkilerde eril şiddet uygulamak içinse erkek olmaya gerek yoktur (231). Bu nedenle son yıllarda yakın ilişkilerdeki şiddetin açıklanmasında “toplumsal cinsiyete dayalı şiddet” kavramı kullanılmaktadır. Bu kavram flörtte şiddet mağdurlarının her zaman sadece kadınlar olmadığı, erkeklerin de şiddete maruz kalabileceği vurgusu açısından da önemlidir (229). Gelenekselliğin giderek kırıldığı günümüz dünyasında gençler arasındaki ilişki ve şiddet biçimleri de değişime uğramıştır. Fiziksel boyutta olmasa da kadınların da sosyal medya, hızlı mesajlaşma uygulamaları vb. aracılığı ile birliktelik yaşadıkları erkekler üzerinde psikolojik baskı uyguladığı görülmektedir. Araştırma sonuçlarımızda özgeci aşk tutumu ve flört şiddeti arasında da pozitif bir ilişki bulunmuştur ve erkeklerde daha yüksek olduğu görülmekle birlikte özgeci aşkın toplumsal cinsiyet kalıpları gereği kadınlara uygun görülen bir kalıp olduğu düşünülebilir. Özgeci aşk yapısı gereği şiddete maruz kalmaya daha açık bir aşk biçimidir. Buradan hareketle ilişki içerisinde kadın ya da erkek fark etmeksizin toplumsal cinsiyet kalıpları ile birleşen eril tahakkümün kadın ve erkek açısından flört şiddeti mağduru olmayı riskli hale getirdiği görülmektedir. Sahip olunan aşk tutumları ile birleşen bu algı flört şiddetinde önemli bir etki olabilir.

5.4. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Sosyodemografik Özelliklere Göre Farklaşmasına İlişkin Bulguların Tartışılması

Çalışmamızda flört şiddeti tutumlarının cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaştığı ve erkek katılımcıların flört şiddetine yönelik daha fazla onaylayıcı tutuma sahip olduklarına ulaşılmıştır. Literatür incelendiğinde hem ülkemizde hem de yurtdışında yapılan çalışmalar erkeklerin ilişki içerisinde şiddete daha fazla meyilli olduğunu göstermektedir (3, 9, 16, 40, 69, 232). Yapılan çalışmalar erkeklerin flört ilişkilerinde genel şiddet eğilimlerinin kadınlardan fazla olduğunu yönündedir (154). 2011 yılında yapılan bir çalışmada erkeklerin flört ilişkilerinde şiddet uygulamanın kendilerine ilişkide daha fazla kazanç sağlayacağı yönünde bir inanca sahip olduklarını ve haklı durumlarda partnere şiddet uygulanabileceği yönünde bir inanca kadınlardan daha fazla sahip oldukları bulunmuştur (155). İlkokul ve lise düzeyindeki öğrencilerle yapılan çalışmalarda da erkek öğrencilerin şiddet eylemlerine daha meyilli olduğu ve şiddeti daha yüksek düzeyde onayladıkları bulunmuştur (62, 233). Flört şiddetini kabul durumu kültürel ve sosyal koşullardan etkilenebilir. Erkeklerin şiddeti daha yüksek düzeyde kabul etmesinin en temel sebebi yetiştirilme şartlarıdır. Ataerkil sistemlerde erkek çocukların şiddet içerikli davranışları onaylanmakta ya da hoş karşılanmakta iken kız çocuklarına daha uyumlu olmaları telkin edilmektedir. Özellikle toplumsal cinsiyet temelli şekillenen flört şiddetinde erkeklerin kimi durumlarda şiddeti kendilerine ait bir hak olarak görmelerinde toplum yapısının ve yetiştirilme koşullarının önemli bir etkisi bulunmaktadır. Bu nedenle flört şiddeti bireysel sebeplerden etkilenebildiği kabul edilmekle birlikte en önemli etkenin toplumsal yapı ve ataerkil sistem olduğu da düşünülmelidir. Bireyler biyolojik olarak kadın ya da erkek olmalarından ziyade toplumsal cinsiyet kalıpları gereği kendilerine yüklenen sorumluluklar üzerinden şiddeti meşrulaştırabilir. Öyle ki flört ilişkilerinde kadınların daha çok şiddet mağduru olduğu araştırma sonuçlarında görülmekle birlikte (155) erkeklerin de flört ilişkilerinde şiddet gördüklerine yönelik çalışmalar da mevcuttur. (234). 2017 yılında yapılan bu çalışmada kadınların daha çok psikolojik şiddet uygularken erkeklerin fiziksel şiddet uyguladığı yönündedir (234). Kadınlar ataerkil sistem gereği romantik ilişkilerde şiddete maruz kalma açısından daha fazla riske sahiptir. Ancak erkeklerin romantik ilişkilerde şiddete maruz kaldığı durumlar görülmektedir. Meydana gelen

bu şiddet genellikle yine ataerkil sistem üzerinden sunulan “erkeklik” üzerindendir. Erkekler ilişkilerde kendilerinden beklenen ataerkil “erkek” modeline uygun davranmadıklarında psikolojik şiddete maruz kalabilirler (229).

Araştırmamızda katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri puanlarının yaş değişkenine göre farklılaşmadığı görülmüştür. İftar’ın 2016 yılında yaptığı çalışmada ve Balcı-Devrim’in 2019 yılında yaptığı çalışmada benzer şekilde flört şiddeti tutumlarının yaşa göre farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır (40, 19). 2011 yılında yurtdışında yapılan bir çalışmada da gençlerin flört şiddeti tutumları ve yaş arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (235). Bununla birlikte bazı çalışmalarda flört şiddeti tutumunun yaşa göre değişkenlik gösterdiği bulgulara yer almaktadır. Sarıhan’ın 2019 yılında gençlerle yaptığı bir çalışmada yaş azaldıkça flört şiddeti tutumunun azaldığı yönünde bir araştırma sonucu ortaya çıkmışken (14) Cinal’ın 2018 yılında yine gençlerle yaptığı bir çalışmada sadece flörtte kadın tarafından uygulanan psikolojik şiddete yönelik kabul düzeyinin yaş arttıkça arttığı yönünde bir bulgu ortaya çıkmıştır (223). Bununla birlikte aynı çalışmada kadın tarafından uygulanan fiziksel flört şiddeti ile erkeğin uyguladığı fiziksel ve psikolojik flört şiddeti ve yaş arasında herhangi bir ilişki tespit edilememiştir. Yaş ve flört şiddetine yönelik tutum arasında yapılan bir çalışmada ise yaşlıların flört şiddetini daha yüksek düzeyde kabul ettiği gençlerin ise kabul düzeyinin düşük olduğu görülmüştür (236). Araştırmamızda ise katılımcı grubu 18-24 yaş arası üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Dolayısıyla günümüzde Z kuşağı dediğimiz grubu oluşturmaktadır (237). Bu nedenle benzer bir nesil özelliklerine sahip bu grup benzer toplumsal süreçlerden geçmektedir. Bu nedenle flörtte şiddete yönelik tutumların yaşa göre farklılaşmaması beklenebilir.

Bu çalışma katılımcıların flörtte şiddete yönelik tutumunun gelir düzeyine göre farklılaşmadığı sonucu ortaya çıkmıştır. Literatür incelendiğinde gelir ve flört şiddeti tutumu arasında bir ilişki olmadığı yönünde bulgular mevcuttur. Üniversite öğrencileri ile 2016 yılında yapılan bir çalışmada ailenin gelir seviyesi ile flört şiddeti tutumu arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (40). Yine üniversite öğrencileri ile 2019 yılında yapılan bir çalışmada da öğrencilerin flört şiddeti tutumlarının ailelerinin gelir seviyesine göre farklılaşmadığı sonucu bulunmuştur. Literatürde şiddete yönelik tutumun ailenin gelirine bağlı olmadığı sonucu

destekleyen pek çok bulgu bulunmaktadır (238,239, 240). Cinal'ın 2018 yılında farklı eğitim düzeylerindeki 24-30 yaş arası yetişkinlerle yaptığı çalışmada gelir seviyesi ve flört şiddeti tutumu arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (223). Ayyıldız'ın 2019 yılında yaptığı çalışmada ise ailenin gelir seviyesinin sadece erkeğin uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutumu etkilediğine dair bulguya rastlanmaktadır (49). Bununla birlikte aksini iddia eden çalışmalar bulunmakla birlikte günümüzde flört şiddetine maruz kalma ya da flört şiddeti uygulamanın gelir seviyesinden bağımsız bir olgu olduğu ve her gelir seviyesinden grupların flört şiddetine maruz kalabileceği ya da flört şiddeti uygulayabileceği yaşayabileceği görüşü yaygındır (103).

Çalışmamızda katılımcılardan yaşamlarının uzun bir süresini şehirde geçirenlerin flörtte erkeğin uyguladığı psikolojik şiddeti ve kadının uyguladığı fiziksel şiddeti büyükşehirde yaşayanlara göre daha fazla kabul edici tutuma sahip oldukları görülmüştür. Sperncer'in yaptığı bir çalışmada köyde doğup büyümüş katılımcıların şehirdekilere oranla flört şiddetini daha fazla kabul edici tutuma sahip oldukları yönünde bir bulguya rastlanmaktadır (241). Çalışmamızda köyde doğup büyümüş katılımcı sayısı şehir ve büyükşehirde göre azdır. Bu nedenle köy ve diğer yerleşim yerleri arasında önemli bir farkın bulunmaması katılımcı sayısının az oluşundan kaynaklanıyor olabilir. 2018 ve 2019 yıllarında yapılan benzer çalışmalarda flört şiddeti tutumunun yerleşim yerine göre farklılaşmadığına yönelik bulgular mevcuttur (223, 19). Yaşanılan yerleşim yerinin kültürel yapısı, küçük bir yer olması bireylerin yaşam tarzlarını farklılaştırabilir. Bu nedenle yerleşim yerine göre flört şiddeti tutumlarının değişmesi beklendik bir sonuçtur. Ancak yerleşim yerinin tek başına flört şiddeti tutumunda bir ölçüt olamayacağı bireylerin aile yapıları, eğitim düzeyleri gibi faktörlerin de bu hususta önemli bir faktör olduğu düşünülmektedir.

5.5. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Devam Etmekte Oldukları Bölüme Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulguların Tartışılması

Bu çalışmada katılımcılar okudukları bölümlere uygun şekilde fen bilimleri, sosyal bilimler olarak gruplandırılmış ve sosyal hizmet bölümü öğrencileri ile karşılaştırılmıştır. Buna göre sosyal hizmet bölümü öğrencilerinin kadının uyguladığı

fiziksel flört şiddeti, kadının uyguladığı psikolojik flört şiddetine yönelik tutumlarının fen bilimleri ve sosyal bilimler öğrencilerine göre daha az kabul edici olduğunu göstermektedir. Bu sonuç sosyal hizmet öğrencilerinin aldıkları eğitim doğrultusunda beklendi bir sonuçtur. Ancak sosyal hizmet öğrencilerinin erkeğin uyguladığı fiziksel flört şiddeti ve erkeğin uyguladığı psikolojik flört şiddetine yönelik kabul edici tutumunun sadece fen bilimleri öğrencilerine göre düşük olması sosyal bilimler öğrencileri ile aralarında bir farklılaşma yaşanmaması önemli bir bulgu olarak değerlendirilmektedir. Veriler incelendiğinde tüm flört şiddeti tutumlarında sosyal hizmet öğrencilerinin tutum puanları düşük olmakla birlikte erkeğin uyguladığı fiziksel ve psikolojik flört şiddetine yönelik tutumlarının sadece fen bilimleri öğrencileri ile farklılaştığı görülmektedir. Bu durum flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet konusunda eğitim almalarına rağmen sosyal hizmet öğrencilerinin sosyal yaşamda kazandıkları ve kalıplaştırdıkları erkek tarafından uygulanan şiddetin meşru görülebileceği yönündeki inançlarının ne denli etkili olduğunu da ortaya çıkarmaktadır. Literatür incelendiğin benzer bir araştırma bulgusu ile karşılaşılmamıştır. Sadece 2013 yılında Yumuşak tarafından yapılan çalışmada flört şiddeti tutumlarının çeşitli fakültelerdeki öğrencilere göre farklılaşması çalışması yapılmıştır. Buna göre Eğitim ve Tıp Fakültesi öğrencilerinin erkeğin uyguladığı psikolojik şiddeti kabul etme düzeylerinin Ziraat, Fen-Edebiyat ve İİBF öğrencilerine göre anlamlı şekilde düşük olduğu, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin erkeğin uyguladığı psikolojik flört şiddeti kabul düzeylerinin ise İİBF ve Ziraat Fakültesi öğrencilerine göre anlamlı şekilde düşük olduğu görülmüştür. Erkeğin uyguladığı fiziksel flört şiddetine yönelik kabul edici tutumun Tıp Fakültesi öğrencilerinde Ziraat ve İİBF öğrencilerine göre anlamlı şekilde düşüken kadının uyguladığı fiziksel flört şiddetinde Eğitim Fakültesi öğrencilerinin kabul edici tutumlarının İİBF öğrencilerine göre anlamlı şekilde düşük olduğu yönünde bulgular tespit edilmiştir (16). Ancak çalışmada sosyal hizmet öğrencilerine dair bir araştırma yapılmamıştır.

5.6. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Anne Baba Birliktelik ve Aile İçi Şiddete Maruz veya Tanık Olma Durumlarına Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulguların Tartışılması

Çalışmamızda ebeveynleri birlikte olan katılımcıların flörtte erkeğin uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik kabul edici tutumlarının ebeveynleri ayrı olan katılımcılara oranla daha fazla olduğu görülmektedir. İftar'ın yaptığı araştırmaya göre erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik kabul düzeyi parçalanmış aileye sahip bireylerde daha yüksek bulunmuştur (40). Bununla birlikte bazı çalışmalardaki bulgular ise ebeveynlerin birlikte ya da ayrı olmalarının flört şiddeti tutumunda anlamlı bir farklılık yaratmadığı yönündedir (19, 242). Literatürde parçalanmış ailede yetişmenin ergenler ve genç yetişkinlerin şiddet davranışını normalleştirebileceği yönünde çalışmalar mevcuttur (243). Ancak gençlerin flört şiddetine yönelik tutumlarının anne babalarının birlikteliklerinden ziyade sağlıklı ebeveynlik özelliklerine sahip olmalarının veya sağlıklı bir boşanma süreci geçiriyor olmalarının daha önemli olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte sağlıklı evliliklere devam etmenin çocukların şiddet davranışını tetikleme açısından daha olumsuz bir etken olabilir. Çalışmamızda ebeveynleri evli olan katılımcıların erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddeti kabul düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür. Aile içerisinde uyumsuz ve şiddet içerikli birlikteliklere özellikle de babadan anneye yönelik şiddete tanık olan katılımcıların bu şiddeti normalleştirdiği ve ilişkilerinde de bunu devam ettirdikleri söylenebilir. Ancak bu yorum için konu ile ilgili daha detaylı bir çalışma yapılması da gereklidir.

Çalışmamızda aile içi şiddete tanık olma veya aile içi şiddete maruz kalmanın flört şiddeti tutumu açısından anlamlı bir farklılığa yol açmadığı ortaya çıkmıştır. Bu bulgu literatür ile çelişmektedir. Yapılan çalışmalar aile içi şiddet tanık olmanın ya da maruz kalmanın saldırganlık davranışını arttırdığı yönündedir (244). Özellikle çocuklukta maruz kalınan ya da tanık olunan şiddetin kız çocuklarda gelecekte şiddet mağduru, erkek çocuklarda ise şiddet faili olma açısından risk faktörü olduğu yönünde pek çok çalışma mevcuttur (245, 246). Bununla birlikte araştırma sonucumuza benzer şekilde 2019 yılında Balcı-Devrim tarafından yapılan çalışmada aile içi şiddetin flört şiddeti tutumlarını etkilemediği yönünde bir çalışma bulgusuna da rastlanmaktadır (19). Ancak çalışmamızın ileriki kısımlarında değinilecek olan

aşk tutumlarının aile içi şiddete göre farklılaşması başlığında sahiplenici aşk tutumuna sahip olmanın aile içi şiddete maruz kalma veya tanık olma durumuna göre farklılaştığı ve aile içi şiddet geçmişi olan katılımcıların sahiplenici aşk tutumlarının anlamlı şekilde yüksek bulunduğu görülmektedir. Bununla birlikte araştırmamızın asıl amacı olan aşk tutumları ve flört şiddetine yönelik tutumlar arasındaki ilişkide sahiplenici aşk ve flört şiddetine yönelik kabul edici tutum arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Buradan hareketle aile içi şiddetin aşk tutumları üzerindeki etkisinden yola çıkarak dolaylı olarak flört şiddeti tutumlarını etkileyebileceğine dair bir yorumda bulunulabilir. Ancak çalışmanın bu sonucu genel literatüre uygun olmadığından aile içi şiddet ve flört şiddeti tutumu arasında daha detaylı bir çalışmaya ihtiyaç bulunmaktadır.

5.7. Katılımcıların Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri Puanlarının Flört Dair Deneyimlerine Göre Farklaşmasına İlişkin Bulgular

Araştırmada yaşamı boyunca en az bir kez flört ilişkisine sahip olmak ile flört şiddeti tutumları karşılaştırıldığında hiç ilişkisi olmayanlarda kadının uyguladığı fiziksel şiddeti kabul düzeyinin arttığı görülmektedir. Literatürde bu konu daha çok mevcut flört ilişkisi olan bireyler üzerinden incelenmiştir. Yumuşak (2013)'ın yaptığı çalışmada flört ilişkisi olanların erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddeti kabul edici tutumda oldukları görülmüştür. İftar'ın yaptığı çalışmada ise katılımcıların flört ilişkisi olmasının flört şiddeti tutumlarında herhangi bir fark ortaya koymadığı sonucunu bulmuştur(40). Kepir Savoly ve arkadaşları ise katılımcıların daha önce ilişki deneyimlerinin bulunması durumuna göre şiddet kabul düzeylerinde anlamlı bir fark bulmamıştır (99). Yolcu'nun 2019 yılında yaptığı çalışmada ise flört ilişkisi olanların ilişkisi olmayanlara göre flört şiddetine yönelik daha az onaylayıcı tutum sergiledikleri yönünde bir farklılaşma bulmuştur (247). Çalışmamızda katılımcıların flört deneyiminin olup olmaması durumunun erkeğin uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet, kadının uyguladığı psikolojik şiddet tutumu açısından anlamlı bir farklılık ortaya koymamakla birlikte kadın tarafından uygulanan fiziksel şiddetin ilişkisi olmayanlarda anlamlı bir biçimde onaylayıcı tutum ile karşılandığı görülmektedir. Özetle flört deneyimi olmayan katılımcılar kadın tarafından uygulanan fiziksel şiddete yönelik kabul edici bir tutuma sahipken flört deneyimi

olan katılımcıların erkeğin uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet ile kadın tarafından uygulanan psikolojik şiddeti onaylamamaktadırlar. Bu durum flört deneyimi olmayan katılımcıların ilişkilere dair tecrübesi olması ve flörtte kadın tarafından uygulanan fiziksel şiddete ataerkil bir tavırla yaklaşıyor olabileceklerini gösterebilir. Bu ataerkil yaklaşım kadınların normal koşullarda şiddet uygulamaya meyilli olmadıkları ancak flört ilişkilerinde erkeklerin kimi zaman fiziksel şiddeti hak edecek davranışlarda bulunabileceklerini düşünmeleri olabilir. Katılımcıların erkeklerin romantik ilişkilerde fiziksel şiddeti hak edebilecekleri davranış olarak aldatma davranışını görüyor olabilirler. Özellikle dizi/filmlerde bu tema romantik ilişkilerde erkeğin aldatmasının “çapkınlık” olarak değerlendirilmesi ve kadının buna karşılık tokat atarak erkeğe karşı fiziksel şiddette bulunması gibi bir görsel ile işlenmektedir. Flört deneyimi olmayan katılımcılar çevreleri ya da medya etkisi ile benzer bir düşünce ile kadın tarafından uygulanan fiziksel şiddeti onaylayıcı tutum sergiliyor olabilirler. Ancak bu konu hakkında yeterli araştırma verisi bulunmadığından konunun daha fazla incelenmesi gerekmektedir.

Çalışmamızda flört şiddetine maruz kalan katılımcıların şiddete maruz kalmayanlara göre flörtte erkek tarafından uygulanan fiziksel şiddete yönelik daha onaylayıcı bir tutum sergiledikleri görülmektedir. Bununla birlikte flört şiddetine maruz kalanların diğer flört şiddeti tutum puanlarının yüksek olduğu ancak aralarında anlamı bir farklılık bulunmadığı görülmektedir. Şiddet içeren ilişkilerde şiddet davranışının normalleştirilmesi yapılan diğer çalışmalarla uyumludur (214). Ancak Yumuşak’ın yaptığı çalışmada flörtte şiddete maruz kalanların erkeğin uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet ile kadının uyguladığı fiziksel şiddete yönelik kabul düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir (16). İftar’ın yaptığı çalışmada ise flörtte şiddete maruz kalanların erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddet, kadının flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik kabul düzeylerinin yüksek olduğu görülmüştür (40). Yurt dışında yapılan çalışmalarda da flört şiddetine maruz kalmanın flört şiddeti kabul düzeyini arttırdığı yönünde bulgular mevcuttur (159). Bu durum şiddet içerikli ilişkilerde olanların şiddeti normalleştirilmesi ve yaşadıkları şiddetin farkında olmamalarına ya da kendilerinin de flört ilişkilerinde şiddet uyguluyor olabileceklerini düşündürmektedir.

5.8. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği Puanlarının Sosyodemografik Özelliklere Göre Farklılaşmasına Yönelik Bulguların Tartışılması

Çalışmamızda katılımcıların özgeci aşk ve oyun gibi aşk tutumlarının cinsiyete göre farklılaştığı ve erkeklerde daha fazla görüldüğü sonucu bulunmuştur. Literatür incelendiğinde erkeklerin oyun gibi aşk tutumuna sahip olduğu sonucu desteklenmektedir. Araştırma sonucumuz Ercan, Eren, Yücel, Yüksel, Hendrick ve diğerleri, Neto ve Davies'in aynı doğrultudaki araştırma bulguları ile örtüşmektedir (171, 227, 248, 224, 249, 250, 251). Bununla birlikte erkeklerin özgeci aşk tutumuna daha fazla sahip olması da literatürdeki bulgular ile örtüşmektedir (171, 213, 224, 227, 248, 250, 252). Erkeklerle yüklenen toplumsal roller gereği erkeğin aşkı oyun gibi görmesi, aldatması daha normal karşılanabilecek bir durumken kadınların benzer davranışlar göstermesi toplum tarafından kabul görmemektedir. Bu nedenle erkeklerin oyun gibi aşk tutumuna sahip olmasında toplumsal cinsiyet rollerinin önemli bir etkisi olduğu düşünülmektedir. Oyun gibi aşk tutumunun erkekler tarafından daha fazla tercih edilmesi sadece ülkemizde değil yurtdışında yapılan bazı çalışmalarda da benzer şekilde sonuçlanmıştır. Bu durum kadınlara yönelik toplumsal normların aşk yaşamındaki tercihler üzerinde etkili olduğunun bir göstergesi olarak değerlendirilebilir (251). Bununla birlikte toplumsal cinsiyet rolleri gereği kadınlardan ilişkilerde daha fazla alttan alan, koşulsuz seven, özverili olan taraf gibi özellikler beklenmekte iken erkeklerin özgeci aşk tutumuna sahip olması çelişkili görünse de günümüz modern dünyasında çalışma yaşamında yer bulan kadının bağımsızlaşmasıyla artık ilişkilerde erkeklerden de benzer bir özveri beklenmektedir.

Literatür incelendiğinde kadınların mantıklı aşk tutumunu erkeklere göre daha çok tercih ettiği yönünde bulgular da mevcuttur (248,253). Araştırmamızda kadınların mantıklı aşk puanları erkeklere göre daha yüksek bulunmuştur. Ancak yapılan analiz sonucu bu anlamlı bir farklılık oluşturmamıştır. Çalışmamızda cinsiyetler arası anlamlı farklılık bulunmayan sahiplenici aşk, tutkulu aşk, mantıklı aşk ve arkadaşça aşk tutumu bazı çalışmalarda cinsiyete göre farklılaşmakla birlikte literatürde araştırma sonucumuzu destekleyen pek çok bulguya da rastlanmaktadır (171, 213, 224, 227, 250).

Bu çalışmada katılımcıların aşk tutumları yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Bu bulgu ile ilgili literatürde yeterli bilgiye ulaşılamamıştır ancak Yücel'in 2014 yılında yapmış olduğu çalışma verisi bulunmaktadır ve yaş ilerledikçe oyun gibi aşk tutumunun arttığı, genç yaşlarda ise sahiplenici ve mantıklı aşk tutumu puanlarının arttığı yönünde bir bulguya rastlanmıştır (248). Ancak konu hakkında yeterli çalışma bulunmadığından aşk tutumlarının yaşa bağlı bir değişimden ziyade aşka dair bireylerin aşka dair çevresel etkileri nasıl içselleştirdikleri ve buna dair ne yönde bir tutum sergiledikleri ile daha fazla ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Katılımcıların ailelerinin gelir seviyesi ile sahip oldukları aşk tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Yapılan çalışmalarda aşka dair tutumların gelir seviyesine göre farklılaşmadığına dair bulgular bulunmaktadır (224). Ancak aksini iddia eden çalışmalar da bulunmaktadır. Dashdamirov, 2013 yılında yaptığı çalışmada oyun gibi aşk tutumuna sahip olmanın yüksek gelir seviyesi ile ilişkili olduğu sonucunu bulurken (254) Ercan'ın 2008 yılında yaptığı çalışmada özgeci aşkın üst sosyoekonomik düzeyde farklılaştığını, mantıklı ve arkadaşça aşk tutumlarının ise alt sosyoekonomik düzeyde farklılaştığı yönündedir (171). Görüldüğü üzere aşk tutumlarının gelir seviyesine göre farklılaşmasına yönelik bulgular yeterli olmadığı gibi tutarlılık da içermemektedir. Ercan'ın yapmış olduğu çalışmada katılımcılar farklı eğitim düzeylerinden ve 24-30 yaş arasındaki genç yetişkinler iken çalışmamızda üniversite eğitimi almakta olan ve en fazla 24 yaşında olan katılımcılar tercih edilmiştir (171). Çalışmamızda aynı eğitim seviyesinde ve öğrencilik yaşamı içerisinde benzer süreçlerden geçen katılımcılar bulunmaktadır. Bununla birlikte her iki araştırma arasında yıl farkının olması, değişen kültürel ve toplumsal yapı etkisiyle aşk tutumlarında gelir seviyesinden ziyade farklı nedenlerin etkili olabileceği fikrini de ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle aşk tutumlarının gelir seviyesine göre farklılaşmaması araştırma adına beklenen bir sonuç olmuştur.

Çalışmamızda aşk tutumları ve doğup büyüyen yerleşim yeri arasında arkadaşça aşk ve sahiplenici aşk alt boyutlarında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Buna göre katılımcıların arkadaşça aşk tutumları köy veya ilçede yaşıyanlarda şehirde yaşıyanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Bu araştırma sonucu destekleyen bir veriye rastlanmamıştır. Ancak köy veya ilçede doğup büyümüş katılımcıların aile yaşantılarında ya da çevrelerinde sık rastladıkları romantik ilişki biçimi tutku veya mantık içeren ilişkilerden ziyade birbirini göz etmeye dayanan ilişkiler olabilir.

Bunun en temel sebeplerinden biri de özellikle köy yaşamında gelir kazandıran araçların kadın ve erkeğin ortak iş gücü ile elde edilmesi çiftlerin birlikte çalışmasına ve birbirini göz etmesine neden olabilir. Bunun yanı sıra şehir ve büyükşehir hayatına göre toplumsal normların yaşamı daha fazla şekillendirdiği köy veya ilçelerde aşka dair tutku, cinsellik gibi öğelerden çok arkadaşlığın ön planda olması yönünde etkili olabilir. Ancak literatürde bu bulguya dair yeterli veri olmadığından konunun daha fazla araştırılması gerekmektedir. Bununla birlikte çalışmamızda sahiplenici aşk tutumunun doğup büyüyen yere göre farklılaştığı tespit edilmişti. Bu farklılaşmanın şehir ve büyükşehir arasında olduğu, buna göre şehirde yaşıyan katılımcıların sahiplenici aşk tutumunu büyükşehirde yaşıyan katılımcılara göre daha fazla tercih ettiği yönündedir. Bulgu hakkında yine yeterli çalışma bulunmamakla birlikte Beştav'ın yaptığı çalışmada sahiplenici aşkın köyde doğup büyüyenler ile büyükşehirde doğup büyüyenler arasında farklılaştığı ve köyde doğup büyüyenlerin sahiplenici aşk tutumunu daha fazla tercih ettiği bulunmuştur (201). Açikel'in yaptığı çalışmada ise doğup büyüyen yerleşim yeri ve aşk tutumları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir (202). Çalışmamızda sahiplenici aşkın özellikle toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin normların daha kesin olduğu köy/ilçe ve şehirde yaşıyan katılımcıların puanlarını büyükşehirde yaşıyanlardan daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmanın bu başlığı hakkında daha fazla çalışmaya ihtiyaç olmakla birlikte aşka yönelik tutumların üzerinde sadece yaşıyan yerleşim yerinin değil yerleşim yeri ile birlikte aile yapısı, bireysel özellikler, etkilenilen farklı çevresel koşulların da etkili olabileceği düşünülmektedir.

5.9. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçekleri Puanlarının Anne Baba Birliktelik ve Aile İçi Şiddete Maruz veya Tanık Olma Durumlarına Göre Farklılaşmasına İlişkin Bulguların Tartışılması

Araştırmamızda aşka ilişkin tutumların ebeveynlerin birliktelik durumuna göre farklılaşmadığı bulgusu ortaya çıkmıştır. Araştırmada ebeveynlerin birliktelik durumunun aşk tutumlarında etkili olabileceği düşünülmüştür ancak ortaya çıkan bulgu literatürdeki bazı çalışmaları desteklememektedir. Yüksel'in yaptığı çalışmada

boşanmış ailelere sahip katılımcıların oyun gibi aşk tutumunu tercih ederken evli ebeveynlere sahip katılımcıların mantıklı aşk tutumu puanlarının yüksek olduğu görülmüştür (224). Ancak Inman-Amos ve arkadaşları tarafından yapılan bir çalışmada ebeveynlerin aşk tutumları ile çocuklarının aşk tutumları incelendiğinde ebeveynler ve çocuklar arasında yeterli benzerliğin bulunmadığı görülmüştür (255). Bu nedenle ebeveynlerin birliktelikleri her zaman çocuklarının aşka dair tutumlarını etkilemiyor olabilir.

Bu araştırmada aile içi şiddete tanık olmanın veya maruz kalmanın mantıklı aşk ve sahiplenici aşk ile ilişkisi olduğu görülmüştür. Literatürde bu konu hakkında doğrudan bir çalışma bulunmamaktadır. Ancak evlilik yaşamında şiddete başvurma ya da şiddet mağduru olma ile yetişkinlikte romantik ilişkilerde şiddete başvurma ya da maruz kalma durumu arasında ilişki bulunan çalışmalar mevcuttur (256).

Araştırmamızın sonuçlarına göre aile içi şiddete tanık olmayan veya maruz kalmayan katılımcılar daha çok mantıklı aşk tutumunu tercih ederken şiddete tanıklık etmiş ya da maruz kalmış olanların sahiplenici aşk tutumunu tercih ettikleri görülmektedir. Buradan yola çıkarak aile içi şiddete maruz kalmayan ve tanık olmayan katılımcıların mantıklı aşk tutumunu tercih etmeleri katılımcıların ebeveynlerinin ilişkilerinde gördükleri şiddet içermeyen iletişimi ve olumlu özellikleri örnek alarak bu özelliklere sahip partnerler tercih etme eğiliminde olmalarından kaynaklanabilir. Bunun yanı sıra aile içi şiddete maruz kalan veya aile içi şiddete tanık olan gençlerin model aldıkları ilişki biçimi şiddet içeren ilişkiler olabilir. Sahiplenici aşk tutumuna sahip bireyler ilişkilerinde güvensiz, kıskanç özellikler göstermekle birlikte şiddet içerikli davranışlarda bulunmaya daha yatkın olabilirler. Bu nedenle ebeveynleri arasındaki şiddete tanık olan bir gencin flört ilişkilerine dair normallik algısı da bu yönde gelişebilir.

5.10. Katılımcıların Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği Puanlarının Flörte Dair Deneyimlerine Göre Farklaşmasına İlişkin Bulguların Tartışılması

Çalışmamızda katılımcıların yaşamları boyunca en az bir kez flört ilişkisi deneyimleri bulunması arkadaşça aşk ve mantıklı aşk tutumu tercihlerinde anlamlı

bir farklılığa yol açmaktadır. Buna göre flört deneyimi bulunan katılımcıların arkadaşça aşk tutumu puanlarının anlamlı bir şekilde yüksek olduğu, flört deneyimi bulunmayan katılımcıların ise mantıklı aşk tutumu puanlarının anlamlı bir şekilde düşük olduğu görülmüştür. Konu ile ilgili araştırmalar hali hazırda ilişkisi olan katılımcılar üzerinden yapılmıştır. Buna göre devam eden ilişkisi bulunan katılımcıların tutkulu aşk ve arkadaşça aşk puanları yüksek bulunmaktadır (197, 257). Bu nedenle araştırmamızda da ortaya çıkan sonuç literatür ile uyumludur. Bunun yanı sıra mantıklı aşk tutumu bireylerin olumlu bir gelecek sağlayabilecekleri partnerler seçmeleri üzerine odaklanmaktadır. Bu nedenle çalışmamızdaki mantıklı aşkların kriterlerine uygun bir partner bulamadıkları için ilişki deneyimleri olmamış olabileceği gibi hiç flört deneyimleri bulunmadığı için aşka dair şekilci bir idealize etme yaklaşımı sergiliyor da olabilirler.

Araştırmamızda flört ilişkisinde şiddete maruz kalan ve flörtte şiddet uygulayan katılımcıların sahiplenici ve oyun gibi aşk tutumu puanlarının anlamlı bir şekilde yüksel olduğu tespit edilmiştir. Araştırmanın ana amacına yönelik tartışma kısmında değinildiği üzere aşk tutumları ve flört şiddeti tutumları arasındaki ilişkide sahiplenici aşk ve oyun gibi aşk tutumları ile flört şiddetini kabul etme arasında pozitif ilişki tespit edilmiştir. Bu doğrultuda sahiplenici aşk ve oyun gibi aşk tutumuna sahip olmanın flörtte şiddet uygulamaya daha yatkın olabileceği kanısı oluşmaktadır. Çalışmamızda elde edilen bu bulguya dair doğrudan bir araştırma verisi bulunmamakla birlikte literatürde şiddet içerikli bir ilişkiye sahip olmanın flört şiddeti kabulünü arttırdığı görülmektedir (258). Bu nedenle flörtte şiddete maruz kalan bireylerin flört şiddetine yönelik kabul edici bir tutum sergileyebilecekleri ya da kendilerinin de flörtte şiddet uygulayabilecekleri düşünülebilir. Araştırmada ortaya çıkan flört şiddetine maruz kalma ve oyun gibi aşk tutumuna sahip olma arasındaki ilişkide ise Lee, aşk tutumlarının hayat boyu sabit kalmadığını, yaşanan ilişki tecrübelerine, partnerin tutumuna göre şekillenebileceğini ifade etmektedir (21). Buna göre ilişkilerinde şiddete maruz kalmış bireylerin yaşadıkları olumsuz etki ile aşka dair görüşlerinin değiştiği ve aşkı bir oyun gibi görmenin kendileri açısından daha sağlıklı olabileceği düşüncesinin ortaya çıkmasına neden olmuş olabilir. Bununla birlikte şiddete maruz kaldıkları ilişkileri içerisinde oyun gibi aşk tutumuna sahip olmaları halinde partnerlerinin ilişkiye dair bağlılık beklentilerini karşılamadıkları için de şiddete maruz kalmış olabilirler. Bununla birlikte flört

ilişkilerinde şiddet uygulayan katılımcıların şiddet uygulamayanlara göre de oyun gibi aşk tutumu puanları anlamlı şekilde yüksektir. Burada oyun gibi aşk tutumuna sahip olmanın partnerinin duygusal ihtiyaçlarını yok sayma davranışa yatkın olması ve özellikle de psikolojik şiddet uygulama açısından risk oluşturabileceği düşünülmektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada üniversite öğrencilerinin aşka dair tutumları ile flört şiddeti tutumları arasındaki ilişkinin analizi yapılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların aşk tutumları ile flört şiddeti tutumları arasında çeşitli ilişkilere rastlanmıştır. Buna göre aşk tutumlarından sahiplenici ve özgeci aşk tutumlarının flörtte erkeğin uyguladığı psikolojik şiddete, kadının uyguladığı psikolojik şiddete ve kadının uyguladığı fiziksel şiddete yönelik kabul düzeyinin yüksek olduğu, oyun gibi aşk tutumunda ise tüm flört şiddeti ölçeklerinde yüksek kabul düzeyi görülmüştür. Arkadaşça aşk tutumunun erkeğin uyguladığı psikolojik flört şiddeti ile anlamlı ilişkisi olmamakla birlikte diğer flört şiddeti biçimlerini kabul edici tutum sergilemediği, tutkulu aşkın ise flörtte erkeğin uyguladığı fiziksel şiddet, kadının uyguladığı fiziksel şiddet ve kadının uyguladığı psikolojik şiddet ile negatif ilişkili olduğu yani ilişkide şiddeti onaylamadığı tespit edilmiştir.

Flört şiddetine yönelik tutumların cinsiyete, anne- baba birliktelik durumuna, flört ilişkisi deneyimine, flört ilişkisinde şiddete maruz kalmaya ve okumaya devam edilen bölüme göre farklılaştığı görülmüştür. Aşka dair tutumların ise cinsiyete, aile içi şiddete tanık olma veya maruz kalma durumuna göre ve yaşadığı bir flört ilişkisinde şiddet uygulamış olma durumlarına göre farklılaştığı görülmektedir.

Tüm bu sonuçlar ışığında aşk ve flört şiddeti üzerinde aile içi şiddetin, toplumsal cinsiyet kalıplarının etkisinin göz ardı edilemeyeceği görülmektedir. Aşk kavramı her ne kadar öznel özellikler taşısa da çalışmamızda üniversite öğrencilerinin aşka dair tutumlarının aile içi ilişkilere, cinsiyete, flört deneyimlerine bağlı olarak şekillendiği de görülmüştür. Çeşitli etkilerle şekillenen aşk tutumlarının flört şiddeti tutumları ile de arasında ilişki olduğu çalışmamız sonuçlarından biridir. Ancak özellikle arkadaşça aşk gibi ilişkide birlikte hareket etmeyi, birbirini gözetmeyi barındıran ve kıskançlık, anlaşılma, büyük ve tutkulu tartışmalar vs. özellikleri tercih etmeyen bir aşk tutumunun literatürdeki özelliklerinden yola çıkarak tüm flört şiddeti türleri ile arasında negatif ilişki bulunması beklenirken erkeğin uyguladığı fiziksel şiddet, kadının uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddet ile arasında negatif ilişki bulunmuş ancak flörtte erkeğin uyguladığı psikolojik şiddetle

arasında bir ilişki bulunamamıştır. Bu sonuç ataerkilliğin ve beraberinde gelen toplumsal cinsiyet rollerinin flört şiddeti üzerinde önemli bir etkisi olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bu nedenle flört şiddeti konusunda özellikle çalışmamız gereken konuların başında ataerkil sistem gelmektedir. Bunun yanı sıra çalışmamızda dikkat çeken bir başka husus da üniversitede eğitim görülen bölümün flört şiddeti tutumunu etkilediği yönündedir. Sosyal hizmet öğrencilerinin flört şiddeti kabul düzeylerinin diğer öğrencilerden düşük olduğu görülmüştür. Bu konunun alınan eğitimle doğru orantılı olduğu görülmektedir. Bu nedenle toplumsal cinsiyet eğitiminin flört şiddeti üzerinde etkili olduğu görülmektedir.

Çalışmamız sonucunda sosyal hizmet alanında genç gruplarla çalışan meslektaşlarımıza ve makro düzeyde politika yapıcılara sunulabilecek öneriler şu şekildedir:

- Flört şiddeti konusunda öncelikle önleyici sonrasında ise koruyucu çalışmaların planlanmasıdır.
- Koruyucu çalışmalar özelinde ortaöğretim düzeyinden itibaren katılımcıların yaşlarına uygun şekilde okullarda romantik ilişkiler, sağlıklı ilişki modelleri ve flört şiddeti hakkında bilgilendirme çalışmaları yapılabilir. Çalışmalar seminer vb. şekillerden ziyade genç grubunun dinamizmine uygun biçimde grup çalışmaları, karşılıklı fikir alışverişleri şeklinde ilerleyebilir.
- Koruyucu çalışmalar üniversiteler özelinde de devam etmelidir. Öğrencilere sağlıklı ilişki modelleri, flört şiddeti, toplumsal cinsiyet rollerinin aşka ilişkin tutumları ve flört şiddetini nasıl şekillendirdiği ve etkilediği hakkında bilgilendirmeler yapılabilir.
- Flört şiddeti konusunda sadece gençlerin ve ergenlik dönemindeki grubun değil ailelerin ve tüm toplumun da bilinç seviyesi artırılmalıdır. Bu nedenle özellikle ortaöğretim gençlerin aileleri ile okul ortamlarında bilinçlendirme çalışmaları yapılabilir. Bununla birlikte toplum düzeyindeki farkındalık adına belediyeler ile işbirliği yaparak bölgesel çalışmalar yürütülebilir.
- Çalışmamızda aşk tutumları ve flört şiddeti tutumlarına etki eden faktörlerden biri aile yapısı ve aile içi şiddet olarak tespit edilmiştir. Bu nedenle çocukluktan itibaren öğrenilen şiddet içeren iletişim kalıplarının önlenmesi için okullarda düzenlenen aile eğitimlerine aile içi şiddet ve

iletişim kalıplarının çocukların şiddet davranışını pekiştirmesi üzerindeki etkisi hususunda içerikler de eklenebilir.

- Flört şiddetine yönelik önleyici düzeyde politikaların geliştirilmesi, toplumsal farkındalığın geliştirilmesi için medyanın doğru kullanımı oldukça önemlidir. Medyada yer alan genel izleyici kitlesine hitap eden tv programlarında ve dizilerde yer alan toplumsal cinsiyet rolleri ile pekiştirilmiş aşk kalıplarının şiddeti meşrulaştırdığı ve aşk adına şiddete katlanılmasının aşkı ycelttiğine dair mesajlar veren içeriklerin gözden geçirilerek toplumun farkındalık düzeyini artıracak içeriklere öncelik tanınması sağlanabilir.
- Koruyucu düzeyde öncelikle politika yapıcılar ve ceza adalet sistemi işbirliği ile romantik ilişkilerde meydana gelen şiddet olaylarında ceza sisteminin geliştirilmesi ve hem şiddete maruz kalana yönelik iyileştirici hem de şiddet uygulayana yönelik rehabilite edici politikaların daha detaylı ve kapsamlı biçimde planlanmasına ihtiyaç vardır. şiddet nleme Merkezleri'ne yeni bir birim eklenerek burada çalışan meslek elemanlarının farklı bir iş yükü olmadan sadece şiddet mağdurları ve şiddet uygulayanlar ile çalıştıkları birimler oluşturulabilir.

Çalışmamız sonuçları doğrultusunda bu alanda çalışma gerçekleştirecek araştırmacılara sunulabilecek öneriler şu şekildedir:

- Çalışmamızda hem aşk tutumlarına hem de flört şiddetine etki eden birçok faktörün olduğu görülmekle birlikte bazı değişkenlerle ilgili yeterli düzeyde anlamlı ilişki tespit edilememiştir. Bu nedenle katılımcı sayısı artırılarak çalışmanın boyutu geliştirilerek değişkenler arası ilişki incelenebilir.
- Çalışmamızda aile içi şiddet, flört ilişkilerinde şiddete maruz kalma gibi olgular ile ana konu başlıklarımız arasında çeşitli ilişkiler tespit edilmiştir. Hem bu ilişkilerin daha iyi kavranabilmesi hem de çalışmamızın ana amacı olan aşka ilişkin tutumlar ve flört şiddeti arasındaki ilişkinin daha iyi kavranabilmesi adına çalışma nitel ve nicel araştırma olmak üzere iki basamaklı bir çalışma şeklinde sürdürülebilir. Nitel araştırmada elde edilecek bulguların aşk tutumları ve flört şiddeti tutumları arasındaki ilişkinin daha net bir biçimde anlaşışmasına nicel veriler ise araştırmanın daah genellenebilir olmasına katkı sağlayacaktır.

7. KAYNAKLAR

1. Akkaş İ., Uyanık Z. Kadına yönelik şiddet, *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 2016, 1: 32-42
2. Yakut S. Lise Öğrencilerinde Dindarlık ve Şiddet Eğilimi İlişkisi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi, 2012.
3. Kaya Sakarya A. Üniversitede Öğrenim Gören Gençlerde Flörtte Şiddet, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans tezi, Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi, 2013.
4. World Health Organization. World Report on Violence and Health: Summary. https://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/world_report/en/summary_en.pdf. 13 Kasım 2019.
5. Aslan D., Vefikuluçay D., Zeyneloğlu S., Erdost T., Temel F. *Ankara'da İki Hemşirelik Yüksekokulu'nun Birinci ve Dördüncü Sınıflarında Okuyan Öğrencilerin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması*, Ankara, Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, 2008: 1-62.
6. World Health Organization. Violence Against Women. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women> 13 Kasım 2019.
7. Carolyn Olson E., Rickert VI, Davidson LL. Identifying and Supporting Young Women Experiencing Dating Violence: What Health Practitioners Should Be Doing Now. *Journal of Pediatric and Adolescent Gynecology*, 2004, 17(2):131-136.
8. Erikson EH. *Identity: youth and crisis*, Newyork, Norton & Company, 1968: 9-331.
9. Süzer G. Beliren Yetişkinlik Döneminde Flört Şiddetine Yönelik Tutum, Sosyal Onay İhtiyacı ve Olumsuz Değerlendirilme Korkusunun İncelenmesi, Sosyal

- Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Mersin: Çağ Üniversitesi, 2019.
10. Avşar Baldan G., Akış N. Flört şiddeti, *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 2017, 43(1): 41-44.
 11. Ackard DM., Eisenberg ME., Neumark-Sztainer. Long-Term impact of adolescent dating violence on the behavioral and psychological health of male and female youth, *The Journal of Pediatrics*, 2007, 151(5): 476-481 .
 12. Temple JR., Freeman DH. Dating violence and Substance use among ethnically diverse adolescents, *Journal of Interpersonal Violence*, 2011, 26(4): 701-718.
 13. Holt M., Espelage D. Social support as a moderator between dating violence victimization and depression/anxiety among african american and caucasian adolescents, *Schol Psychology Rewiew*, 2005, 34(3): 309-328
 14. Sarihan B. Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddetinin Yordayıcıları Olarak Çocukluk Çağı Travma Yaşantıları Ve Toplumsal Cinsiyetçilik Özellikleri, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmış Yüksek Lisans tezi, Ankara: Ufuk Üniversitesi, 2019
 15. Yolcu D. Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddeti: Benlik Saygısı, Algılanan İlişki Özyeterliği ve Bağlanma Biçimlerinin Rolü, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Psikolojik ve Rehberlik Danışmanlık Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Mersin: Mersin Üniversitesi, 2019.
 16. Yumuşak A. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları, Toplumsal Cinsiyetçilik ve Narsistik Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans tezi, Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi, 2013.
 17. Doğan S. Erkeklik Rollerini Kabullenmenin ve Erkekliğe Yönelik Tehdit Algısının Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları İle İlişkisi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimler Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi, 2018.

18. Shorey RC, Cornelius TL, Bell KM. A critical review of theoretical frameworks for dating violence: comparing the dating and marital fields. *Aggression and Violent Behavior*, 2008, 13(3): 185–194.
19. Balcı Devrim S. Hemşirelik Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Algısının Flört Şiddeti Tutumuna Etkisi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, İstanbul: Okan Üniversitesi, 2019.
20. Fidan F, Yeşil Y. Nedenleri ve sonuçları itibarıyla flört şiddeti, *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 2018, 4(1): 16-24.
21. Lee JA. The styles of loving. *Psychology Today*, 1974, 44-51.
22. Sallan Gül S., Altındal Y. Medyada kadın cinayeti haberlerindeki cinsiyetçi izler: radikal gazetesi, *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 2015, 24: 168-188.
23. Kocacık, F. Şiddet algısı üzerine, *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 2001, 2(1): 1-7.
24. Turan R. Üniversite Öğrencilerinde Gönül İlişkisinde Şiddete Yönelik Tutumlar ile Toplumsal Cinsiyet Roller, Bağlanma Boyutları, Benlik Saygısı ve Sosyal Onay Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, 2018.
25. Atman ÜC. Kadına yönelik şiddet; cinsel taciz/ırza geçme, *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 2003, 12 (9): 333-335.
26. Güleç H, Topaloğlu M, Ünsal D, Altıntaş M. Bir kısır döngü olarak şiddet, *Current Approaches in Psychiatry*, 2012 4(1): 112-137
27. Ünsal A. Genişletilmiş bir şiddet tipolojisi, *Cogito*, 1996, (6)7: 29-36.
28. Soares JJ, Lawoko S, Nolan P. The nature, extent and determinants of violence against psychiatric personel. *Work & Stress*, 2000, 14(2):105-120.
29. Ayan S. Aile İçinde Çocuğa Yönelik Şiddet Sivas İlköğretim İkinci Kademe Öğrencileri Üzerine Bir İnceleme, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora tezi, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, 2007.

30. Yılmaz-Özkan Y. Aile İçinde Çocuğa Yönelik Şiddet: Muğla/Milas Uğurlu Özbilim Dershanesi OKS Öğrencileri Örneği, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans tezi, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, 2008.
31. Durmuş E, Gürçan U. Lise Öğrencilerinin Şiddet ve Saldırganlık Eğilimleri, VII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, Malatya, İnönü Üniversitesi, 2003
32. Garza –Trevino. Neurobiological factors in aggressive behavior, *Hosp Community Psychiatry*, 1994, 45(7): 690-699.
33. Subaşı N, Akın A. Kadına Yönelik Şiddet: Nedenleri Sonuçları, *HÜSKAM Raporu*, 2005.
34. İnandı Y, Yıldız, S. Lise okul yöneticilerinin okullarda şiddeti önleme yeterlikleri: mersin ili örneği, *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2014, 4 (2): 137-147.
35. Özmen F, Küçük N. İki ayrı zaman diliminde okulda şiddet durumu, *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2013, 11 (2): 78-96.
36. Aküzüm, C, Oral B. Yönetici ve öğretmen görüşleri açısından okullarda görülen en yaygın şiddet olayları, nedenleri ve çözüm önerileri, *EKEV Akademi Dergisi*, 2011 19 (61): 1-30.
37. Campbell A, Muncer S. Causes of crime: uncovering a lay model. *Criminal Justice and Behavior*. 1990;17(4):410-419.
38. Ögel, K, Tarı, I, Eke, CY. *Okullarda Suç ve Şiddeti Önleme*, 1. Baskı. İstanbul, Yeniden Yayınları, 2006: 65
39. Haskan, Ö. Ergenlerde Şiddet Eğilimi, Yalnızlık ve Sosyal Destek. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 2009
40. İftar M. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutum ve Davranışları, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, 2016.

41. İncecik Y, Kurdak H, Özcan S, Akpınar E, Saatçi E, Bozdemir N. Eş şiddeti ve aile hekimliği, *Turkish Journal of Medicine and Primary Care*, 2009, 3(1): 1-8.
42. Kapıcıoğlu, İ.Üniversite Öğrencilerinin Şiddet Algısı, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi, 2008.
43. Haskan Avcı, Ö. Üniversite öğrencilerinin evlilik öncesi ilişkilerde problem yaşadıkları ve eğitim almak istedikleri konular, *Ege Eğitim Dergisi*, 2014,15 (1): 279-299.
44. Aydoğdu, A, Kocaman Yıldırım, N, Özkan, M, Özkan, S. Gelişimsel ve durumsal krize müdahale: olgu sunumu. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*,2012, 3(2):92-97.
45. YavuzerH. *Çocuk ve Suç*, 8. Baskı. İstanbul, Remzi Kitabevi, 1998: 280.
46. Kızmaz, Z. Okullardaki şiddet davranışının kaynakları üzerine kuramsal bir yaklaşım, *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2006, 30(1): 47-70.
47. Arıkan, A. Ergenlerde Aile İçi Şiddet ile Benlik İmgesi ve Umutsuzluk Düzeyi Arasındaki İlişki. Adli Tıp Enstitüsü, Yüksek Lisans tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 2014.
48. Bilican-Gökkaya, V, Ayan S. Sosyal öğrenme kuramı ve aile içi şiddet, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2017, 10(48): 389-394.
49. Ayyıldız, AB. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumları: Sakarya Üniversitesi Örneği, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Hizmet Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, 2019.
50. Okan-İbiloğlu, A. Aile içi şiddet, *Current Approaches in Psychiatry*, 2012, 4(2):204-222.
51. Fonagy, P. Psychoanalytic theory from the viewpoint of attachment theory and research. In J. Cassidy & P. R. Shaver (Eds.), *Handbook of attachment: Theory, research, and clinical applications*, The Guilford Press, 1999: 595-624.
52. Özgentürk İ, Karğın V, Baltacı H. Aile içi şiddetin nesilden nesile iletilmesi, *Polis Bilimleri Dergisi*, 2012, 14 (4): 55-77.

53. Gençoğlu, C, Kumcağız H, Ersanlı K. Ergenlerin şiddet eğilimine etki eden ailevi faktörler, *Journal of Turkish Studies*, 2014, 9(2),639-652.
54. Ergil D. Şiddetin kültürel kökenleri, *Bilim ve Teknik*, 2001, 399:40- 41.
55. Özerkmen N, Gölbaşı H, Toplumsal bir olgu olarak şiddet, *SBArD*, 2010, 15(1): 23-30.
56. Backman CW, Secord PF.(1914), *Social Psychology*, 2nd ed. Tokyo, McgrawHill, 1914.
57. Can, Y. Kadına yönelik şiddetin toplumsal cinsiyet emelleri: niğde örneği, *Journal of World of Turks*, 2013, 5(1): 203-216.
58. Can Y. İlköğretim Okullarında Şiddet: Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Yaklaşımları, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Beykent Üniversitesi, 2007.
59. Aygen M, Açık Y. Elazığ ilinde gençlerde şiddete başvurma ya da maruz kalma sıklığı, etkileyen faktörler ve öfke ile ilişkisi. *Kocaeli Tıp Dergisi*,2014, 3: 8-17.
60. Niray N. Yoksulluk ve şiddet geriliminde insan hakları, *Öneri Dergisi*, 2005, 6(23): 283-293.
61. Bandura A. Behavior theory and the models of man, *American Psychologist*, 1974, 29(12):859-869.
62. Balkıs M, Duru E, Buluş M. Şiddete yönelik tutumların, özyeterlik, medya, şiddete yönelik inanç, arkadaş grubu ve okula bağlılık duygusu ile ilişkisi. *Ege Eğitim Dergisi*, 2005, 6 (2): 81-97.
63. Lewis SF, Fremouw W. Dating violence: a critical review of the literature. *Clinical Psychology Review*, 2001, 21(1): 105-127.
64. Straus MA. Prevalence of violence against dating partners by male and female university students worldwide. *Violence Against Women*, 2004, 10(7): 790-811, doi: 10.1177/1077801204265552.
65. Erikson EH. *Childhood and Society*, 2nd ed. New York, Norton, 1963: 448.

66. Aba YA. Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeğinin Üniversite Öğrencilerinde Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans tezi, Antalya: Akdeniz Üniversitesi, 2008.
67. Hiberman E. In: A Case against the Patriarchy, Dobash RE, Dobash R (eds). *Violence against Wives*, New York, Free Press, 1981:265-268.
68. World Health Organization. Global and Regional Estimates of Violence against Women: Prevalence and Health Effects of Intimate Partner Violence and Non Partner Sexual Violence. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/85239>. 22 Ocak 2020.
69. Sezer Ö. Çiftlerarası şiddeti kabul ölçeğinin türkçeye uyarlanması: geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2008, 9(16):1-15.
70. Makepeace JM. Courtship violence among college students, *Family Relations*, 1981, 30(1): 97-102.
71. Wekerle C, Wolf DA. Dating violence in mid-adolescence: theory, significance and emerging prevention initiatives, *Clin Psychol Rev.*, 1999, 19(4): 435-456.
72. Finley LL. In: Dating Violence, Finlet LL (eds). *Encyclopedia of School Crime and Violence*, 2st ed. Santa Barbara, ABC-CLIO, 2011: 130-132.
73. Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, Şiddet Döngüsü, <https://morcati.org.tr/siddetindongusu/>, 25 Ocak 2020.
74. Mason MJ, Campbell L, Zaharakis N, Foster R, Richards S. Levels of Teen Dating Violence and Substance Use in an Urban Emergency Department, *Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics*, 2014, 35(9), 576-581.
75. Özerkmen N. Toplumsal bir olgu olarak şiddet, *Akademik Bakış Dergisi*, 2012, 28: 15-19.
76. Polat O. Şiddet, *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 2017; 22(1): 15-34.

77. Uluocak Ş, Gökulu G, Bilir O. Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde stratejik bir başlangıç noktası: partner şiddeti, *International Journal of Human Sciences*, 2014,11(2): 362-387.
78. Jackson SM. Issues in the dating violence research: A review of the literature, *Aggression and Violent Behavior*, 1999, 4, 233-247.
79. Alan-Dikmen H, Özaydın T, Dereli-Yılmaz S.Üniversitedeki Kadın Öğrencilerde Yaşanan Flört Şiddeti ile Anksiyete ve Umutsuzluk Düzeyleri Arasındaki İlişki, *ACU Sağlık Bil Dergisi*, 2018; 9(2):170-176, <https://doi.org/10.31067/0.2018.9>
80. Açikel S. (2009). Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Kadın Sığınmaevi Önlemi: Türkiye Örneği, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, 2009.
81. Çetiner ŞG. Aile İçi Şiddet Yaşayan Kadınlarda Cinsel Sorunlar ve İntihar Olasılığı, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, 2006.
82. Palabıyık AF. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarına Yaratıcı Dramanın Etkisi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, 2019.
83. Follingstand DR, Rutledge LL, Berh BJ, Hause ES, Polek DS. The role of emotional abuse in physically abusive relationships, *Journal of Family Violence*, 1990, 5: 107-120.
84. Watts C, Zimmerman C. violence against women: global scope and magnitude, *Lancet*, 2002, 359: 1232-1237.
85. T.C. Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü. Aile İçi Şiddetle Mücadele Kitabı.<https://turkey.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/aismelkitabi.pdf>. 15 Ocak 2020.
86. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. Kadınlara Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi(İstanbul Sözleşmesi).<https://www.ailevecalisma.gov.tr/media/53854/20120308m1-1.pdf> .15 Ocak 2020.

87. Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği. Gençlerle Güvenli İlişkiler Üzerine Çalışmak: Eğitimciler ve Danışmanlar İçin Uygulama El Kitabı.https://cinselsiddetlemucadele.org/wp-content/uploads/2018/06/NVNY_gencler_kitap_web.pdf . 17 Ocak 2020.
88. Yavuz, M.F. Cinsel saldırı olgusuna profesyonel yaklaşımda mezuniyet sonrası eğitimin etkisi, *Adli Tıp Bülteni*, 2003, 6 (3): 111-118.
89. Özcan Ö. Partneri Tarafından Duygusal ve Fiziksel Şiddete Uğramış ve Uğramamış Kadınların Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, İstanbul: Maltepe Üniversitesi, 2009.
90. Hacettepe Üniversitesi, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı. KadınaYönelik Aile İçi Şiddet Araştırması.<https://dspace.ceid.org.tr/xmlui/handle/1/135>, 17 Ocak 2020.
91. Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı. Flört Şiddeti.<https://morcati.org.tr/flort-siddeti/>, 17 Ocak 2020.
92. Özkan M. Flört Şiddetini Önlemeye Yönelik Sivil Toplum Çalışmalarına Dair Bir Değerlendirme, Lisansüstü Programlar Enstitüsü, Sosyal Projeler ve Sivil Toplum Kuruluşları Yönetimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi, 2019.
93. Wells C. Stalking: the criminal law response, *Crim LR*, 1997, 463.
94. Richards L. Stalking and harassment: the victim's voice, *Protection Against Stalking*, 2011, 1-24.
95. Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi), <https://rm.coe.int/1680462545> , 19 Ocak 2021.
96. Doğan, R. (2014). Kadına yönelik şiddetin bir türü olarak ısrarlı takip (stalking) suçu. *Ankara Barosu Dergisi*, 2, 137-154.
97. Martins C, Gouveia A, Chaves M., Lourenço R., Marques S, Santos T. Dating violence and nursing student well-being. *Atención Primaria*, 2014, 46: 129-134.

98. Bingöl O. Toplumsal cinsiyet olgusu ve türkiye’de kadınlık. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2014, 16(1): 108-114.
99. Kepir-Savoly D, Ulaş Ö, Demirtaş-Zorbaz S. Üniversite öğrencilerinin çiftler arası şiddeti kabul düzeylerini etkileyen etmenler. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2014, 5(42).173-183.
100. Özateş ÖS. Bir Sosyal Hizmet Müdahalesi Olarak aile içi şiddeti mağduru kadın sorununda feminist etik yaklaşım, *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 2009, 20(2), 99-107.
101. Yarar B. Yakın ilişki içindeki şiddeti feminist bakışla yeniden düşünmek, *İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları*, 2015, 1, 13-52.
102. Altınay A, Arat Y. *Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet*, 1. Baskı, İstanbul, Punto Baskı Çözümleri, 2007: 202.
103. The Center For Relationships Abuse Center Awareness, <http://stoprelationshipabuse.org/> , 25 Ocak 2021.
104. Tuz C. Bir Üniversitedeki Kız Öğrencilerin Cinsel Şiddet Öyküsü ve Şimdiki Depresyonla İlişkisi, Tıp Fakültesi, Aile Hekimliği Ana Bilim Dalı, Tıpta Uzmanlık tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, 2015.
105. Holmes K, Sher L. (2013). Dating violence and suicidal behavior in adolescents. *International Journal of Adolescent Medicine and Health*, 25(3), 257-261.
106. Jennings WG, Okeem C, Piquero AR, Sellers CS, Theobald D, Farrington DP. Dating and intimate partner violence among young persons ages 15–30: Evidence from a systematic review, *Aggress Violent Behav*, 2017, 33:107-125.
107. Bonomi AE, Anderson ML, Nemeth J, Rivara FR, Buettner C. History of dating violence and the association with late adolescent health, *BMC Public Health*, 2013, 13: 2-12.
108. Wolfe DA, Scott K, Crooks C. Abuse and violence in adolescent girls’ dating relationship. Handbook of behavioral and emotional problems in girls. First ed. New York: Kluwer Plenum Publishers, 2005.

109. Exner-Cortens D, Eckenrode J, Rothman E. Longitudinal associations between teen dating Violence Victimization and Adverse Health Outcomes, *Pediatrics*, 2013, 131(1), 71-78, doi: 10.1542/peds.2012-1029
110. Yalch MM, Lannert BK, Hopwood CJ, Levendosky AA. Interpersonal Style Moderates the Effect of Dating Violence on Symptoms of Anxiety and Depression, *Journal of Interpersonal Violence*, 2013, 28(16), 3171- 3185. doi:10.1177/0886260513496901
111. Kütük EK, Gümüştas F, Almış BH. Üniversite Öğrencisi Kızlarda Flört Şiddetinin Belirleyicileri ve Psikiyatrik Sonuçlar Açısından Flört Dışı Şiddetten Farklılıkları, *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 2018, 19(2), 217-222. doi: 10.5455/apd.274195
112. Silverman JG, Raj A, Mucci LA, Hathaway JE. Dating violence against adolescent girls and associated substance use, unhealthy weight control, sexual risk behavior, pregnancy, and suicidality, *J Am Med Assoc*, 2001,286: 372-379.
113. Şen AF, Kök H, Sosyal medya ve feminist aktivizm: türkiye'deki feminist grupların aktivizm biçimleri, *Atatürk İletişim Dergisi*, 2017, 13: 73-86.
114. Arat N. *Feminizm'in ABC'si*. 1. Baskı. İstanbul, Say Yayınları, 2017: 104.
115. Martinez PR. Feminism and Violence: The Hegemonic Second Wave's Encounter with Rape and Domestic Abuse in USA (1970- 1985). *Cultural Dynamics*, 2011, 23(3),147-172.
116. Jewkes R. İntimate partner violence causes and prevention, *The Langed*, 2002, 359(9315): 1423-9.
117. Hutchinson, K. Predictors of College Students' Dating Violence Perceptions and Help-Seeking Recommendations, The Graduate Faculty of The University of Akron, Doctoral dissertation, The University ofAkron, 2012
118. Lloyd SA. The darkside of courtship: Violence and sexual exploitation. *Family Relations*,1991, 40, 14-20

119. Bell KM, Naugle AE. Intimate partner violence theoretical considerations: moving towards a contextual framework. *Clinical Psychology Review*, 2008, 28(7), 1096- 1107.
120. Stuart G, Moore T, Gordon K, Hellmuth J, Ramsey S, Kahler, C. Reasons for intimate partner violence perpetration among arrested women, *Violence Against Women*, 2006,12, 609-621.
121. Caldwell JE., Swan SC. ve Woodbrown VD . Gender differences in intimate partner violence outcomes,*Psychology of Violence*, 2012, 2(1) 42–57,doi: 10.1037/a0026296
122. Straus MA. Sexual inequality, cultural norms, and wife-beating, *Victimology*, 1976, 1(1), 54–70.
123. Straus M A. Wife beating: how common and why? *Victimology*,1977, 2, 443 –458
124. Straus MA, Gelles R J, Steinmetz SK. *Behind closed doors: Violence in the American family*, 1nd ed. Garden City, Routledge, 2006:332.
125. Nichols MP. *Family Therapy Concepts and Methods*, Çeviri: Gündüz O, *Aile Terapisi Kavramlar ve Yöntemler*, 1.Baskı, İstanbul, 2013:584.
126. Ainsworth MDS. *Infancy in Uganda: Infant Care and the Growth of Love*. Baltimoer, Johns Hopkins University Press, 1967: 471.
127. Bacanlı H. *Eğitim psikolojisi*, 18.Baskı. Ankara, Pegem Akademi, 2007: 349.
128. Park CJ. Intimate partner violence: An application of attachment theory, *Journal of Human Behavior in Social Environment*, 2015, 26(5), 488- 497, doi:10.1080/10911359.2015.1087924
129. Hazan C, Shaver P. Romantic love conceptualized as an attachment process, *Journal of Personality and Social Psychology*, 1987, 52, 511 –524.
130. Slootmaeckers J, Migerode L. Fighting for connection: patterns of intimate partner violence. *Journal of Couple & Relationship Therapy*, 2018, 17(4), 294- 312, doi: 10.1080/15332691.2018.1433568

131. Sutton TE, Simons LG, Wickram, KAS, Futris T. The intergenerational transmission of violence: examining the mediating roles of insecure attachment and destructive disagreement beliefs, *Violence and Victims*, 2014, 29(4), 670-687.
132. Fraley RC, Waller NG, Brennan K A. An item response theory analysis of self-report measures of adult attachment. *Journal of Personality and Social Psychology*, 2000, 78, 350-365.
133. Loh C, Gidycz C.A. Prospective analysis of the relationship between childhood sexual victimization and perpetration of dating violence and sexual assault in adulthood, *Journal of Interpersonal Violence*, 2006, 21, , 732-749.
134. Dilci T. *Öğrenme Psikolojisi*, 1. Baskı. İstanbul: İdeal Kültür Yayıncılık, 2014: 205.
135. Bandura, A. *Aggression: a social learning analysis*, 1nd ed. Oxford, Prentice-Hall, 1973: 390.
136. Riggs DS, Caulfield MB, Street AE. Risk for domestic violence: Factors associated with perpetration and victimization, *Journal of Clinical Psychology*, 2000, 56(10), 1289-1316.
137. Wareham J, Boots DP, Chavez JM. Social learning theory and intimate violence among men participating in a family violence intervention program, *Journal of Crime & Justice*, 2009, 32(1), 93-124.
138. Earnest AA, Brady SS. Dating violence victimization among high school students in minnesota Associations With Family Violence, Unsafe Schools, and Resources for Support. *Journal of Interpersonal Violence*, 2014, 31 (3): 1-24.
139. Sims EN, Dodd VJN, Tejeda MJ. The relationship between severity of violence in the home and dating violence. *Journal of Forensic Nursing*, 2008, 4(4), 166-173.
140. Follette V, Alexander P. Dating violence: current and historical correlates. *Behavioral Assessment*, 1992, 14, 39-52.
141. Doğan A, Cebioğlu S. Beliren yetişkinlik: ergenlikten yetişkinliğe uzanan bir dönem, *Türk Psikoloji Yazıları*, 2011, 14(28):11-21

142. Erikson EH. *İnsanın Sekiz Evresi*. Çeviri: Akkaya G, İstanbul: Okuyan Us Yayınları, 2014: 204.
143. Papalia DE, Olds SW, Feldman RD. *Human Development*, 8nd ed. New York, McGraw-Hill, 1978.
144. Arnett JJ. *Emerging Adulthood: The winding road from the late teens through the twenties*, 2 nd ed. New York, Oxford University Press, 2004: 385
145. Montgomery MJ. Psychosocial intimacy and identity: From early adolescence to emerging adulthood, *Journal of Adolescent Research*, 2005, 20(3): 346-374.
146. Furman W. The emerging field of adolescent romantic relationships, *Current Directions in Psychological Science*, 2002, 11: 177–180.
147. Carlson W, Rose AJ. The role of reciprocity in romantic relationships in middle childhood and early adolescence, *Merrill-Palmer Quarterly*, 2007, 53: 262–290.
148. Etchevery PE, Le B, Charania MR. Perceived versus reported social referent approval and romantic relationship commitment and persistence, *Personal Relationships*, 2008, 15: 281–295.
149. Kılınçer A, Tuzgöl Dost M. Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde algıladıkları istismar, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2014; 5(42):161-172.
150. Roisman, GI, Collins VA, Sroufe LA, Egeland B. Predictors of young adults' representations of and behavior in their current romantic relationship: Prospective tests of the prototype hypothesis, *Attachment and Human Development*, 2005, 7(2), 1051-121.
151. Callahan MR, Tolman RM, Saunders DG. Adolescent dating violence victimization and psychological well-being, *Journal of Adolescent Research*, 2003, 18(6): 664-681.
152. Makepeace J. Courtship violence among college students, *Family Relations*, 1981, 30: 97-102.

153. Krug EG, Mercy JA, Dahlberg LL, Zwi AB, The world report on violence and health, *The Lancet*, 2002, 360: 1083-1088.
154. Swart L, Seedat M, Stevens G, Ricardo I. Violence in adolescents' romantic relationships: findings from a survey amongst school-going youth in a south african community, *Journal of Adolescence*, 2002, 25, 385–395.
155. Gover AR. Risky Lifestyles and Dating Violence: A Theoretical test of violent victimization, *Journal of Criminal Justice*, 2004, 32 (2): 171-180.
156. Downey, G., Feldman, S., & Ayduk, O. (2000). Rejection sensitivity and male violence in romantic relationships, *Personal Relationships*, 7(1), 45-61, doi.org/10.1111/j.1475-6811.2000.tb00003.x
157. Tok Y. Cinsiyet Rollerine İlgili Farklı Kalıp Yargılara Sahip Üniversite Öğrencilerinin Saldırganlık Düzeyleri, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 2001.
158. Yıldırım S. Üniversite Öğrencilerinin Benlik Saygısı ve Toplumsal Cinsiyet Tutumlarının Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarına Etkisi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Programı, Yüksek Lisans tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 2016.
159. Fergusson DM, Horwood LJ, Ridder EM. Partner violence and mental health outcomes in a new zealand birth cohort, *Journal of Marriage and Family*, 2005,67(5): 1103-1119.
160. Archer J. Sex differences in aggression between heterosexual partners: A meta-analytic review, *Psychological Bulletin*, 2000, 126, 651–680.
161. Anasuri S. Intimate partner violence on college campuses: An appraisal of emerging perspectives, *Journal of Education and Human Development*, 2016, 5(2): 75-86.
162. Muñoz-Rivas MJ, Graña JL, O'Leary KD, González MP. Aggression in adolescent dating relationships: prevalence, justification, and health consequences, *J Adolesc Health*, 2007, 40(4):298-304, doi: 10.1016/j.jadohealth.2006.11.137

163. Hill MS, Fischer AR. Does entitlement mediate the link between masculinity and rape-related variables?, *Journal of Counseling Psychology*, 2001, 48(1), 39–50, <https://doi.org/10.1037/0022-0167.48.1.39>
164. Çimen O. Heteroseksüel Gençlerin Flört Şiddetine Yönelik Söylemleri, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji, Yüksek Lisans tezi, İstanbul: Arel Üniversitesi, 2018.
165. Tjaden P, Thoennes N. Extent, Nature, and Consequences of Intimate Partner Violence: Findings from the National Violence Against Women. <https://www.ojp.gov/pdffiles1/nij/181867.pdf> , 13 Nisan 2020.
166. Wesley L. The Relationship between Adult Attachment Style, Problem Solving Skills, Attitudes Toward Women, and Intimate Partner Violence, Doctoral thesis, Washington, Howard University, 2011.
167. McDermott RC, Lopez FL .College Men’s intimate partner violence attitudes: contributions of adult attachment and gender role stress, *Journal of Counseling Psychology*, 2013, 60 (1): 127-136.
168. Rosen KH, Bezold A. Dating Violence Prevention: A Didactic Support Group For Young Women, *Journal of Counseling Development*, 1996,74: 521-525.
169. Foshee VA, Bauman KE, Ennett ST, Linder GF, Benefield T, Suchindran C. Assessing the long-term effects of the Safe Dates program and a booster in preventing and reducing adolescent dating violence victimization and perpetration, *American Journal of Public Health*, 2004, 94(4): 619-624.
170. Kinsfogel KM, Grych JH. Interparental conflict and adolescent dating relationships: integrating cognitive, emotional, and peer influences, *Journal of Family Psychology*, 2004, 18(3), 505–515.
171. Ercan H. Genç Yetişkinlerin Aşk Biçemleri ve Benlik Tipleri. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, 2008.
172. Tufan AS, Yaluğ İ. Aşk fenomeni ve sevgi ilişkilerinin nörobiyolojisi, *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 2010, 2(4). 444-445.

173. Özden Ö. *Aşk Felsefesi*, 1. Baskı, İstanbul, Arı Sanat Yayınevi, 2007: 135.
174. Özabacı, N. Evlilik Öncesi İlişkiler. İçinde: Yavuzer H. (Ed.), *Evlilik Okulu*, İstanbul, Remzi Kitabevi, 2004: 48-61.
175. Atak H, Taştan N. Romantik ilişkiler ve aşk, *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 2012, 4 (4):520-546.
176. Pines, AM. *Falling in Love*, Çeviri Uluengin MY, Aşık Olmak,2. Baskı, İstanbul: İletişim Yayıncılık, 2010, 400.
177. Özer B, Tezer, E. Aşka ilişkin tutum biçimlerinin olumlu ve olumsuz duyguları yordayıcılığı, *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2008,3 (30): 19-29.
178. Madi B. *Aşk ve Beyin*, 1. Baskı, İstanbul, GOA Basın Yayın, 2009: 176.
179. Rubin Z. Measurement of Romantic Love, *Journal of Personality and Social Psychology*, 1970, 16 (2): 265-273.
180. Rubin Z, Sternberg RJ, Barnes ML, *The Psychology of Love.*, New Haven: Yale University Press, 1988, 383.
181. Rubin Z. *Doing Unto Others*, New Jersey, Prentice Hall, 1974.
182. Rubin Z., Peplau LA, Hill, CT. Loving and leaving: sex differences in romantic attachments, *Sex Roles*, 1981, 7 (8): 821-835.
183. Walster E, Berscheid E. Adrenaline makes the heart grow fonder, *Psychology Today*, 1971, 47-62.
184. Schachter S. The Interaction of Cognitive and Psychological Determinants of Emotional States, Berkowitz L. (eds),In *Advances in Experimental Social Psychology* New York: Akademic Press. 1964, 49-80.
185. Atkinson R, Atkinson RC, Smith EE, Bem DJ, Hoeksema SN. *Hilgard's Introduction to Psychology*, Çeviri: Alogan Y.*Psikolojiye Giriş*, 1. Baskı. Ankara, Arkadaş Yayınları, 1999: 800.

186. Hatfield, E. and Rapson R.L. *Love, Sex and Intimacy: Their Psychology, Biology, and History*. New York, Harper Collins, 1993.
187. Tüfekçi S. Romantik İlişkilerde Genç Yetişkinlerin Aşka İlişkin Tutumları ve Kişilik Özellikleri: Transaksiyonel Analiz Ego Durumları Açısından Bir Değerlendirme, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, 2008.
188. Hatfield E. Passionate and Companionate Love. In: Sternberg RJ, Barnes ML. (eds.), *The Psychology of Love*, 1st ed, New Haven: Yale University Press, 1988, 191-217.
189. Sternberg JA. Triangular theory of love, *Psychological Review*, 1986, 93 (2): 119-135.
190. Sternberg RJ. Triangulating Love. In: Sternberg RJ, Barnes ML (eds.), *The Psychology of Love*, New Hawen, Yale University Pess, 1988: 119-138.
191. Sternberg RJ. *Cupid's Arrow*, Cambridge, Cambridge University Press.1998.
192. Sternberg RJ, Grajek S. The nature of love, *Journal of Personality and Social Psychology*, 1984, 47 (2), 312-329.
193. Lee J A. *The colors of love: An exploration of the ways of loving*, 1st ed. Ontario, New Pres, 1973: 294
194. Breckler S, Olson J, Wiggins E. *Social psychology alive*, 1st ed.California, Thomson Learning, 2006: 667
195. Lasswell TE, Lasswell ME. I love you but i'm not in love with you, *Journal of Marriage and Family Counseling*, 1976 (38), 211-224.
196. Strong B, DeVault C, Cohen T. *The marriage and the family experience: intimate relationships in a changings society*, 1 st ed. California, Wadsworth, 2011: 507.
197. Büyüksahin A. Yakın İlişkilerde Bağlanım: Yatırım Modelinin Bağlanma Stilleri ve Bazı İlişkisel Değişkenler Yönünden İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, 2006.

198. Wood JT. *Interpersonal communication: Everyday encounters*, 6nd ed. Massachusetts, Wadsworth, 2010: 361.
199. Lee, JA, *Love-styles*, Sternberg RJ, Barnes ML (eds), *The psychology of love*. New Haven:Yale University Pres, 1988
200. Knox D, Schact C, Chang IJ. *Choices in relationships*, 13nd ed. California, Wadsworth, 2010, 1391
201. Beştav FG. Romantik İlişki Doyumu ile Cinsiyet, Bağlanma Stilleri, Rasyonel Olmayan İnançlar ve Aşka İlişkin Tutumlar Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 2007.
202. Açıkel M. Üniversite Öğrencilerinin Aşk Biçimleri ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 2013.
203. McAnulty D, Burnette M. *Sex and sexuality*, 2nd ed.Connecticut, Praeger, 2006: 1280.
204. Paludi, E. *The psychology of love*, 4nd ed. California, ABC-CLIO, 2012: 825
205. Yakın İlişkiler. Aşk Bir Bağımlılık Mıdır?..
<https://yakiniliskiler.com/2020/01/13/ask-bir-bagimlilik-midir>. 21 Ağustos, 2020.
206. Sanches M, John VP. Treatment of love addiction: current status and perspectives, *European Journal of Psychiatry*, 2019, 33: 38-44.
207. Sussman S. Love addiction: definition, etiology, treatment, *SexualAddiction & Compulsivity*, 2010, 17: 31-45.
208. Pösteeki N. Gündelik hayatın içerisinde metalaşan aşk: sinemada aşk ve paranın karşılaşması, *Türk Film Araştırmalarında Yeni Yönelimler*, 2018, 7: 1-17
209. Namlı M. Kadına Yönelik şiddetin Medyada Temsili, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Radyo TV Sinema Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 2019.

210. Ceyhan S. Yazılı Medyada Kadına Yönelik Şiddet Haberlerinde Kullanılan Dilin ve Görsellerin İncelenmesi, Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü, Uzmanlık tezi, Ankara: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, 2014.
211. Büyüköztürk Ş, Kılıç Çakmak E, Akgün ÖE, Karadeniz Ş, Demirel F. *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, 25. Baskı, Ankara: Pegem Yayınları, 2018: 348.
212. Hendrick SS, Dicke A, Hendrick C. The Relationship Assessment Scale, *Journal of Social and Personal Relationships*, 1998, 15(1): 137-142, <https://doi.org/10.1177/0265407598151009>
213. Büyüksahin A, Hovardaoğlu S. Çiftlerin aşka ilişkin tutumlarının lee'nin çok boyutlu aşk biçimleri kapsamında incelenmesi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 2004, 19(54), 59-72.
214. Price EL, Byers ES, Dating Violence Research Team. The attitudes towards dating violence scales: development and initial validation, *Journal of Family Violence*. 1999, 14 (4): 351-375.
215. Yumuşak A, Şahin R. Flörtte şiddete yönelik tutum ölçeklerinde güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 2014, 13(49): 233-252.
216. Tabachnick BG, Fidell LS. *Using multivariate statistics*, 6nd ed. Boston, Allyn and Bacon, 2013: 815.
217. Öngül E, Ünsal G. Üniversite yaşamında yakın ilişkiler ve istismar, *G.O.P. Taksim E.A.H. JAREN*, 2018, 4 (1): 52-58.
218. Öztürk N, Karabulut M, Sertoğlu E. *Gençlerle Güvenli İlişkiler Üzerine Çalışmak: Eğitimciler ve Danışmanlar İçin El Kitabı*, 2. Baskı. İstanbul: Punto Baskı Çözümleri; 2018
219. CDC. Intimate Partner Violence.Risk and Protective Factors. <https://www.cdc.gov/violenceprevention/intimatepartnerviolence/riskprotectivefactors.html> . 21 Eylül 2020.

220. Tarı Selçuk K, Avcı D, Mercan Y. Üniversite öğrencilerinde flört şiddetine maruziyet: flört şiddetine yönelik tutumların ve toplumsal cinsiyet algısının şiddete maruziyet ile ilişkisi, *ACU Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2018, 9 (3): 302-308.
221. Umana JE, Fawole O, Adeoye I, Prevalence and correlates of intimate partner violence towards female students of the university of ibadan, nigeria, *BMC Women Healt*, 2014, 14 (131): 3-8.
222. Çoban A, Kızılca Çakaloğlu D, Irmak A, Aydın adnan menderes üniversitesi öğrencilerinin flört şiddeti kapsamındaki davranışlara ilişkin görüşleri, *Aydın Adnan Menderes Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2020, 4(2): 100-106.
223. Cinal B. Flört Şiddeti ve Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Anksiyete ve Depresyon Düzeyleri ile İlişkisi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji, Yüksek Lisans tezi, İstanbul: Işık Üniversitesi, 2018.
224. Yüksel R. Genç Yetişkinlerde Aşk Tutumlar ve Yaşamın Anlamı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, 2013.
225. Knox DH, Sporkowski MJ. Attitudes of college students toward love, *Journal of Marriage and The Family*, 1968, 30 (4): 638-642.
226. Rosenman MF. Liking, loving, and styles of loving, *Psychological Reports*, 1978, 42:1243-1246.
227. Eren E. Romantik İlişkilerde Bağışlamanın Aşk Biçimlerine Göre Yordanması, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 2019.
228. Hatiboğlu B. Kadına yönelik şiddetle mücadelede anarko- feminist bakış: makrodan mikroya sosyal hizmet, *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 2008, 19(2), 97-108.
229. Özkazanç A, Yetiş EÖ. Erkeklik ve kadına şiddet sorunu: eleştirel bir literatür değerlendirmesi. *Fe Dergi*, 2016, 8: 12-26
230. Mansley EA. *Intimate Partner Violence: Race, Social Class and Masculinity*, USA, LFB Publishers, 2009: 204.

231. Erkan Yüce A. Şiddet Bir Hastalık Değil Suçtur. <http://www.gazetekadikoy.com.tr> . 15 Şubat 2021.
232. Mercer S. Not a pretty picture: an exploratory study of violence against women in high school dating relationships, *Resources for Feminist Research*, 1988, 17: 15–25.
233. Çetin H. Öğrenci Ergenlerin Şiddete Yönelik Tutumları: Yaş ve Cinsiyete Göre Bir İnceleme. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, 2004.
234. Bonache H, Gonzalez-Mendez R, Krahé B. Romantic attachment, conflict resolution styles, and teen dating violence victimization, *J Youth adolesc*, 2017, 46(9): 1905-17.
235. Pradubmook- Sherer P, Sherer M. Attitudes toward dating violence among Israeli and Thai youth, *Journal of Social and Personal Relationships*, 2011, 28(6): 809-828, doi:10.1177/0265407510391337
236. Crittenden P, Ainsworth M. *Attachment and child abuse*. In: Cicchetti D, Carlson V. (eds), *Child Maltreatment: Theory and Research On The Causes and Consequences of Child Abuse and Neglect*, New York, NY: Cambridge University Press, 1989: 432-462.
237. Seymen AF. Y ve z kuşağı insanı özelliklerinin milli eğitim bakanlığı 2014-2019 stratejik programı ve TÜBİTAK vizyon 2023 öngörülleri ile ilişkilendirilmesi, *Kent Kültürü ve Yönetim Hakemli Dergi*, 2017, 10(4): 467-489
238. Gökteş E. Özel ve Devlet Liselerinde Şiddete Eğilim Nedenleri ve Şiddet Etkenlerinin Karşılaştırılması: Üsküdar Örneği, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans tezi, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, 2010.
239. Besni İ. Üniversite Öğrencilerinin Aile İçi Şiddete Yönelik Tutumlarının Cinsiyet, Politik Görüş ve Şiddete Maruz Kalma Açısından İncelenmesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi, 2011.

240. Çeliktaş MG. Okuldaki Şiddet Olayları ile Aile İçi Şiddet İlişkisi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, 2013.
241. Spencer GA, Bryant SA. Dating violence: a comparison of rural, suburban and urban teens, *Journal of Adolescent Health*, 2000, 27(5): 302-305.
242. Zinnur Kılıç E. Ergenlerde şiddet kullanımı: bireysel ve ailesel etkenle, *Nöropsikiyatri Arşivi*, 2012, 49(4), 260–265.
243. Dahlberg LL. Youth violence in the United States. Major trends, risk factors, and prevention approaches, *American Journal of Preventive Medicine*, 1998; 14: 259-272.
244. Duran S, Ünsal G. Öğrencilerin Aile İçi Şiddete Maruz Kalma Oranı ile Başkalarına Karşı Şiddet Kullanımı ve Saldırganlık Eğilimleri Arasındaki İlişki, *Literatür Sempozyum Psikiyatri Nöroloji Davranış Bilimleri Dergisi*, 2014, 1: 2-8.
245. Karabulutlu Ö. Hemşirelik öğrencilerinin şiddet konusundaki görüş ve deneyimleri, *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 2015, 26-36.
246. Altun M. Denizli İli Kırısasında Bir Sağlık Ocağı Bölgesinde 15-49 Yaş Evli Kadınların Fiziksel Şiddet Görme Durumları ve Kadınların Şiddete İlişkin Tutumları, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi, 2006.
247. Yolcu D. Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddeti: Benlik Saygısı, Algılanan İlişki Özyeterliliği ve Bağlanma Biçimlerinin Rolü, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, Mersin: Mersin Üniversitesi, 2019.
248. Yücel D. Çocukluk Çağı İstismar Yaşantılarının Genç Yetişkinlik Dönemindeki Bağlanma Süreçleri, Psikopatolojik Semptomlar, İlişki Yeterlilikleri ve Aşk Tutumları ile İlişkilerinin İncelenmesi, Adli Tıp Enstitüsü, Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı, Doktora tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 2014.

249. Hendrick C, Hendrick S. A Theory and method of love. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1986, 50(2): 392-402.
250. Neto F. Love Styles Among portuguese students, *The Journal of Psychology*, 1994, 128 (5): 613-616.
251. Davies MF. Socially desirable responding and impression management in the endorsement of love styles. *The Journal of Psychology*, 2001, 135 (5): 562-570.
252. Murstein BI, Merighi J.R, Vyse SA. Love styles in the united states and france: a cross-cultural comparison, *Journal of Social and Clinical Psychology*, 1991, 10(1): 37–46. <https://doi.org/10.1521/jscp.1991.10.1.37>
253. Hendrick SS, Hendrick C. Linking romantic love with sex: Development of the perceptions of love and sex scale. *Journal of Social and Personal Relationships*, 2002, 19:361-378.
254. Dashdamirov E. Üniversite Öğrencilerinin Aşka İlişkin Tutum Biçimleri ile Depresyon Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi, 2013.
255. Inman-Amos J, Hendrick S, Hendrick C. Love attitudes: similarities between parents and children. *Family Relations: Interdisciplinary Journal of Applied Family Studies* ,1994, 43: 456–461.
256. Dobson KS, Dozois DJA. *Handbook of Cognitive-Behavioral Therapies*, 4 nd ed, New York, Guilford Press, 2009
257. Hendrick C, Hendrick S. Measuring respect in close relationships, *Journal of Social and Personal Relationships*, 2006, 23(6): 881-899.
258. Windle M, Mrug S. Cross-gender violence perpetration and victimization among early adolescents and associations with attitudes toward dating conflict., *Journal of Youth and Adolescence*, 2009, 38(3): 429-439.

EK-2. Katılımcı Bilgilendirilmiş Onam Formu

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

LÜTFEN BU DÖKÜMANI DİKKATLİCE OKUMAK İÇİN ZAMAN AYIRINIZ

Sizi İrem YÖRÜK tarafından yürütülen "ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN AŞKA VE FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ" başlıklı **araştırmaya** davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlayamadığınız ve sizin için açık olmayan şeyler varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz bize sorunuz.

Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmaya **katılmama** veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan **çıkma** hakkında sahipsiniz. **Çalışmayı yanıtlamanız, araştırmaya katılım için onam verdiğiniz** biçiminde yorumlanacaktır. Size verilen **formlardaki** soruları yanıtlarken kimsenin baskısı veya telkini altında olmayın. Bu formlardan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı ile kullanılacaktır.

1. Araştırmayla İlgili Bilgiler:

- Araştırmanın Amacı: Üniversite öğrencilerinin aşka yönelik tutumları ve flört şiddetine yönelik tutumlarının incelenmesidir.
- Araştırmanın İçeriği: Üniversite öğrencilerinin aşka yönelik tutumları ve flört şiddetine yönelik tutumlarının farklı değişkenlere göre incelenerek iki kavram arasında bir ilişki olup olmadığının tespit edilmesi ve flört şiddeti sorununa yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesi
- Araştırmanın Nedeni: ☐ Bilimsel araştırma ☒ Tez çalışması
- Araştırmanın Öngörülen Süresi: 3 ay
- Araştırmaya Katılması Beklenen Katılımcı/Gönüllü Sayısı: 300
- Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

2. Onay:

Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılmaya/gönüllüye verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumluluktan tamamen anladım. **Çalışma hakkında yazılı ve sözlü açıklama aşağıda adı belirtilen araştırmacı tarafından yapıldı, soru sorma ve tartışma imkanı buldum ve tatmin edici yanıtlar aldım. Bana, çalışmanın muhtemel riskleri ve faydaları sözlü olarak da anlatıldı.** Bu çalışmayı istediğim zaman ve herhangi bir neden belirtmek zorunda kalmadan bırakabileceğimi ve bıraktığım takdirde herhangi bir olumsuzluk ile karşılaşmayacağımı anladım.

Bu koşullarda söz konusu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcının (Kendi el yazısı ile)

Adı-Soyadı:.....

İmzası:.....

(Varsa) Velayet veya Vesayet Altında Bulunanlar İçin:

Veli veya Vasisinin (kendi el yazısı ile)

Adı-Soyadı:.....

İmzası:.....

Not: Bu form, iki nüsha halinde düzenlenir. Bu nüshalardan biri imza karşılığında gönüllü kişiye verilir, diğeri araştırmacı tarafından saklanır.

Araştırmacının

Adı-Soyadı: İREM YÖRÜK

EK-3. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu

Bilimsel bir araştırmada kullanılmak üzere hazırlanan bu formda çeşitli sorular bulunmaktadır. Sizden istenen ad, soyad ve numara gibi kimliğinizi tanıtıcı bilgiler vermeden formda yer alan tüm soruları doğru ve samimi yanıtlar vermenizdir. Bilgileriniz üçüncü kişilerle kesinlikle paylaşılmayacaktır.

1. Yaşınız:

2. Cinsiyetiniz: Kadın ()Erkek ()

3. Okumakta olduğunuz bölüm nedir?

4. Kaçınıcı sınıfa devam ediyorsunuz?

5. Ailenizin aylık geliri nedir?

2500 TL altı ()

2501-4000 TL arası ()

4001-6000 TL arası ()

6001-8000 TL arası ()

8000 TL üzeri ()

6. Yaşamınızın uzun bir kısmını hangi yerleşim biriminde geçirdiniz?

Köy /İlçe ()

Şehir ()

Büyükşehir/ Metropol ()

7. Anne – babanızın birliktelik durumu:

Evli () Boşanmış ()

8. Ailenizde şiddete hiç tanık oldunuz mu?

Evet ()Hayır ()

9. Ailenizde ne tür şiddete tanık oldunuz? (Yukarıdaki soruya evet yanıtı verilmişse doldurulmalıdır.)

Psikolojik ()

Fiziksel ()

Cinsel ()Ekonomik ()

10. Aileniz tarafından şiddete maruz kaldınız mı?

Evet () Hayır ()

11. Aileniz tarafından hangi tür şiddete maruz kaldınız? (Yukarıdaki soruya evet yanıtı verilmişse doldurulacaktır.)

Psikolojik ()

Fiziksel ()

Cinsel ()Ekonomik ()

12. Daha önce hiç romantik ilişkiniz oldu mu?

Evet () Hayır ()

13. Şu anda mevcut bir romantik ilişkiniz var mı?

Var () Yok ()

14. Eğer mevcut bir flört ilişkiniz varsa kaç ay/yıldır devam ediyor?

15. Mevcut flört ilişkinizde ya da geçmiş flört ilişkinizde şiddete maruz kaldınız mı?

Evet ()

Hayır ()

16. (Bu soruyu mevcut ya da geçmiş ilişkinizde şiddete maruz kaldıysanız cevaplayınız.)

Mevcut veya geçmiş ilişkinizde ne tür şiddete maruz kaldınız? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

Fiziksel ()

Psikolojik ()

Cinsel ()

Sosyal ()

Dijital ()

17. Mevcut veya geçmiş flört ilişkinizde şiddet uyguladınız mı?

Evet ()

Hayır ()

18. (Yukarıdaki soruya evet yanıtı verilmişse doldurulmalıdır.)

Mevcut veya geçmiş ilişkinizde ne tür şiddet uyguladınız? (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

Fiziksel ()

Psikolojik ()

Cinsel ()

Sosyal ()

Dijital ()

EK-4. Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği

Aşka İlişkin Tutumlar Ölçeği

Lütfen aşağıdaki her ifadeyi şu anda bulunan, en son ilişki içinde bulunduğunuz ya da olmasını hayal ettiğiniz kız/erkek arkadaşınızı düşünerek kendinizi değerlendirip sizin için en uygun seçeneğe çarpı (X) işareti koyunuz.

	MADDELER	Kesinlikle katılmıyorum	Pek katılmıyorum	Ne katılıyorum Ne katılmıyorum	Biraz katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	Kız/erkek arkadaşımla aramızda gerçek bir fiziksel çekim var.					
2	Kız/erkek arkadaşımla birbirimiz için yaratıldığımızı düşünüyorum.					
3	Kız/erkek arkadaşımla ben birbirimizi gerçekten anlıyoruz.					
4	Kız/erkek arkadaşım benim ideal fiziksel güzellik/yakışıklılık standartlarıma uyuyor.					
5	Kız/erkek arkadaşımın benim hakkımda bilmediği şeyin onu kırmayacağına inanıyorum.					
6	Bazen kız/erkek arkadaşımın başka sevgililerimden haberdar olmamasını sağlamaya çalışmışımdır					
7	Kız/erkek arkadaşım, başkalarıyla yaptığım bazı şeyleri bilseydi bozulurdu.					
8	‘Aşk oyununu’ kız/erkek arkadaşım ve birkaç başka partnerle birlikte oynamaktan hoşlanıyorum.					
9	Bizim aşkımız en iyi olanı,					

	çünkü uzun bir arkadaşlıktan ortaya çıktı.					
10	Arkadaşlığımız zaman içinde giderek aşka dönüştü.					
11	Bizim aşkımız gerçekten derin bir arkadaşlıktır; gizemli, mistik bir duygu değildir.					
12	Bizim aşk ilişkimiz en tatmin edici olanı, çünkü iyi bir arkadaşlıktan gelişti.					
13	Kız/erkek arkadaşımı seçmemdeki ana bir kriter onun ailem üzerinde nasıl bir izlenim bırakacağıydı.					
14	Kız/erkek arkadaşımı seçmemdeki önemli bir faktör onun iyi bir anne/baba olup olmayacağıydı.					
15	Kız/erkek arkadaşımı seçmemdeki bir kriter onun kariyerimi nasıl etkileyeceğiydi.					
16	Kız/erkek arkadaşına çok bağlanmadan önce, şayet herhangi bir zamanda çocuklarımız olursa diye, onun kalıtsal alt yapısının benimkisiyle ne kadar uyumlu olduğunu hesaplamaya çalıştım.					
17	Kız/erkek arkadaşım bana ilgi göstermediğinde kendimi tamamen hasta hissederim.					
18	Kız/erkek arkadaşına aşık olduğumdan beri başka şeylere konsantre olmakta güçlük çekmekteyim.					
19	Kız/erkek arkadaşımın başka birisiyle birlikte olduğundan şüphelenirsem için rahat etmez.					
20	Kız/erkek arkadaşım bir süre benimle ilgilenmezse onun ilgisini çekmek için bazen saçma şeyler yaparım.					
21	Kız/erkek arkadaşımın acı çekmesine izin vermektense kendim acı çekmeyi tercih					

	ederim.					
22	Kız/erkek arkadaşımın mutluluğunu kendi mutluluğumun önüne koymadan mutlu olamam.					
23	Kız/erkek arkadaşım kendi isteklerini başarsın diye kendi isteklerimi feda etmeye genellikle razıyım.					
24	Kız/erkek arkadaşımın hatırı için her şeye katlanırım.					

EK-5. Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri

Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçekleri

Aşağıda flört ilişkisi içerisinde bulunan kadının ve erkeğin ilişki içerisindeki tutum ve davranışlarına ilişkin maddelere yer verilmiştir. Lütfen bu maddelere yönelik kendi tutumunuzu yansıtan, size en uygun gelen seçeneğe çarpı (X) işareti koyunuz. Yanıtlarınız bilimsel bir araştırmada kullanılacak ve gizli tutulacaktır. Lütfen içten ve samimi olarak yanıt veriniz ve hiçbir maddeyi boş bırakmayınız. Katılımınız için çok teşekkür ederim.

Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katlıyorum	Kesinlikle Katlıyorum
1. Bir erkek kız arkadaşını aşağılamamalıdır.					
2. Bir erkek kız arkadaşına ne yapması gerektiğini söylememelidir.					
3. Bir kız, arkadaşlarıyla dışarıya çıkmadan önce erkek arkadaşına sormalıdır.					
4. İlişkiler daima kızlar erkek arkadaşlarını memnun ettiklerinde yolunda gider.					
5. Bir erkeğin kız arkadaşını tehdit etmesi için asla bir sebep olamaz.					
6. Bazen erkekler ellerinde olmadankız arkadaşlarına küfrederekler.					
7. Bir kız erkek arkadaşını memnun etmek için daima değişmelidir.					
8. Bir kız daima erkek arkadaşının söylediğini yapmalıdır.					
9. Bir erkek, kız arkadaşının her hareketini bilmek zorunda değildir.					

10. Bir erkeğin kız arkadaşına küfretmesi için aslayeterince iyi bir gerekçe olamaz.					
11. Bir erkeğin, çok sinirlendiğinde kız arkadaşına bağırması anlaşılabilir.					
12. Bir erkeğin kız arkadaşına kötü konuşması olabilecek bir şeydir.					
13. Bir erkeğin kız arkadaşına bağırıp çağırmasının asla bir gerekçesi olamaz.					
14. Bir kız, eğer erkek arkadaşını rahatsız ediyorsa, arkadaşlarıyla görüşmemelidir .					
15. Bir kız için her zaman erkek arkadaşının istediği şekilde giyinmesi önemlidir.					

Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Flört Şiddetine Yönelik Tutumlar Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Bir kız, bir erkek ona vurduğunda ondan ayrılmalıdır.					
2. Bazı kızlar erkek arkadaşları tarafından tokatlanmayı hak eder.					
3. Bir erkeğin kız arkadaşına vurması asla doğru değildir.					
4. Bazen erkekler kendilerine hakim olmadan kız arkadaşlarını yumruklarlar					
5. Bir erkeğin kız arkadaşını itmesinin asla iyi bir gerekçesi yoktur.					
6. Bazen bir erkek, kız arkadaşı onu sinirlendirdiğinde ona vurmaktan kendini alıkoyamaz.					
7. Bir erkeğin kız arkadaşını tokatlamasının asla iyi bir gerekçesi yoktur.					
8. Bazen kıskançlık erkeği öyle delirtir ki kız arkadaşını tokatlamak zorunda kalır.					
9. Erkek arkadaşlarını aldatan kızlar tokatlanmalıdır.					
10. Bazen aşk, erkeği öyle delirtir ki kız arkadaşına vurur.					
11. Bir erkek, genellikle kız arkadaşı hak etmedikçe onu tokatlamaz.					
12. Eğer hak ediyorsa, bir erkeğin kız arkadaşına tokat atması normaldir.					

Kadının Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Bir kızın erkek arkadaşına küfretmesinin asla iyi bir gerekçesi yoktur.					
2. Kızların erkek arkadaşlarına nasıl giyineceklerini söyleme hakları vardır.					
3. Bir erkek daima kız arkadaşı ona ne yapmasını söylerse onu yapmalıdır.					
4. Eğer bir kız, erkek arkadaşına bağırıp çağırırsa bu o erkeği gerçekten ciddi bir şekilde yaralamaz.					
5. Kızların erkek arkadaşlarına ne yapmaları gerektiğini söyleme hakları vardır.					
6. Bir erkek için, her zaman kız arkadaşının istediği şekilde giyinmesi önemlidir					
7. Bazen kızlar ellerinde olmadan erkek arkadaşlarına küfrederler.					
8. Bir erkek, arkadaşlarıyla dışarıya çıkmadan önce daima kız arkadaşına sormalıdır.					
9. Bir kızın erkek arkadaşına kötü konuşması olabilecek bir şeydir.					
10. Bir kızın çok sinirlendiğinde erkek arkadaşına bağırması anlaşılabilir.					
11. Bazen kızlar, erkek arkadaşlarının onları dinlemeleri için onları tehdit etmek zorundadırlar.					

Kadının Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Eğer, hak ediyorsa, bir kızın erkek arkadaşına tokat atması normaldir.					
2. Bir kızın erkek arkadaşını itip kakması çok da büyütülecek bir şey değildir.					
3. Bazen kızlar kendilerine hakim olamadan erkek arkadaşlarını yumruklarlar.					
4. Bazı erkekler kız arkadaşları tarafından tokatlanmayı hak eder.					
5. Bazen bir kız, ona saygı göstereceğini diye erkek arkadaşına vurmak zorundadır.					
6. Bir kız genellikle erkek arkadaşı hak etmedikçe onu tokatlamaz.					
7. Bir kız, erkek arkadaşı ne yaparsa yapsın ona vurmamalıdır.					
8. Bir erkeğin kız arkadaşı tarafından tokatlanmasının asla bir gerekçesi yoktur.					
9. Saç çekme bir kızın erkek arkadaşından intikam alması için iyi bir yoldur.					
10. Bir kızın erkek arkadaşına tokat atması asla normal değildir.					
11. Bazı kızlar, kendilerini dinletmek için erkek arkadaşlarını yumruklamak zorundadırlar.					
12. Bir erkek, kız ona tokat attığı zaman o kızdan ayrılmalıdır.					

